«ЗЛЯПІЦЬ» МУЖЧЫНУ НЕМАГЧЫМА, АЛЕ...

Сямейная газета

АФРЫКА ГУБЛЯЕ ДАВЕР ДА ДОЛАРА 13

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

1 ЖНІЎНЯ 2024 г. ЧАЦВЕР № 148 (30282)

ЦЫТАТА ДНЯ

Раман ГАЛОЎЧАНКА, прэм'ер-міністр:

«У 2025 годзе для ўрада і Нацыянальнага банка ў якасці задач будуць вызначаны рост валавога ўнутранага прадукту, павелічэнне рэальных даходаў насельніцтва, інвестыцый у асноўны капітал, экспарту тавараў і паслуг, абмежаванне ўзроўню інфляцыі. Рэалізацыя мэтавага сцэнарыя дасць магчымасць забяспечыць рост рэальных даходаў насельніцтва на 4 працэнты, рэальнай зарплаты — на 4,7 працэнта. Тэмп росту эканомікі ў наступным годзе плануецца на ўзроўні 104,1 працэнта. Для дасягнення гэтай мэты ў праекце закладзены актыўнае інвестыцыйнае развіццё (107,8 працэнта), нарошчванне аб'ёмаў экспарту тавараў і паслуг (105,4 працэнта) і кантроль над інфляцыяй (не больш як 5 працэнтаў)».

Лета пад ветразем

Фота БелТА.

У гомельскага школьніка Цімафея МІХАЛАЧКІНА, як і ў іншых хлопчыкаў і дзяўчынак, што займаюцца ў ДЮСШ «Амега», лета дакладна нясумнае. Акрамя таго, што яны тут займаюцца парусным спортам, яшчэ праходзяць падрыхтоўку па пажарна-выратавальным спорце, боксе і скалалазанні. Юныя спартсмены таксама ўдзельнічаюць у розных спаборніцтвах і турыстычных паходах па Сожы.

БелТА.

КОРАТКА

- **Наталля Качанава правядзе 7 жніўня асабісты прыём грамадзян. Папярэдні запіс будзе ажыццяўляцца 1 і 2 жніўня. Нумары тэлефонаў размешчаны на сайце Савета Рэспублікі.**
- Дабрачынная акцыя «У школу з добрым сэрцам» стартуе сёння ў Беларусі.
- **Бюджэт Беларусі на 2025 год будзе сфарміраваны з дэфіцытам.**
- Унікальную лінію па перапрацоўцы насення рапсу адкрылі ў Лагойскім раёне.

ISSN 1990 — 763X

24148>

9771990763008

Год якасці

НАБЫТКІ З РЫЗЫКАЙ ДЛЯ ЗДАРОЎЯ

Былі абаронены правы 176 тысяч спажыўцоў

Днямі Беларускаму таварыству абароны спажыўцоў споўнілася 35 гадоў. Толькі за апошнія 10 гадоў гэтым грамадскім аб'яднаннем і яго рэгіянальнымі структурамі была аказана дапамога 176 тысячам беларускіх спажыўцоў, расказала яго старшыня Ганна СУША.

Практычныя аспекты работы таварыства — экспертная дапамога спажыўцам. Спецыялісты гэтай грамадскай арганізацыі таксама абараняюць у судзе іх правы і законныя інтарэсы. Прычым усе гэтыя дзеянні праводзяцца на аснове бязвыплатнай дамовы аказання паслуг. «За апошнія 10 гадоў было заяўлена 2080 іскаў, спажыўцам кампенсаваныя ўрон і маральная шкода больш чым на восем мільёнаў рублёў, — паведаміла Ганна Суша. — Акрамя таго што наша арганізацыя дапамагае аднаўляць парушаныя правы спажыўцоў, яна яшчэ і прыўносіць у бюджэт грашовыя сродкі. Так, за апошняе дзесяцігоддзе мясцовыя бюджэты папоўнены больш чым на 3,2 млн рублёў, уключаючы Мінск. А спагнанне дзяржпошліны — гэта яшчэ каля 160 тысяч рублёў».

Няякасны тавар або паслуга могуць аказаць сур'ёзны негатыўны ўплыў на жыццё канкрэтнага чалавека і яго акружэння, падкрэсліваюць спецыялісты таварыства абароны спажыўцоў. Ёсць у іх шматгадовай практыцы такія прыклады. **Юрыст грамадскага аб'яднання Тамара БЕЛЬСКАЯ** распавяла, наколькі, здавалася б, простыя і бяскрыўдныя тавары могуць уяўляць небяспеку для здароўя людзей.

СТАР. 3

Прыярытэты

Навука і эканоміка

Яны сёння знаходзяцца поруч

Днямі ў нашай краіне адбылася нарада з удзелам кіраўніка дзяржавы, дзе аналізавалася дзейнасць навукі, у тым ліку — пры развіцці айчыннай сельскай гаспадаркі. Пра новыя аграпрамысловыя тэхналогіі і ўклад беларускіх вучоных у развіццё АПК распавялі спецыялісты.

Бульба высокаўраджайная і ўстойлівая да хвароб

Аб лепшых сартах «другога хлеба» расказаў **намеснік генеральнага дырэктара РУП «Навукова-практычны цэнтр Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі па бульбаводстве і плодаагародніцтве» Андрэй ЧАЙКОЎСКІ.** У гэтым цэнтры вядзецца селекцыя па 76 культурах, сярод якіх бульба, пладовыя, ягадныя, арэхаплодныя і агароднінныя культуры. Штогод у сельскагаспадарчых арганізацыях краіны пасадка бульбы сартоў айчыннай селекцыі займае 50—55 %, яблыні і грушы — каля 80 %, а па агароднінных культурах — прыблізна 20 %. «За апошнія чатыры гады па выніках дзяржаўнага выпрабавання ў сельскагаспадарчую вытворчасць краіны допушчаныя 11 новых сартоў бульбы. Яны, як правіла, нематодаўстойлівыя і маюць высокую патэнцыяльную ўраджайнасць», — распавёў Андрэй Чайкоўскі.

Паводле яго слоў, сярод навінак — раннія сарты «Першацвет» і «Юлія», якія вызначаюцца фарміраваннем таварнага ўраджаю ў раннія тэрміны ўборкі. Клубні сорту «Першацвет» добра захоўваюцца ў зімовы перыяд. «Юлія» прыдатная для прамысловай перапрацоўкі на чыпсы і для вакуумнай упакоўкі.

СТАР. 3

Парламенцкая дыпламатыя

АСАБЛІВАЯ ЎВАГА — АЗІІ

Старшыня Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Ігар СЕРГЯЕНКА па даручэнні Прэзідэнта Беларусі здзейсніў працоўны візіт у Ісламскую Рэспубліку Іран, паведамляе прэс-служба Палаты прадстаўнікоў.

Разам са старшынёй Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па міжнародных справах Сяргеем Рачковым і Надзвычайным і Паўнамоцным Паслом Рэспублікі Беларусь у Ісламскай Рэспубліцы Іран Дзмітрыем Кальцовым ён узяў удзел у цырымоніі інаўгурацыі абранага Прэзідэнта Ісламскай Рэспублікі Іран Масуда Пезешкіана, якая адбылася 30 ліпеня.

На наступны дзень, 31 ліпеня, Ігар Сергяенка правёў шэраг сустрэч: са Старшынёй Сходу ісламскага савета Ірана Махамадам Багерам Галібафам, з Генеральным сакратаром Арганізацыі эканамічнага супрацоўніцтва Назіры Хусравам, з Генеральным сакратаром Парламенцкага саюза Арганізацыі ісламскага супрацоўніцтва Махамедам Харайчы Ніасам, з Генеральным сакратаром Азіяцкай парламенцкай асамблеі Махамадам Рэзай Маджыдзі.

У размове з Генеральным сакратаром Арганізацыі эканамічнага супрацоўніцтва Назіры Хусравам Ігар Сергяенка паведаміў, што Беларусь як адна з краін — заснавальніц ААН паслядоўна прасоўвае ў гэтай глабальнай арганізацыі такія тэмы, як прызнанне разнастайнасці шляхоў прагрэсіўнага развіцця, развіццё патэнцыялу краін з сярэднім узроўнем даходу, процідзеянне гандлю людзьмі, абарона традыцыйнай сям'і, прасоўванне маладзёжнай палітыкі і некаторыя іншыя. На сустрэчы з Генеральным сакратаром Парламенцкага саюза Арганізацыі ісламскага супрацоўніцтва Махамедам Харайчы Ніасам Ігар Сергяенка адзначыў, што Беларусь паслядоўна выступае з аб'яднаўчымі ініцыятывамі, накіраванымі на ўмацаванне даверу і плённага супрацоўніцтва. Найважнейшая ініцыятыва аб глабальным дыялогу ў мэтах фарміравання новай і ўсёабдымнай сістэмы калектыўнай бяспекі належыць Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь, падкрэсліў старшыня Палаты прадстаўнікоў. Ён абазначыў важнасць сумеснай распрацоўкі ініцыіруемай беларускім бокам Хартыі разнастайнасці і шматпалярнасці ў XXI стагоддзі. Бакі канстатавалі супадзенне падыходаў у галіне правядзення знешняй палітыкі дзяржаў — членаў АІС і Беларусі, якія грунтуюцца на прынцыпах узаемавыгаднага супрацоўніцтва пры захаванні павагі да нацыянальных традыцый. Ігар Сергяенка пацвердзіў зацікаўленасць беларускага боку ў развіцці кантактаў з дзяржавамі — членамі АІС, у тым ліку ў сферы гандлю, прамысловасці, сельскай гаспадаркі.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

Глабальны кантэкст

АД ПРЫЯЗНАСЦІ ДА НЯНАВІСЦІ

Як гандлёвая вайна паміж Вашынгтонам і Пекінам закранае Мінск

На працягу другой паловы XX стагоддзя Кітай разглядаўся Вашынгтонам як крыніца танных людскіх рэсурсаў і ўніверсальны рынак для амерыканскіх тавараў. Навукова-тэхналагічная і эканамічная перавага дазваляла ЗША паспяхова аперыраваць у рэгіёне, не асцерагаючыся канкурэнцыі. Аднак інтэнсіўнае развіццё Кітая ў XXI стагоддзі стала пагрозай для амерыканскіх інтарэсаў, што абумовіла пачатак эканамічнай вайны, удзельнікамі якой становіцца ўсё большая колькасць дзяржаў.

Асаблівую цікавасць уяўляе перыяд 2009—2020 гадоў, калі развіццё эканомікі Кітая перайшло ў фазу інтэнсіўнага росту. Варта адзначыць, што ў гэтым працэсе істотную ролю адыгралі ЗША.

У другім дзесяцігоддзі XXI стагоддзя Кітай стаў трэцім па велічыні і самым хуткарослым экспартным рынкам для Вашынгтона. Так, у 2017 годзе 57 % вырашчанай соі, 25 % вырабленых самалётаў «Boeing», 20 % аўтамабіляў, 17 % бавоўны, 14 % мікрасхем былі экспартаваныя ў Паднябесную. Паказальна, што за апошнія 10 гадоў Злучаныя Штаты павялічылі свой экспарт у іншыя краіны на 55 %, а экспарт у Кітай вырас на 468 %.

Акрамя таго, ЗША доўгі час былі адным з найбуйнейшых інвестараў у эканоміку Кітая. У 2017 годзе прамыя інвестыцыі ЗША (акцыі) у эканоміку КНР склалі 107,6 млрд долараў. Галоўнымі кірункамі інвестыцый ЗША з'яўляліся вытворчасць, аптовы гандаль, фінансы і страхаванне. Адначасова Кітай стаў найбуйнейшай краінай — крэдыторам Злучаных Штатаў.

Узаемныя інвестыцыі ў эканоміку дазвалялі гарантаваць устойлівы рост абедзвюх краін. Буйныя інвестыцыі Кітая ў рынак аблігацый ЗША адыгралі важную ролю ў зніжэнні доўгатэрміновых працэнтных ставак і стабілізацыі даверу інвестараў, а таксама далі Федэральнай рэзервовай сістэме аператыўную прастору для далейшага змякчэння сваёй палітыкі. Акрамя таго, аб'ёмы інвестыцый Кітая ў эканоміку Злучаных Штатаў выраслі ў некалькі разоў. За 2007—2019 гады абсалютныя запасы дзяржаўных аблігацый ЗША ў Кітаі таксама працягвалі расці. Толькі ў лютым 2016-га кантынентальны Кітай закупіў дзяржаўныя аблігацыі ЗША на 25 трлн долараў ЗША, што на 830 млрд больш, чым у лютым 2007 года (павелічэнне склала 196 %).

Разам з тым, цесна супрацоўнічаючы з Кітаем, Вашынгтон пастаянна фарміраваў умовы для атрымання максімальнага прыбытку і прэферэнцый. Выкарыстоўваючы механізмы СГА, палітычныя і санкцыйныя рычагі, Трансціхаакіянскага партнёрства (ТЦП), ЗША мэтанакіравана абмяжоўвалі магчымасці Пекіна па экспартным развіцці. Прынцып «бізуна і перніка» заўсёды быў асновай эканамічнай палітыкі Вашынгтона.

Не здолеўшы сумленна канкурыраваць з Кітаем і адчуўшы пагрозу ўласнаму дамінаванню, з 2009 года ЗША пачалі ўводзіць загараджальныя пошліны на імпарт кітайскіх шын для легкавых аўтамабіляў і невялікіх грузавікоў на суму 2,2 млрд долараў. У верасні і кастрычніку 2012-га Злучаныя Штаты паслядоўна адхілілі інвестыцыі даччыных кампаній «Sany» ў ветраэнергетыку ЗША і не дазволілі кампаніям «Huawei» і «ZTE» зайсці на рынак сеткавага абсталявання ў ЗША. Гандлёвы пратэкцыянізм ЗША працягваў узмацняцца і ў 2014 годзе. Вашынгтон увёў санкцыі ў дачыненні да 11 відаў кітайскіх тавараў, уключаючы шыны і гуму. У студзені 2015-га Злучаныя Штаты зноў зрабілі захады па зніжэнні паставак шын, гумы і фотаэлектрычных вырабаў з КНР.

Усё гэта рэалізоўвалася з мэтай «апярэдзіць і перайграць» кітайскую сістэму экспарту тавараў, прымусіць Кітай адкрыць свой рынак у сферы гандлю паслугамі і павялічыць іх экспарт з ЗША.

Наступны крок Вашынгтона заключаўся ў актывізацыі ТЦП. У 2016 годзе пасля афіцыйнага падпісання пагаднення Б. Абама заявіў, што яно «...дазволіць менавіта Злучаным Штатам, а не Кітаю заняць ключавое месца ў эканоміцы Азіяцка-Ціхаакіянскага рэгіёна і стварыць збор новых гандлёвых правілаў XXI стагоддзя». Злучаныя Штаты мэтанакіравана стваралі праблемы для эканамічнага развіцця Кітая. Выкарыстоўваючы ТЦП, ЗША спрабуюць трывала захапіць Азіяцка-Ціхаакіянскі гандлёвы рэгіён — цэнтральны рэгіён будучай сусветнай эканомікі, у той час як Кітай імкнецца садзейнічаць эканамічнаму росту Ціхаакіянскай зоны без устанаўлення якой-небудзь дамінуючай сілы ў рэгіёне.

Акрамя таго, урад ЗША актыўна выкарыстоўваў палажэнні артыкула 301 Закона аб гандлі 1974 года як падставу абмежавання імпарту высокатэхналагічнай прадукцыі з КНР. Згодна з ім, прэзідэнт ЗША надзяляецца правам «прымаць усе належныя меры для барацьбы з палітыкай або дзеяннямі іншай дзяржавы, якія наносяць страты амерыканскаму гандлю або ідуць уразрэз з міжнароднымі дамоўленасцямі».

Жорсткая эканамічная канкурэнцыя паміж ЗША і КНР істотна ўзмацнілася ў перыяд знаходжання ва ўладзе Д. Трампа і выявілася ў шэрагу загараджальных пошлін, якія цалкам перакрэсліваюць прынцыпы «свабоднага гандлю». З 2018 года варта гаварыць аб рэальнай амерыкана-кітайскай гандлёвай вайне. Не змянілася палітыка Вашынгтона і пры адміністрацыі Байдэна.

8 красавіка 2021 года Сенат ЗША прадставіў двухпартыйнае пагадненне пад назвай «Закон аб стратэгічнай канкурэнцыі 2021 года», якое прадугледжвае інвестыцыю больш чым 250 млрд долараў у вытворчасць паўправаднікоў, стымуляцыю Нацыянальнага навуковага фонду, стварэнне рэгіянальных тэхналагічных цэнтраў 5G. Прыярытэтнай задачай ЗША ў супрацьстаянні з Кітаем вызначана «ўмацаванне кааліцыі дэмакратычных краін Азіяцка-Ціхаакіянскага рэгіёна». 5 лютага 2022 года Палата прадстаўнікоў ЗША прыняла Закон «Аб канкурэнцыі ў Амерыцы», накіраваны на ўмацаванне канкурэнтнай перавагі ЗША перад Кітаем. Сярод іншых пытанняў у законапраекце выкладаюцца палажэнні аб тым, каб ЗША ўмацоўвалі сувязі з Тайванем, працягвалі прымяняць санкцыі ў дачыненні да службовых асоб, якія абвінавачваюцца ва ўчыненні зверстваў у правінцыі Сіньцзян, а таксама ўзмацнялі кантроль і праверку кітайскіх кампаній, якія «садзейнічалі рэпрэсіям рэлігійных і этнічных меншасцяў у КНР».

Камітэт па фінансавых паслугах Палаты прадстаўнікоў Кангрэса ЗША ў сакавіку 2023 года адобрыў дзесяць законапраектаў, накіраваных на супрацьдзеянне КНР у эканамічнай сферы, а таксама на падтрымку Тайваня. У 2023 годзе доля КНР у амерыканскім імпарце знізілася да дваццацігадовага мінімуму (абваліўшыся за першае паўгоддзе 2023-га адразу на 25 %), да 13,3 %, хоць яшчэ пяць гадоў таму яна складала 22 %.

Прынцып, які прапаведуе Вашынгтон: «Можна ўсё, што спрыяльна для амерыканскай эканомікі», — стаў асновай палітыкі ЗША. У сувязі з гэтым становяцца зразумелымі спробы разбурыць праект «Адзін пояс — адзін шлях», адкрыцця новага «эканамічнага фронту» паміж ЕС і Кітаем рукамі Еўракамісіі, эскалацыі канфлікту ў Паўднёва-Кітайскім моры на асноўных гандлёвых шляхах, узброены канфлікт ва Украіне.

Так, 14 мая 2024 года амерыканцамі прынята рашэнне аб павелічэнні пошлін на сталь, якая пастаўляецца з Кітая, з 7,5 % да 25 %, паўправаднікі — з 25 % да 50 %, літый-іонныя батарэі — з 7,5 да 25 %, сонечныя элементы — з 0 да 25 %, шпрыцы і іголкі да іх — з 0 да 50 %, электрамабілі — з 25 да 100 %. Адначасова ўведзены забароны на пастаўку ў Паднябесную шэрагу высокатэхналагічных тавараў. Тыя сферы эканомікі, у якіх Пекін мае перавагу над Вашынгтонам, проста блакіруюцца санкцыямі. І калі раней абмежаванні спрабавалі ўвязаць з пытаннямі «выканання правоў чалавека», «парушэннем правілаў свабоднага гандлю», «несумленнай канкурэнцыяй», то сёння санкцыі ўводзяцца без усялякіх тлумачэнняў.

Адарваць Пекін ад яго традыцыйных партнёраў, разбурыць напрацаваныя дзесяцігоддзямі лагістычныя ланцужкі, захаваць тэхналагічную перавагу, навязаць уласны імпарт, знізіць тэмпы развіцця Кітая. Гэтыя задачы з'яўляюцца прыярытэтам для Вашынгтона. ЗША цалкам перакрэслілі прынцыпы «свабоднага рынку» і развязалі эканамічную вайну. Чарговы наступальны крок у ёй — рашэнне Еўракамісіі аб увядзенні з 4 ліпеня 2024 года пошлін на імпарт электрамабіляў з Кітая.

Гандлёвая вайна паміж Вашынгтонам і Пекінам закранае практычна ўсе куткі свету. Не застаецца ўбаку і Рэспубліка Беларусь. Падзеі на польска-беларускай граніцы, закрыццё пераходаў і выбудоўванне новай «жалезнай заслоны» — гэта ўсё звёны аднаго ланцуга, накіраваныя на падрыў эканомікі Паднябеснай. Беларусь, якая з'яўляецца стратэгічным партнёрам Пекіна і важным звяном кантэйнернага чыгуначнага транзіту, на сабе адчувае ўсё «хараство» «еўрапейскай гасціннасці». Польшча, не маючы магчымасці напрамую канфліктаваць з Кітаем, робіць усё магчымае, каб ускладніць перамяшчэнне грузаў, выконваючы амерыканскія ўстаноўкі. Акрамя таго Варшава спрабуе прымусіць Пекін паўплываць на Беларусь у частцы, якая датычыцца ўзмацнення кантролю за мігрантамі. Усё гэта ўвасабляецца ў калапсе на пагранічных пераходах і рэалізоўваецца рукамі польскіх афіцыйных асоб.

Падобнае становішча спраў не застаецца без увагі палітычнага кіраўніцтва Кітая. Старшыня Кітайскай Народнай Рэспублікі Сі Цзіньпін неаднаразова падкрэсліваў, што ўзаемнае супрацоўніцтва з'яўляецца адзіным правільным выбарам для Кітая і Злучаных Штатаў. КНР спадзяецца, што ЗША адновяць сваё аб'ектыўнае разуменне эканамічнага курсу Кітая і вернуцца да рацыянальнай палітыкі, аднак палітык прымае адэкватныя абстаноўцы меры.

Акрамя палітычных заяў, ажыццяўляюцца рэальныя крокі. У прыватнасці, мадэрнізацыя кітайскай эканомікі, паглыбленне структурнай рэформы ў электраэнергетыцы, развіццё венчурных інвестыцый, выкарыстанне навукова-тэхнічнай рэнавацыі традыцыйных галін, аптымізацыя прадпрымальніцкага клімату для замежных інвестараў. Прынята рашэнне аб стварэнні фонду ў памеры 344 млрд юаняў (48 млрд долараў) для фінансавання развіцця паўправадніковай галіны і скарачэння тэхналагічнага разрыву з ЗША.

Пекін істотна актывізаваў свой удзел у БРІКС і ШАС, падтрымаў пашырэнне гэтых арганізацый і ініцыятыву аб інтэнсіфікацыі разлікаў у нацыянальных валютах. Адметна, што ў ліпені бягучага года Беларусь стала паўнапраўным членам ШАС. Іншымі крокамі сталі мадэрнізацыя нацыянальных узброеных сіл, рост абарончых выдаткаў, пашырэнне ваеннага супрацоўніцтва з краінамі-партнёрамі і меры ў адказ эканамічнага характару. Дастаткова хваравітую рэакцыю з боку нашых заходніх суседзяў і Еўрапейскага Саюза ў цэлым выклікалі беларуска-кітайскія вучэнні «Сокал, які атакуе», што прайшлі на палігоне пад Брэстам з 8 да 19 ліпеня 2024 года.

Нашы польскія суседзі адзначылі, што гэта першы выпадак, калі Пекін накіраваў войскі ў Беларусь для правядзення сумесных вучэнняў, а іх правядзенне супала з самітам НАТА ў Вашынгтоне. Асобныя аналітыкі правялі паралелі з візітам прэзідэнта Польшчы Анджэя Дуды ў Пекін і пачалі казаць аб тым, што гэта дэманстрацыя сілы каля натаўскіх граніц і гатоўнасць Кітая адстойваць уласныя інтарэсы ўсімі сродкамі.

Такім чынам, варта канстатаваць, што ў найбліжэйшыя гады адносіны ЗША і Кітая будуць працягваць задаваць тон усёй сусветнай палітыцы. Супярэчнасці і канфлікты паміж імі непазбежныя ва ўмовах фарміравання шматпалярнага свету, як мінімум у гандлёвай сферы. Глабальнае лідарства — той прыз, які сёння стаіць на коне, і ўпускаць яго не мае намеру ні адзін з бакоў. У гэтых умовах варта прыйсці да ўсведамлення, што пры роўных патэнцыялах дыялог — адзіны сродак вырашэння супярэчнасцяў, а жыць у міры лепш, чым весці вайну, якая нанясе ўрон абедзвюм краінам і ўсёй планеце. Час дыктату мінуў, надыходзіць перыяд раўнапраўнага супрацоўніцтва без дамінавання, і кожная краіна павінна знайсці ўласнае месца ў гэтай сістэме. Беларусь з прыярытэтамі вызначылася. Нашы стратэгічныя партнёры — Кітай і Расія.

Мікалай БУЗІН,
старшыня Пастаяннай камісіі
Палаты прадстаўнікоў, прафесар.

Навука і эканоміка

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Добра сябе зарэкамендавалі сярэдняранніія «Карсан» і «Мастак», якія маюць комплексную ўстойлівасць да хвароб. «Мастак» у спрыяльных умовах фарміруе ўраджайнасць да 70,5 тоны з гектара. Клубні «Карсана» маюць выдатную здольнасць да доўгага захавання. «Новыя сярэдняспелыя «Гарантыя» і «Водар» пераўзыходзяць вядомы «Скарб» па ўраджайнасці — да 65—70 тон з гектара. Клубні гэтых сартоў прыдатныя для вытворчасці бульбяных прадуктаў з улікам агракліматычнай зоны вырошчвання і часу перапрацоўкі», — заявіў намеснік гендырэктара РУП «Навукова-практычны цэнтр Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі па бульбаводстве і плодаагародніцтве».

У прыватнасці, ён падкрэсліў, што беларускія селекцыянеры-бульбаводы традыцыйна працуюць над стварэннем крухмалістых сартоў сярэдняпозняга тэрміну паспявання. Сярод навінак — «Нара» і «Рубін», а таксама «Крок» і «Баярскі» сталовага і тэхнічнага прызначэння. Патэнцыяльная ўраджайнасць — 60—65 цэнтнераў з гектара. Яны валодаюць комплекснай устойлівасцю да хвароб, прыдатнасцю для прамысловай перапрацоўкі на розныя віды бульбяных прадуктаў.

«Крок» і «Баярскі» вызначаюцца высокім утрыманнем крухмалу — да 22 %. Пры гэтым апошні мае высокую патэнцыяльную ўраджайнасць — да 71,5 цэнтнера з гектара. Таксама дапушчаны ў сельскагаспадарчую вытворчасць першы беларускі сорт з пігментаванай мякаццю клубняў «Сапфір».

Распрацавана
26 сартоў househо таматаў і 15 — агуркоў

«Сёлета розныя этапы дзяржаўнага выпрабавання праходзяць новыя сарты бульбы беларускай селекцыі. Гэта раннія — «Красавік» і «Умка», сярэдняранніія — «Дзясятка», «Несцерка» і «Фенікс», сярэдняспелыя — «Вілля» і «Венера», а таксама яшчэ адзін сорт з пігментаванай мякаццю клубняў і высокім утрыманнем антыаксідантаў — «Лекар», — адзначыў Андрэй Чайкоўскі.

Супрацоўнікамі цэнтра за апошнія 30 гадоў праведзена вялікая работа па пашырэнні асартыменту агароднінных культур. На 2024 год для прафесійнага агародніцтва ўключана 102 сарты і 37 гібрыдаў па 34 агароднінных культурах.

«Асабліва шырокі асартымент адзначаецца па асноўных культурах. Напрыклад, па тамаце створана 26 сартоў і гібрыдаў — ад драбнаплодных да буйнаплодных, рознай афарбоўкі, на любы густ. Яны прызначаныя для вырошчвання ў адкрытым грунце і грунтавых халодных цяпліцах. Па агурку маецца 15 сартоў і гібрыдаў. Асноўная стаўка робіцца на сарты грунтавыя, пчолаапыляльныя і ўніверсальнага прызначэння. Акрамя таго, маюцца сарты для вытворчасці карнішонаў, а таксама гетэразісныя гібрыды», — падкрэсліў намеснік гендырэктара.

Ён дадаў, што па капусце белакачаннай створана лінейка сартоў і гібрыдаў з 19 найменняў усіх груп спеласці — ад ультраранняй да позняй.

Па цыбулі рэпчатай створана дзевяць сартоў, розных па форме, афарбоўцы цыбуліны. Маюцца сарты для аднагадовай і двухгадовай культуры, асноўная перавага — высокае ўтрыманне сухіх рэчываў, што спрыяе добрай лежкасці. Маецца шэсць сартоў буракоў і пяць — морквы, рознай па форме, з высокімі смакавымі якасцямі і добрай лежкасцю. Створаны таксама сарты беларускай селекцыі і па іншых агароднінных культурах, у тым ліку малараспаўсюджаных.

Збожжа — не горш замежнага

Першы намеснік генеральнага дырэктара па навуковай рабоце навукова-практычнага цэнтра НАН Беларусі па земляробстве Эрома УРБАН адзначыў, што вынікова ажыццяўляецца селекцыя асноўных сельскагаспадарчых культур, якія ў цяперашні час прысутнічаюць на палях краіны: гэта збожжавыя, зернебабовыя, кармавыя, тэхнічныя, крупяныя, а таксама шматгадовыя травы. Пачынаючы з 1965 года да цяперашнега часу цэнтрам створана больш за 600 новых сартоў.

— Сёлета на палях краіны апрацоўваліся 160 сартоў нашай селекцыі, і ўвогуле яны займалі каля 3 млн гектараў — гэта амаль 70 % пасяўных плошчаў, якія адводзяцца пад пасяўныя збожжавыя і зернебабовыя культуры. А па некаторых з іх, такіх, як азімае жыта, авёс, кармавы ячмень, грэчка, яравая пшаніца, нашы сарты займаюць больш за 90 %, — адзначыў спецыяліст.

У апошнія гады распрацавана серыя новых сартоў па ўсіх сельскагаспадарчых культурах. Паралельна распрацоўваюцца тэхналогіі іх вырошчвання для таго, каб цалкам рэалізаваць генетычны патэнцыял прадукцыйнасці.

Варта адзначыць, што першы айчынны гібрыд азімага жыта «Белгі», які ўключылі ў Дзяржаўны рэестр у 2022 годзе, актыўна ўкараняецца ў вытворчасць сартоў харчавання. «А ўсе сарты нашай селекцыі нічым не саступаюць замежным. Дасягненні па якасці, прадукцыйнасці, адаптыўнасці, устойлівасці да хвароб, зімаўстойлівасці і па іншых параметрах, улічваючы ўмовы надвор'я Беларусі, цалкам могуць замяніць сарты заходняй селекцыі, якія займаюць пэўныя пасяўныя плошчы ў нашай вытворчасці», — падкрэсліў Эрома Урбан.

Сяргей КУРКАЧ.

НАБЫТКІ З РЫЗЫКАЙ ДЛЯ ЗДАРОЎЯ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Так, у 1994 годзе прафесійны музыкант страціла магчымасць займацца справай свайго жыцця з-за... складнога крэсла, канструкцыя якога была распрацавана няправільна. Пры яго раскладванні палец выпадкова трапіў у зачэп і быў адсечаны.

Адбыўся і такі выпадак: 16-гадовая дзяўчына набыла туфлі на абцасах, і ў адным з абцасаў зламаўся супінатар, якраз калі яна спускалася па прыступках. Вынік — сур'ёзная траўма локцевага сустава, якая пазбавіла дзяўчыну працаздольнасці на працяглы час.

Можна прывесці і яшчэ адзін прыклад, адзначыла юрыст: старэйшае пакаленне яшчэ памятае часы, калі ў бюстгальтар «на косточках» замест сучасных бяспечных матэрыялаў устаўляліся металічныя спіцы. І ў перапоўненым транспарце ў гадзіну пік такая бялізна станавілася ў прамым сэнсе небяспечнай. Менавіта ў падобнай сітуацыі ў 1990-х спіца, пракалоўшы тканіну, траўміравала малочную залозу жанчыны, выклікаўшы сур'ёзную страту крыві.

Няма бяскрыўдных прадметаў побыту, якія не патрабавалі б высокай якасці і захавання норм і правіл бяспекі для спажыўца пры распрацоўцы і вытворчасці, падкрэслілі прадстаўнікі таварыства абароны правоў спажыўцоў. Таму па ініцыятыве Беларускага таварыства абароны спажыўцоў за апошнія тры дзесяцігоддзі ў заканадаўства нашай краіны ўнесены шэраг паправак. У прыватнасці, яны звязаны з абавязковым даводзеннем да пакупніка інфармацыі па генна-мадыфікаваных прадуктах і кампанентах, а таксама — з энергаэфектыўнасцю бытавых прыбораў.

Спецыялісты канстатавалі, што некаторае паслабленне для сферы бізнесу, звязанае з неабавязковым прымяненнем стандартаў і ўстаноўленых патрабаванняў да якасці для імпартных тавараў (перавядзенне іх у разрад добраахвотных), зніжае якасць тавараў замежнай вытворчасці, што прапануюцца беларускаму спажыўцу. Для беларускіх вытворцаў усе гэтыя жорсткія нормы якасці па-ранейшаму застаюцца абавязковымі.

— Папраўка ў Закон аб абароне правоў спажыўца (артыкул 12, пункт 5) дазволіла запусціць механізм адклікання небяспечнай прадукцыі, — адзначыла Ганна Суша.

У лік такой прадукцыі трапілі, напрыклад, абцужкі для мадэлявання прычоскі пэўнага вытворцы (імпартнай вытворчасці). Такі прыбор традыцыйна — хіт продажаў, ён ёсць практычна ў кожным доме. Пасля выпрабаванняў высветлілася, што прыборы пэўнай мадыфікацыі і камплектацыі ўяўляюць пагрозу для здароўя. Пастаўшчыка абавязалі зняць тавар з продажу і адклікаць ужо прададзеныя экзэмпляры ў пакупнікоў. Прадавец атрыманага прадпісання не выканаў, усяго толькі размясціў інфармацыю аб небяспецы свайго тавару на ўласным сайце. Прыйшлося ўключаць механізм звароту ў кантралюючыя органы, у прыватнасці, у МАРГ, распавялі прадстаўнікі таварыства абароны спажыўцоў. Тавар быў адкліканы: на тэрыторыі нашай краіны ён больш не прадаецца. Але вяртаць ці не вяртаць ужо набыты прыбор, для кожнага з пакупнікоў — пытанне яго спажывецкай дасведчанасці і добрай волі. З 18 прададзеных адзінак вярнулі толькі дзве, канстатавала Ганна Суша.

Таму важныя аспекты дзейнасці таварыства — спажывецкая адукацыя, асветніцкая дзейнасць і інфармаванне спажыўцоў аб якасці (або небяспецы) тых ці іншых тавараў (паслуг).

Аляксандра АНЦЭЛЕВІЧ.

Уражанні

«Адразу ў вочы кінуліся прыгажосць і веліч»

Сімвал Незалежнасці і народнага адзінства зноў прымаў гасцей

Палац Незалежнасці 31 ліпеня адчыніў свае дзверы звычайным людзям, для якіх была арганізавана экскурсія. Такія падзеі сталі традыцыйнымі і нязменна праходзяць у шчырай і цёплай абстаноўцы. У гэты раз пазнаёміцца з Палацам Незалежнасці прыехалі прадстаўнікі ААТ «МАЗ». Для многіх з іх гэта першае наведванне сімвала беларускай дзяржаўнасці, і эмоцый ад убачанага і пачутага тут было вельмі шмат. Яны на свае вочы ўбачылі, як і ў якіх умовах пішацца найноўшая гісторыя Беларусі, бо менавіта тут штодня адбываюцца сапраўды знакавыя падзеі і прымаюцца важныя палітычныя рашэнні.

9 жніўня 2024 года беларускі машынабудаўнічы флагман адзначыць свой 80-гадовы юбілей, да якога ён падышоў з высокімі дасягненнямі. Але самая галоўная каштоўнасць — людзі. Менавіта дзякуючы зладжанай працы шматтысячнага калектыву Мінскі аўтамабільны завод дэманструе стабільны рост і з упэўненасцю глядзіць у будучыню. На экскурсію прыехалі ветэраны завода і тыя, хто, захоўваючы традыцыі айчыннай вытворчасці, працягваюць ствараць канкурэнтаздольную тэхніку. Сярод іх — **намеснік дырэктара па ідэалагічнай рабоце і сацыяльных пытаннях — начальнік Дэпартамента сацыяльнага развіцця і карпаратыўнай культуры Мінскага аўтамабільнага завода Дар'я ЦІМАФЕЕВА.** «Трапіць менавіта сюды, у Палац Незалежнасці, мы вельмі хацелі, таму што гэта візітная картка нашай краіны, тое месца, дзе прымаюцца найважнейшыя рашэнні нашай суверэннай, маладой Беларусі, дзе наш Прэзідэнт разам са сваёй камандай выбудоўвае стратэгію развіцця нашай краіны. Як будзе развівацца Беларусь, як мы будзем пазіцыяніраваць сябе на сусветнай арэне, чаго мы даможамся — усе найважнейшыя рашэнні прымаюцца ў гэтым знакавым месцы», — гаворыць яна.

Традыцыйна экскурсія пачынаецца з самай вялікай залы ўрачыстых цырымоній, дзе праходзіць мноства важных мерапрыемстваў. Пераходзячы з залы ў залу, наведвальнікі не стамляюцца захапляцца ўбраннем залаў, якія сапраўды створаны дзякуючы таленту нашых суайчыннікаў. Пышныя люстры, эксклюзіўная мэбля, карціны, мазаіка з паркету і мноства выдатных дэталяў ствараюць асаблівую атмасферу ў кожнай зале палаца. Дарэчы, усяго тут 20 асноўных залаў, дзе праходзяць найважнейшыя мерапрыемствы.

«У першую чаргу па заканчэнні экскурсіі мы напішам вялікую падзяку, — сказала **старшыня савета ветэранаў Мінскага аўтамабільнага завода Вольга ПЯТРОЎСКАЯ.** — Трапіць сюды для нас — велізарны гонар! Мы хочам сказаць «дзякуй» за такі цуд, дзякуй нашым беларускім майстрам. Нас перапаўняе гонар за іх каласальную працу, выбітны талент, за такую неапісальную прыгажосць. Мы ўвесь час глядзім тэлевізар, уважліва сочым за навінамі, але трапіць сюды, каб на свае вочы ўбачыць такое хараство — гэта дарагога варта. Ад імя нашых ветэранаў і ўсіх аўтазаводцаў хочам сказаць «вялікі дзякуй» Аляксандру Рыгоравічу за тое, што такая прыгажосць даступна для простых людзей. Наш Прэзідэнт заўсёды падкрэслівае, што Палац Незалежнасці належыць народу, і мы сёння ў гэтым пераканаліся! Дзякуй нашым беларускім майстрам, якія сваімі залатымі рукамі стварылі гэтае знакавае месца. Усё гэта мы абавязкова напішам у кнізе водгукаў, бо для нас трапіць сюды — гэта сапраўднае свята».

«Я адпрацавала на МАЗе амаль усё сваё жыццё, — распавяла **ветэран працы Мінскага аўтамабільнага завода Надзея ПІЛЮЦІНА.** — Для многіх з нас прадпрыемства стала другім домам, сапраўднай сям'ёй. І сёння мы сочым за яго жыццём, перажываем за яго людзей, хоць ужо даўно знаходзімся на пенсіі. А пра нас таксама не забываюць». Ветэран працы, як і ўсе прысутныя, адзначыла маштаб і прыгажосць Палаца Незалежнасці. «Як толькі ўвайшла сюды, адразу ў вочы кінуліся прыгажосць і веліч. Я вельмі рада, што ў нас ёсць такі важны будынак і што мы, простыя людзі, можам сюды трапіць, паглядзець і парадавацца за свой народ, за нашу цудоўную Беларусь», — падагульніла яна.

У канцы мерапрыемства ўсіх гасцей размясцілі ў галоўным прэс-цэнтры нашай краіны, дзе рэгулярна прымаюцца, як правіла, замежныя журналісты. На вялікім экране паказалі відэаролік з цікавымі фактамі з жыцця Палаца Незалежнасці.

Данііл ХМЯЛЬНІЦКІ,
фота аўтара.

Старшыня Мінгарвыканкама Уладзімір КУХАРАЎ
і міністр юстыцыі РФ Канстанцін ЧУЙЧЭНКА з сертыфікатам
аб перадачы амурскага тыгра Сіндбада Мінскаму заапарку.

Паласаты джэнтльмен-падарожнік

У Мінскім заапарку новае папаўненне

Амурскі тыгр, якога выратавалі ў Расіі і даставілі ў Беларусь, ужо цалкам асвоіўся ў Мінскім заапарку. 31 ліпеня адбылася ўрачыстая цырымонія перадачы новага гадаванца, падчас якой жывёле далі новае імя. Ва ўрачыстым мерапрыемстве ўзялі ўдзел старшыня Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта Уладзімір КУХАРАЎ, намеснік Старшыні Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Сяргей ХАМЕНКА, міністр прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Сяргей МАСЛЯК, міністр юстыцыі Расійскай Федэрацыі — старшыня назіральнага савета аўтаномнай некамерцыйнай арганізацыі «Цэнтр «Амурскі тыгр» Канстанцін ЧУЙЧЭНКА. Карэспандэнты «Звязды» таксама наведалі сталічны заапарк і даведаліся пра незвычайную гісторыю паласатага вандроўніка.

Знікаючы від

Лёс амурскага тыгра драматычны. У сярэдзіне XIX стагоддзя ён быў шматлікім. У трыццатых гадах мінулага стагоддзя дзікая кошка зрэдку сустракалася толькі ў самых глухіх кутках Усурыйскай тайгі, цяжка даступных для чалавека. Амурскі, або Усурыйскі, тыгр аказаўся на мяжы знікнення з прычыны нерэгуляванага адстрэлу дарослых асобін, інтэнсіўнага адлову тыгранят і памяншэння пагалоўя дзікіх парнакапытных жывёл, выкліканага моцным прэсам палявання і іншымі прычынамі.

Неспрыяльна адбіліся і маласнежныя зімы. У 1935 годзе ў Прыморскім краі быў арганізаваны вялікі і адзіны ў сваім родзе Сіхатэ-Алінскі дзяржаўны запаведнік. Некалькі пазней — Лазоўскі і Усурыйскі запаведнікі. З 1947-га паляванне на тыгра было строга забаронена, нават адлоў тыгранят для заапаркаў дапускаўся адзінкава, па спецыяльных дазволах. Гэтыя меры аказаліся своечасовымі. Ужо ў 1957 годзе колькасць папуляцыі ў параўнанні з трыццатымі гадамі амаль падвоілася, а да пачатку шасцідзясятых пераваліла за сотню. Сёння ўсурыйскі тыгр ахоўваецца дзяржавай — ён занесены ў Чырвоную кнігу Расійскай Федэрацыі, здабыванне і адлоў — забароненыя.

Дзіўнае падарожжа

7 лістапада 2023 года жыхар Хабараўскага краю падабраў на дарозе тыграня з траўміраванай лапай. Чалавек вельмі рызыкаваў, бо побач магла апынуцца маці звера. Мужчына патлумачыў свой учынак тым, што сам з'яўляецца ветэрынарам і ўсведамляў усе рызыкі, а тыграняці патрабавалася тэрміновая медыцынская дапамога.

Малому прыйшлося перажыць некалькі аперацый, перш, чым ён змог паўнавартасна ўстаць на лапы. Але нават пасля рэабілітацыі спецыялісты прыйшлі да высновы, што выжыць на волі з-за атрыманых траўм ён наўрад ці зможа і выпускаць яго было б безадказна.

Пад пільным наглядам ветэрынарных урачоў тыграня паспяхова паправілася — прыйшоў час шукаць яму новы дом. Было прынята рашэнне, што ім стане Мінскі заапарк. Расійскі «Цэнтр «Амурскі тыгр» дапамог пераправіць яго на самалёце «Аэрафлота» ў Беларусь. Зараз тыграняці ўжо каля васьмі месяцаў, і яно ўжо лічыцца падлеткам. Цяпер носіцца па вальеры, у яго ёсць любімая чырвоная цацка — пластыкавая булава. Як і ўсе кошкі, любіць паказваць кончык языка. Кульгавасці пасля перанесенай аперацыі не відаць.

Суседзямі тыграняці па вальеры з'яўляюцца чырвоныя ваўкі. Калі тыграня гарэзіць на сваёй тэрыторыі, то яны з цікавасцю за ім назіраюць — падскокваюць, каб разглядзець новага суседа.

Перад прыездам новага насельніка Мінскі заапарк старанна падрыхтаваў вальер, каб адпавядаў усім патрабаванням утрымання прадстаўніка гэтага рэдкага і цудоўнага віду. 13 чэрвеня ў Мінскім заапарку з'явіўся навасёл з Амура. Ён даволі хутка адаптаваўся. Цяпер тыграня знаходзіцца пад пільным наглядам заатэхнікаў і ветэрынараў. У яго вальеры ўстаноўлена камера, якая дазваляе ажыццяўляць кругласутачнае назіранне за ім.

Тыграня абжылося, асвоіла новую тэрыторыю і праяўляе характар. Яно актыўнае і гуллівае, больш за ўсё любіць вялікія косткі і новыя цацкі, з якімі ахвотна забаўляецца. Каб тыграняці жылося цікавей, спецыялісты заапарка перамяшчаюць цацкі па вальеры. Тут упэўненыя, што любоў і клопат работнікаў дапамогуць паласатаму малому цалкам аднавіцца і весці паўнавартаснае жыццё.

«Ахова амурскага тыгра — асабісты праект нашага Прэзідэнта Уладзіміра Пуціна. 11 гадоў таму было прынята рашэнне аб стварэнні аўтаномнай некамерцыйнай арганізацыі «Цэнтр «Амурскі тыгр», прадметам дзейнасці якога з'яўляецца ахова, абарона гэтага віду на тэрыторыі Расійскай Федэрацыі, а таксама папулярызацыя звера ва ўсім свеце, — распавёў журналістам міністр юстыцыі Расійскай Федэрацыі — старшыня назіральнага савета АНА «Цэнтр «Амурскі тыгр» Канстанцін Чуйчэнка. — Даныя суцэльнага ўліку, які быў зроблены ў 2022 годзе, паказваюць, што колькасць амурскага тыгра за перыяд дзейнасці нашага цэнтра ўзрасла больш чым на 30 працэнтаў і склала больш за 750 асобін, уключаючы кацянят. Гэта наш асноўны вынік. За гэты час мы таксама стварылі паўнавартасную інфраструктуру аховы гэтага цудоўнага звера, многае было зроблена ў плане прававога рэгулявання. У Крымінальны кодэкс Расійскай Федэрацыі ўведзеныя адпаведныя артыкулы, якія дазваляюць даволі строга караць людзей, якія паднялі руку на гэтага цудоўнага звера».

Канстанцін Чуйчэнка адзначыў, што тыграня было канфіскавана на тэрыторыі Хабараўскага краю: «У яго была зламаная левая лапа. Былі праведзены ветэрынарныя мерапрыемствы, якія паспрыялі яго выздараўленню. Сёння мы бачым, што ў яго добры настрой, ён паўнавартасна гуляе. Думаю, што ў бліжэйшы час мы падбяром яму сяброўку, каб папуляцыя амурскага тыгра на тэрыторыі брацкай Беларусі расла і квітнела».

Перадача амурскага тыгра ад адной дзяржавы другой — справа няпростая. «Існуюць пэўныя працэдуры, якія мы выконваем у гэтым выпадку. Гэта і спецыяльны дазвол, і каранцінныя працэдуры, і ветэрынарныя мерапрыемствы. Усё гэта выконваецца ў поўным аб'ёме ў поўнай адпаведнасці з міжнародным правам, а таксама ў адпаведнасці з унутраным правам Расійскай Федэрацыі і Рэспублікі Беларусь», — падагульніў міністр юстыцыі РФ.

У тыгра — новае імя

Цікава, што паласаты звер прыехаў да нас з некалькімі імёнамі. Яшчэ ў «Цэнтры «Амурскі тыгр» ён атрымаў мянушку Сімба, а па выніках галасавання ў сацыяльных сетках, якое запусціў губернатар Хабараўскага краю Міхаіл Дзегцяроў, паўгадовы паласаты драпежнік стаў Бархатам. Калі ён прыехаў у Мінскі заапарк, мясцовы заатэхнік вырашыла даць яму поўнае імя Сіндбад, бо хутка ён ператворыцца ў дарослага магутнага амурскага тыгра. Такім чынам да сённяшняга дня тыгр меў тры імені. Магчымасць выбраць канчатковы варыянт далі самым юным і перспектыўным артыстам узорнага ансамбля народнай песні «Святкі» Палаца дзяцей і моладзі «Золак» горада Мінска. Каб выбраць імя паласатаму прыгажуну, правялі латарэю. Юныя артысты выцягнулі паперу, на якой было напісана імя Сіндбад — выдатная мянушка для паласатага джэнтльмена-вандроўніка.

«У Мінскім заапарку да цяперашняга часу ўтрымліваліся тры асобіны тыграў: двое бенгальскіх (белых) тыграў і амурская тыгрыца Яраслава. Вопыт утрымання гэтых жывёл у нас ёсць. Я думаю, што гэта было адным з асноўных фактараў прыняцця пастановы аб перадачы Сіндбада Мінскаму заапарку, — распавёў **дырэктар Мінскага заапарка Аляксандр САФРОНАЎ.** — Гэта вельмі важнае і значнае для нас мерапрыемства, паколькі далёка не кожны заапарк можа пахваліцца сапраўдным тыграм, народжаным у прыродзе з генетычна чыстай крывёю».

Магчыма, што ў будучыні Сіндбад і Яраслава змогуць сысціся. «Але трэба разумець, што гэта жывыя жывёлы, ніхто не можа ведаць дакладна, як у іх складуцца адносіны. Аднак усё магчыма. Пакуль яны жывуць у розных вальерах. Наогул тыгры — гэта тэрытарыяльныя жывёлы, у прыродзе сем'ямі яны не жывуць. У далейшых планах — уладкаванне новага вальера для блізкага ўтрымання тыграў адзін да аднаго», — сказаў дырэктар Мінскага заапарка.

Сёння Сіндбад жыве не ў новым вальеры. «Да яго ў ім пражывала іншая жывёла. Паколькі па сваіх параметрах тыграня падыходзіла для пражывання ў гэтым месцы, яго сюды і засялілі. Адаптацыя Сіндбада прайшла даволі добра, асабліва з улікам яго паходжання з жывой прыроды. Яно ўжо добра пазнаёмілася з абслуговым персаналам, пачало рэагаваць на іх. Вядома, аб выкананні якіх-небудзь каманд пакуль гаворка не ідзе, але штодня з ім праводзяцца розныя трэнінгі, спрабуем яго прывучыць да жыцця ў заапарку. Сёння ўсе неабходныя ўмовы для яго пражывання створаныя», — падагульніў Аляксандр Сафронаў.

Умовы сапраўды камфортныя: вялікі вальер, штучная скала з пляцоўкай для адпачынку, убудаваны вадаспад, сховішча. Маленькі драпежнік паводзіць сябе актыўна, асабліва ноччу.

Кульмінацыйным момантам учарашняй цырымоніі стала падпісанне сертыфіката перадачы амурскага тыгра старшынёй Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта Уладзімірам Кухаравым і Канстанцінам Чуйчэнкам. Цяпер паласаты джэнтльмен — афіцыйны жыхар Мінскага заапарка.

Данііл ХМЯЛЬНІЦКІ.
Фота Кацярыны УРБАН.

ШТО Ў СВЕЦЕ РОБІЦЦА

У Тэгеране забіты кіраўнік палітбюро ХАМАС

Радыкальны палестынскі рух ХАМАС паведаміў аб гібелі кіраўніка палітычнага бюро Ісмаіла Ханіі ў Іране. Аб гэтым інфармуе агенцтва Tasnim. Вядома, што Ханія загінуў у выніку ізраільскага рэйду на яго рэзідэнцыю ў іранскай сталіцы пасля яго ўдзелу ў цырымоніі інаўгурацыі прэзідэнта Ірана Масуда Пезешкіана. Быў нанесены ракетны ўдар. Акрамя Ханіі загінуў і адзін з яго целаахоўнікаў. Іран аб'явіў трохдзённую нацыянальную жалобу. У заяве ўрада ўказваецца, што «забойства дыпламатычнага госця Ісламскай Рэспублікі Іран на яе тэрыторыі з'яўляецца парушэннем усіх міжнародных правіл і чалавечых прынцыпаў». Раней новаабраны прэзідэнт Ірана Масуд Пезешкіан заявіў, што Тэгеран прымусіць пашкадаваць «тэрарыстаў-акупантаў», якія забілі Ісмаіла Ханію. Цырымонія развітання з кіраўніком палітбюро ХАМАС пройдзе 1 жніўня ў Тэгеране, а пахаваюць яго ў Катары.

У Венесуэле заявілі аб спробе дзяржперавароту пры падтрымцы ЗША

Апазіцыя ў Венесуэле, якая не жадае прызнаваць вынікі прэзідэнцкіх выбараў і прымае ўдзел у сутыкненнях з праваахоўнымі органамі, хоча здзейсніць дзяржаўны пераварот у краіне пры падтрымцы ЗША. Пра гэта паведаміла газета «Известия» са спасылкай на заяву міністра абароны Венесуэлы Уладзіміра Падрына Лопеса. Кіраўнік мінабароны Венесуэлы падкрэсліў, што ўсе сілы ў краіне будуць дзейнічаць рашуча, «каб захаваць унутраны парадак на ўсёй тэрыторыі краіны», дзейнічаючы ў рамках Канстытуцыі і законаў, а таксама паважаючы правы чалавека, падкрэсліў ён. Сам дзейны прэзідэнт краіны Нікалас Мадура параўнаў пратэсты ў Венесуэле з каляровымі рэвалюцыямі. Ён адзначыў, што дзясяткі грамадзян, якія нападалі на паліцэйскіх і займаліся вандалізмам, былі злоўлены, а каля 80 працэнтаў затрыманых ужо мелі раней праблемы з законам.

Пасля забойства дзяцей у англійскім Саўтпарце ўспыхнулі беспарадкі

У англійскім горадзе Саўтпарт каля Ліверпуля, дзе ў панядзелак у дзіцячым танцавальным клубе былі зарэзаны тры дзяўчынкі і паранены яшчэ некалькі дзяцей і дарослых, на наступны дзень успыхнулі беспарадкі з антыісламскай падаплёкай, паведаміла «Бі-бі-сі». Некалькі соцень мужчын, як мяркуецца, англійскіх радыкальных нацыяналістаў, пачалі закідваць камянямі, бутэлькамі і іншымі прадметамі мясцовую мячэць і паліцэйскіх, якія спрабавалі перашкодзіць ім, пасля падпалілі мікрааўтобус паліцыі і смеццевыя кантэйнеры. Стала вядома, што паранены 39 паліцэйскіх, з іх 27 дастаўлены ў бальніцу, астатнім дапамога аказана на месцы. Удзельнікаў беспарадкаў сярод пацыентаў хуткай дапамогі не аказалася.

Сямейная газета

Выпуск № 13 (238)

Думкі ўслых

У пошуках нагоды для радасці

ДНЯМІ сяброўка падарыла мне кнігу Элінар Х. Портэр «Паліяна», якая зусім нядаўна выйшла ў беларускім перакладзе. Тым самым заахвоціла мяне далучыцца да гульні ў радасць. Танечка пазычыла гэту цудоўную ідэю ў галоўнай гераіні кнігі, якая сваім аптымізмам змяніла жыццё цэлага гарадка.

Па сюжэце на Раство дзяўчынка з няпростым лёсам загадала прыгожую ляльку. Але ў місію, дзе яе тата служыў пастарам, прыйшла толькі пасылка з дзіцячымі мыліцамі. Паліяна спачатку засмуцілася. Але тата сказаў: «Дачушка, трэба радавацца!» Здавалася б, чаму можна радавацца, калі замест лялькі табе даюць мыліцы? «Радуйся, што маеш здаровыя ногі, і мыліцы табе не патрэбныя!» З таго часу Паліяна і пачала гуляць у пошукі радасці. Гульня зводзілася да таго, каб ва ўсім на свеце знаходзіць што-небудзь такое, чаму можна радавацца.

Мая сяброўка, натхніўшыся гісторыяй маленькай гераіні кнігі, запусціла ў сябе на старонцы ў сацсетках чэлендж пад хэштэгам #невідавочнаярадасць. Прапанавала сваім падпісчыкам практыкаваць пазітыўнае мысленне разам. «Для гэтага дастаткова распавесці сваю непрыемную гісторыю і паспрабаваць знайсці ў ёй нешта пазітыўнае. Калі самастойна не атрымаецца ўбачыць невідавочную радасць, дасылайце сваю бяду мне, і я знайду яе аптымістычны ракурс. Веру, што не існуе чыста чорных ці чыста белых сітуацый, як і людзей. І мы, і падзеі маем як кепскі бок, так і пазітыўны. І яшчэ я пераканаская: нічога не вучыць нас радавацца лепш, чым момант адсутнасці радасці».

Каб паказаць прыклад, Таня перш-наперш падзялілася ўласнай непрыемнасцю. «Пасля родаў мяне стаў турбаваць боль у спіне. І вось я, пакінуўшы шасцімесячнага сына з татам, нясу свой пазваночнік на МРТ. У чым тут радасць?». «У тым, што нясеш яго сама», «у тым, што ў цябе ёсць грошы на МРТ. Ты жывеш у краіне, дзе яно ёсць, даступна для людзей», «у тым, што ў цябе ёсць з кім на нейкі час пакінуць немаўля» — пачалі дасылаць свае варыянты падпісчыкі.

Часам, вядома, бывае вельмі складана знайсці нагоду для радасці. Але ў такія моманты варта зноў жа згадаць Паліяну. Ну хоць бы той выпадак, калі яна пайшла праведаць місіс Сноў, прыкаваную да ложка. Жанчына пастаянна была чымсьці незадаволеная. На гэты раз місіс Сноў пачало раздражняць, што Паліяна ўсяму радуецца і заклікае радавацца і яе. А тая выпаліла: «Я шмат дзён прыкавана да ложка. Чаму мне радавацца?» Паліяна разгубілася: «Я пакуль не ведаю адказу на вашае пытанне, але абяцаю, што буду ўвесь час думаць над гэтым, пакуль не прыдумаю». Праз некалькі дзён яна вярнулася і радасна паведаміла: «Я падумала... Вы можаце радавацца, што астатнім не так дрэнна, як вам...»

Калі здараецца штосьці дрэннае, большасць людзей перш за ўсё кажуць фразу накшталт: «Божа, ну за што мне ўсё гэта?» Хоць, як па мне, чым страчваць энергію на шкадаванне сябе і нараканне на лёс, лепш паставіць пытанне па-іншаму: не «за што?», а «навошта?». Бо мы ніколі не ведаем, для чаго нам даецца тое ці іншае выпрабаванне... У якасці прыкладу магу прывесці гісторыю з жыцця маці маёй прыяцелькі. Аднойчы ў жанчыны рэзка забалеў жывот. Ды так моцна, што давялося неадкладна выклікаць хуткую дапамогу. Хірург, да якога яна трапіла, адразу ж вызначыў, што ў пацыенткі непраходнасць кішэчніка, і прызначыў тэрміновую аперацыю. Менавіта падчас яе ён і выявіў у жанчыны невялічкую пухліну, якую паспяхова выдаліў. Ужо больш як пяць гадоў мама сяброўкі знаходзіцца ў рэмісіі і штодня дзякуе Богу, што паслаў ёй тую непраходнасць, бо каб не яна, пра анкалогію жанчына даведалася б хутчэй за ўсё занадта позна...

...Тым часам Таніны падпісчыкі пакрысе далучаюцца да гульні ў пошукі радасці. Алена падзялілася тым, што яе паклалі ў бальніцу «на захаванне». Спачатку цяжарная жанчына засмуцілася, хацела адмовіцца: рызыкі асаблівай няма, больш перастрахоўка. А потым вырашыла паглядзець на гэта як на адпачынак. Піша, што «пакуль адна ў палаце. Цішыня і бесклапотнасць. Смачна ем, сплю і чытаю ўдосталь. Чым не санаторый?!» Ганна распавяла, што паехала ў госці да бацькоў мужа і ўсе дні прасядзела на градках. Але хутка знайшла бонус: «Затое загарэла, як на пляжы ў Італіі». Далучайцеся і вы да гульні ў радасць. І навучыце сваіх дзетак. Бо сіндром Паліяны — гэта такі навык, які лішнім у жыцці дакладна не будзе.

Надзея ДРЫНДРОЖЫК.

Тыя, хто побач

«Пра белую сукенку нават не шкадую»

Абсалютныя пераможцы рэспубліканскага маладзёжнага сельскагаспадарчага праекта «Уладар сяла — 2024» Іна і Сяргей Тарэлка — пра хвіліну славы, сямейныя здабыткі і любоў да вясковага жыцця

АБ тым, што яны пераможцы, Іна і Сяргей даведаліся падчас рэспубліканскага купальскага свята «Александрыя збірае сяброў». І хоць фінальныя спаборніцтвы адбыліся напярэдадні свята ў Горках, інтрыга ўвесь час захоўвалася. «Калі намеснік прэм'ер-міністра Ігар Петрышэнка агучыў наша прозвішча, сэрца салодка ёкнула, — прызнаюцца сужэнцы. — Спадзяваліся на перамогу, але канкурэнты былі годныя». Усіх удзельнікаў літаральна завалілі падарункамі, але самым галоўным для сям'і Тарэлка стаў менавіта дыплом абсалютнага пераможцы. За 15 гадоў існавання праекта такое ўпершыню адбылося. Раней прысуджаліся 1-е, 2-е і 3-е месцы. Цяпер «Уладар сяла» — адзіная сям'я на ўсю краіну. Каб даведацца, як гэтай сям'і жывецца, адпраўляюся да іх у госці ў Клічаўскі раён, у аграгарадок Бацэвічы.

(Заканчэнне на 4-й стар. «СГ».)

Бацькоўскі сход

ПРАЦЯГНУЦЬ РУКУ ДАПАМОГІ

Як і для каго працуюць цэнтры сяброўскага стаўлення да падлеткаў

ПАДЛЕТКАВЫ ўзрост — адзін з найскладанейшых этапаў у жыцці чалавека. Псіхолагі сцвярджаюць: калі дарослы чалавек адчувае тыя ж эмоцыі і перажывае такія ж гармандальныя «ўсплёскі», варта гаварыць пра найцяжэйшы стрэс. А ў падлеткавым узросце такія «ўнутраныя буры» лічацца нормай.

Дапамагчы юнаму чалавеку, які ўступае ў жыццё, без страт і сур'ёзных памылак перажыць гэты няпросты час, а бацькам — не страціць сувязі з падрослым сынам або дачкой — гэтым ужо больш як два дзесяцігоддзі займаюцца Цэнтры сяброўскага стаўлення да падлеткаў.

Мінулы год для такой сістэмы дапамогі падлеткам быў юбілейным. Першыя тры цэнтры адкрыліся ў Мінску ў 2003-м, а сёння іх больш чым 55 па ўсёй Беларусі. Развівае сістэму гэтых цэнтраў Міністэрства аховы здароўя пры падтрымцы Дзіцячага фонду ААН (ЮНІСЕФ), а працуюць яны на базе дзіцячых паліклінік у цесным кантакце з медыкамі, школьнымі педагогамі і псіхолагамі. За апошнія дзесяць гадоў тут атрымалі дапамогу больш чым 500 000 маладых людзей.

(Заканчэнне на 2-й стар. «СГ».)

Псіхолаг Ігнат НАЛІВАЙКА.

ПРАЦЯГНУЦЬ РУКУ ДАПАМОГІ

ДОБРАЗЫЧЛІВАСЦЬ І КАНФІДЭНЦЫЯЛЬНАСЦЬ

— Гэта форма работы сапраўды эфектыўная, — распавядае **псіхолаг Цэнтра сяброўскага стаўлення да падлеткаў Фрунзенскага раёна Мінска «Юнікс» Ігнат НАЛІВАЙКА.** — Пабудавана яна на нашых неад'емных прынцыпах — добразычлівасць, даступнасць, давер і канфідэнцыяльнасць. У наш цэнтр, як і ў іншыя такія ж цэнтры, падлеткі могуць звярнуцца па найбольш складаных і важных для іх пытаннях бясплатна і ананімна. Тут можна атрымаць кансультацыю псіхолага, акушэркі, педыятра, даведацца, як прайсці тэст на ВІЧ.

Асноўныя задачы, на якія накіравана работа цэнтраў, — фарміраванне адказных рэпрадуктыўных паводзін і навыкаў здаровага ладу жыцця, прафілактыка ўжывання псіхаактыўных рэчываў, прадухіленне крызісных станаў і суіцыдальных паводзін падлеткаў. Гэтая дзейнасць уключае ў сябе і міжведамаснае ўзаемадзеянне, распавядае спецыяліст.

— Мы працуем не толькі з падлеткамі і іх законнымі прадстаўнікамі (крыху больш чым за шэсць месяцаў толькі мной было праведзена 250 кансультацый, у цэнтры ёсць яшчэ адзін псіхолаг, а таксама акушэрка). Супрацоўнічаем з педагогамі і псіхолагамі школ нашага найбуйнейшага ў сталіцы раёна. Праводзім сустрэчы ў рамках агульнарэспубліканскіх акцый і мерапрыемствы па ўласным плане. Адмысловая ўвага аддаецца фарміраванню камунікатыўных навыкаў, прафілактыцы рызыкоўных і суіцыдальных паводзін.

НЕ АБ'ЕКТ, А АСОБА

З 11 гадоў звярнуцца ў Цэнтр сяброўскага стаўлення да падлеткаў можна ў суправаджэнні законнага прадстаўніка, з 14-гадовага ўзросту — самастойна.

— З падлеткамі трэба гаварыць шчыра, — падкрэслівае суразмоўнік. — Праўда часам бывае страшная, але яе важна данесці да дзіцяці — аб наркотыках, алкаголі, саморазбуральных паводзінах. Што да дарослых, тут важна ў першую чаргу праводзіць інфармаванне па пытаннях узаемадзеяння з падлеткам, узроставых асаблівасцяў і псіхалагічных феноменаў, якія складваюцца ў гэтым узросце. Калі для падлеткаў работа са спецыялістамі ў нашым цэнтры дапамагае больш камфортнаму і лёгкаму ўваходжанню ў дарослае жыццё, то для дарослых гэта — павышэнне іх кампетэнцыі як бацькоў.

З якімі запытамі звяртаюцца да псіхолага сучасныя падлеткі? У ліку найбольш частых — узаемаадносіны з бацькамі, адзначае спецыяліст. Сярод «адвечных пытанняў», што хвалююць маладых людзей, — неразздзеленая закаханасць, расставанне, трывожнасць, страх публічнага выступлення і незадаволенасць уласнай знешнасцю. Ну а на трэцім месцы — узаемаадносіны з аднагодкамі (напрыклад, булінг у школе).

— Атрымліваецца, сучасныя бацькі нярэдка не знаходзяць агульнай мовы са сваімі дзецьмі-падлеткамі?

— Хутчэй, падлеткі не заўсёды гатовы прыняць бацькоўскія рашэнні. І тут галоўная памылка бацькоў — успрымаць дзіця не як суб'ект, а як аб'ект бацькоўскай волі. Калі ў вас напалеонаўскія планы на вашага сына ці дачку, хоць бы паведаміце пра іх самому падлетку...

— Якія памылкі звычайна здзяйсняюць сучасныя бацькі ў зносінах з падлеткамі?

— Перш за ўсё, гэта імкненне «зберагчы» дзіця ад праўды свету, ад працы і абавязкаў, — распавядае Ігнат Барысавіч. — Яшчэ адна распаўсюджаная памылка — прыняцце рашэнняў за дзіця. Наступная — тая, аб якой я ўжо казаў: спроба выхоўваць чалавека, які ведае ўсё і ўсё ўмее, незалежна ад таго, ці цікава гэта самому дзіцяці, якія ў яго таленты і «зыходныя даныя». І нарэшце, імкненне абмяжоўваць меркаванне дзіцяці з дапамогай катэгарычных выказванняў і загадаў. У многіх бацькоў ёсць перакананне: я дарослы, дзіця знаходзіцца пада мной на іерархічнай лесвіцы, і таму я адмаўляюся з ім нешта абмяркоўваць. Мая воля бясспрэчная. Калі пачынаецца падлеткавы крызіс і дзіця «выходзіць з падпарадкавання», бацькі часам самі не разумеюць, адкуль у іх столькі непрымання і агрэсіі. А ўся справа ў тым, што дарослыя не дазваляюць сабе бачыць у дзіцяці асобу, суб'ект, а не аб'ект уласнай волі.

Вяртаючыся да распаўсюджаных бацькоўскіх памылак, застаецца дадаць у іх лік гіперапеку, рэзюмуе суразмоўца. То-бок эмацыянальнае абслугоўванне дзіцяці, спробы ператварыць яго жыццё ў вечнае свята, пазбаўленае цяжкасцяў і выклікаў.

«Задача бацькоў дзіцяці, якое перажывае падлеткавы крызіс, — стаць для яго апорай. Але найперш яны павінны стаць надзейнай апорай для саміх сябе».

— Гэта няправільна. Жыццё разнастайнае, і палітра эмоцый, знаёмых чалавеку, павінна быць багатай. Ідэя, што дзіцяці варта ўвесь час знаходзіцца ў «паветраным шары камфорту і шчасця», па-першае, збядняе яго свет, а па-другое, гэты шар рана ці позна непазбежна лопаецца (якраз у падлеткавым узросце). І непадрыхтаваны чалавек, які не ўмее спраўляцца з крызісамі і цяжкасцямі, адчувае крыўду на ўвесь свет...

— І тут узнікае пытанне: а як жа правільна? Як варта паводзіць сябе бацькам, чый сын ці дачка ў падлеткавым узросце сутыкнуліся з адной з пералічаных вышэй распаўсюджаных праблем?

— Універсальных рэкамендацый быць не можа — трэба разглядаць кожную канкрэтную сітуацыю. Возьмем адну з распаўсюджаных праблем сучаснасці — цкаванне ў школе (булінг). У дзіцяці рэзка змяняюцца паводзіны, бацькі не разумеюць, чаму яно грубае з імі, замыкаецца, плача «без прычыны». Але калі падлетак падзеліцца з імі праблемай, гэта можа стаць першым крокам да яе вырашэння. Іншая справа, што без даверу ў сям'і такая шчырасць немагчымая. І забяспечыць гэты давер — задача бацькоў. Любячая сям'я, даверлівыя адносіны паміж усімі яе членамі (якія як мінімум пражываюць на адной жылплошчы) — апора падлетка ў выпадку крызісаў і залог таго, што ён захоча падзяліцца сваім болем.

З 11 гадоў звярнуцца ў Цэнтр сяброўскага стаўлення да падлеткаў можна ў суправаджэнні законнага прадстаўніка, з 14-гадовага ўзросту — самастойна.

А ў цэлым, адзначае псіхолаг, адказ на пытанне «Як правільна паводзіць сябе бацькам, калі падлетак сутыкнуўся з няпростай сітуацыяй?» датычыцца такога феномену, як «стратэгія саўладання». І яна можа быць як адаптыўнай, так і дэзадаптыўнай.

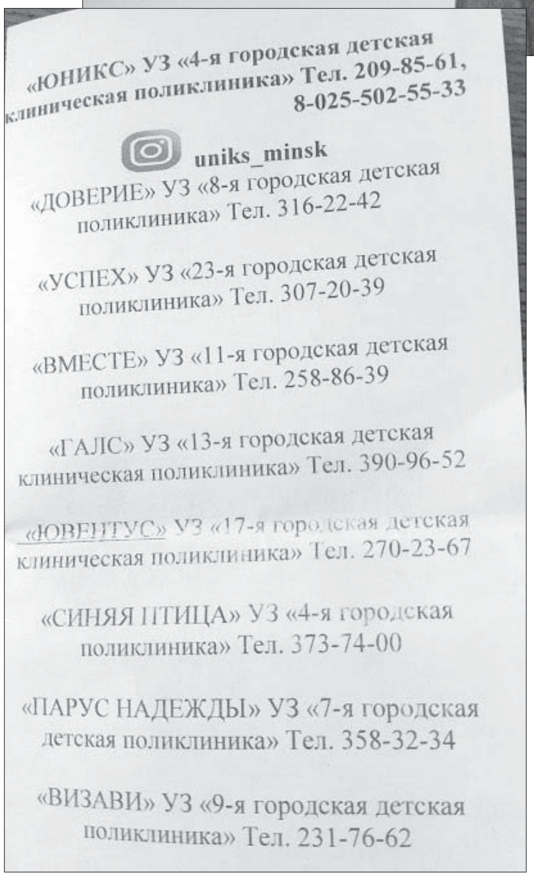

«ЮНИКС» УЗ «4-я городская детская клиническая поликлиника» Тел. 209-85-61, 8-025-502-55-33

uniks_minsk

«ДОВЕРИЕ» УЗ «8-я городская детская поликлиника» Тел. 316-22-42

«УСПЕХ» УЗ «23-я городская детская поликлиника» Тел. 307-20-39

«ВМЕСТЕ» УЗ «11-я городская детская поликлиника» Тел. 258-86-39

«ГАЛС» УЗ «13-я городская детская клиническая поликлиника» Тел. 390-96-52

«ЮВЕНТУС» УЗ «17-я городская детская клиническая поликлиника» Тел. 270-23-67

«СИНЯЯ ПТИЦА» УЗ «4-я городская поликлиника» Тел. 373-74-00

«ПАРУС НАДЕЖДЫ» УЗ «7-я городская детская поликлиника» Тел. 358-32-34

«ВИЗАВИ» УЗ «9-я городская детская поликлиника» Тел. 231-76-62

— Адаптыўная — маецца на ўвазе магчымасць нанова наладзіць свае адносіны са светам пасля крызіснай падзеі. Яе аснова — не сыход ад праблемы, а пошук шляхоў рашэння. Дэзадаптыўная ж стратэгія — гэта калі падлетак, якому дрэнна, спрабуе алкаголь, цыгарэты, часам нават наркатычныя рэчывы, каб забыцца, сысці ад сітуацыі. Але адкуль ён пра гэтыя «спосабы» даведаўся? З кніг, кіно, «Цік-Тока»? Не ўсякі падлетак шмат чытае, не ва ўсіх ёсць акаўнты ў сацсетках. А асяроддзе ёсць ва ўсіх...

КАЛІ «ЎКЛЮЧАЦЬ АЎТАРЫТЭТ»?

— Чаму падлеткаў прыцягваюць алкаголь, наркотыкі, асацыяльныя паводзіны, нягледзячы на тое што кожнаму і педагогі, і бацькі, напэўна, распавялі: гэта небяспечна?

— У школе, вядома, пра гэта распавядаюць. Але што датычыцца бацькоў, далёка не ў кожнай сям'і мамы і таты знайшлі час на такую гутарку. Акрамя таго, існуе паняцце «бацькоўскае пасланне». Бацька або маці можа казаць усё што заўгодна, але дзіця больш паверыць вачам, чым вушам. Бацька паўтарае сыну аб шкодзе алкаголю, а сам часта ўжывае алкаголь, і ў дзіцяці ўзнікае ўнутраны канфлікт.

Калі казаць аб ужыванні алкаголю ў падлеткавым узросце, прычынай можа быць салідарызацыя з асяроддзем або групай аднагодкаў, але часцей гэта — жаданне сысці ад нейкай цяжкай сітуацыі, адзначае псіхолаг. Алкаголь сапраўды на кароткі час можа падарыць прыемныя адчуванні, але цана будзе занадта высокай, асабліва калі казаць аб падлетках.

— Для ап'янення, блізкага да непрытомнасці, падлетку дастаткова ўсяго толькі 60 грамаў спірту, — тлумачыць суразмоўца. — Той стан, да якога даросламу трэба даходзіць цэлы вечар, падлеткам дасягаецца нашмат хутчэй у сілу фізіялагічных прычын. Таму неабходна данесці да яго, што бясшкодных алкагольных напояў не бывае: нават слабаалкагольныя «ліманады» ўтрымліваюць этылавы спірт.

Алкаголь — тое псіхаактыўнае рэчыва, якое ўпісана ў еўрапейскую культуру. Але размаўляць пра яго разумнае спажыванне важна правільна, падкрэслівае Ігнат Барысавіч.

— Не варта казаць падлетку: «Алкаголь можна ўжываць толькі з 18 гадоў»: цалкам магчыма, проста ў дзень свайго паўналецця ён вырашыць «праявіць дарослацсць» і трапіць у бальніцу з алкагольным атручэннем. Правільна казаць: «Чым пазней, тым лепш».

— А як гаварыць з падлеткам пра наркотыкі?

— Шчыра і прадметна. Не проста інфармаваць аб шкодзе наркотыкаў. Улічваючы падлеткавы антаганізм, мы атрымаем у адказ толькі: «Не грузі!» Бацькам лепш разам з падлеткам (прычым зрабіць гэта пажадана ў раннім падлеткавым узросце) прачытаць артыкулы Крымінальнага і Адміністрацыйнага кодэксаў, якія датычацца тэмы наркотыкаў; гісторыі пра людзей, што ўжывалі такія рэчывы; паглядзець відэа аб уздзеянні на арганізм тых ці іншых груп наркатычных рэчываў. Фраза «Папярэджаны — значыць, узброены» тут сапраўды працуе.

Бываюць сітуацыі, калі бацькам падлеткаў трэба ўжываць уладу і аўтарытэт, падкрэслівае псіхолаг, бо кожны хоча зберагчы сваё дзіця ад наркотыкаў, алкаголю, крыміналу.

— Але калі жыццёвыя праблемы падлетка звязаны, дапусцім, з булінгам, які не парушае закону (гаворка ідзе не аб фізічным гвалце, а аб ігнараванні падлетка аднакласнікамі), або аб канфлікце з настаўнікам, то, знаходзячыся з падлеткам на сувязі, дарослым важна дазволіць яму самому абраць інструментарый для вырашэння гэтых задач. Дайце яму навучыцца акумуляваць тое моцнае, што ў ім ёсць, і тады ў далейшым ён справіцца з любой жыццёвай сітуацыяй.

Менавіта таму, падкрэслівае суразмоўнік, псіхолаг не мае права даваць падлетку гатовыя «рэцэпты поспеху». Яго задача — дапамагчы юнаму чалавеку ўбачыць сітуацыю з розных бакоў і зразумець, як з ёй справіцца.

ЯК ЖЫЦЬ З ПАДЛЕТКАМ?

Быць падлеткам і жыць з падлеткам — аднолькава няпроста. І тое, як пражыве гэты перыяд сям'я, шмат у чым залежыць ад «дарослацсці» і сталасці бацькоў.

— Перш за ўсё, бацькам падлетка важна ладзіць з сабой і светам, мець уласны маральны компас і ўсведамляць свае прынцыпы, — кажа псіхолаг цэнтра «Юнікс». — Калі чалавек з унутраным канфліктам спрабуе быць маральным аўтарытэтам для іншага чалавека з унутраным канфліктам, гэта наўрад ці можа камусьці дапамагчы. Бацькам важна самім зразумець, што для іх у паводзінах падлетка прымальна, а што — недапушчальна.

Спецыяліст адзначае, што калі падумаць пра гэта спакойна, то становіцца зразумела: не варта выстаўляць свайму падлетку так шмат забарон, а многія канфлікты можна і зусім не пачынаць.

ВЕРЦЕ ЎЛАСНЫМ ДЗЕЦЯМ

— Заўсёды ўспрымайце сказанае імі сур'ёзна. Напрыклад, шантаж самагубствам небяспечны тым, што «несапраўдны» суіцыд з мэтай напалохаць можа выпадкова атрымацца сапраўдным, — кажа псіхолаг. — Калі ставіцца да слоў падлетка сур'ёзна, вы зможаце выбудаваць з ім даверлівы, канструктыўны дыялог.

І нарэшце трэцяя парада бацькам. Важна навучыцца быць «чалавекам для сябе». Нярэдкія выпадкі, калі бацькі — асабліва мамы — чакаюць ад дзяцей падзякі за свой клопат. У падлеткавым узросце дзіця гэтай падзякі ім не дае, і мамы адчуваюць расчараванне, гнеў і зрываюцца на сыне або дачцэ, якія ўваходзяць у дарослае жыццё.

— Вы маеце права на шчасце, адпачынак, захапленні і хобі, нейкія іншыя моманты жыцця, не звязаныя з бацькоўствам, — падкрэслівае псіхолаг. — Гэта не робіць вас дрэннымі бацькамі. Вельмі многія жывуць з перакананнем: «Я дрэнная маці», «Я недастаткова добры бацька». Гэта ў корані няправільная ўстаноўка. Задача бацькоў дзіцяці, якое перажывае падлеткавы крызіс, — стаць для яго апорай. Але найперш яны павінны стаць надзейнай апорай для саміх сябе.

Аляксандра АНЦЭЛЕВІЧ.

ЗВЯЗДА

*(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар. «СГ».)*

Бяздонны куфар Гісторыі

і архіўны Кландайк

Пасля разбору хатняга архіва завітаем у госці да сваякоў і правядзём апытанне. Ваша мэта — сабраць як мага больш звестак пра гісторыю сваёй сям'і. Старэйшыя сваякі, вашы бабулі і дзядулі могуць памятаць аб продках тое, чаго няма ні ў якіх афіцыйных дакументах: звычкі, знешні выгляд, характар, адносіны да жыцця. А сам працэс збору звестак будзе карысны для ўзмацнення адносін паміж сваякамі.

Не ператварыцца ў Мюнхгаўзена

Каб нічога не страціць пры размове і не стаміць сталых сваякоў, загадзя акрэсліце кола дакладных пытанняў: дзе і калі нарадзіўся той ці іншы продак; дзе працаваў, вучыўся; з кім і калі ажаніўся; колькі ў іх было дзяцей; іх імёны і дні нараджэння; якую любімую ежу гатавалі; як бавілі вольны час; у якім доме жылі; што мелі ва ўласнасці; чым займаліся іх бацькі?

Запіс размоў са сведкамі ёсць сэнс запісаць на дыктафон. Пазначце крыніцу інфармацыі: прозвішча, імя і імя па бацьку сваяка, кім ён даводзіцца продку, дату апытання.

Запісвайце ўсё — гэта спросціць пошук на наступных этапах, аднак мы не павінны забываць, што ў генеалагічных даследаваннях да звестак сваякоў трэба ставіцца як да гіпотэзы: ёсць такая з'ява, як міфамізацыя мінулага, калі ўспаміны пры шматлікіх паўторах абрастаюць недакладнасцямі, перабольшваннем. Таму, каб родавае дрэва не ператварылася ў дрэва вішні на галаве аленя, пра якое распавядаў барон Мюнхгаўзен, — слухайце, фіксуйце, але абавязкова правярайце аповед дакументальна.

Зусім іншая справа, калі аднойчы «сведкай» выступіць... сам продак, якому надакучаць твае марныя патугі хоць нешта высветліць пра яго, і ён раптам «падасць голас» праз стагоддзе — і ты будзеш лавіць кожнае яго слоўца, ашалеўшы ад радасці.

Выбух на станцыі «Раз'езд № 18»

Вось чытаю:

«Рашэнне Спадара земскага начальніка 4 участка Ігуменскага ўезда ад 14 сакавіка 1912 года, якім пакінуў без наступстваў скаргу маю на рашэнне Пухавіцкага валаснога суда па іску Васіля Баешкі спагнаць з мяне 26 рублёў за сена і плот, я лічу вельмі крыўдным і неабходным адмяніць. Я прыналежнае ісцу сена не забраў, а агароджу не знішчыў, а скасіў дабранабыты мною сенакос ва ўрочышчы Каплінцы».

Увесь парадокс у тым, што істец у гэтай судовай справе Васіль Баешка — мой прадзед. А скаргу падаў на яго Хведар Паўловіч — родны дзядзька майго дзеда Івана Паўловіча.

> І самі спрачальнікі з вёскі Бабы нават і не здагадваюцца, што ў 1925 годзе стануць сваякамі, а праз сто гадоў... аб'ектам маіх генеалагічных даследаванняў. Іван Паўловіч і Васілёва дачка Ксеня Баешка пабяруцца шлюбам якраз на Пятрок, 12 ліпеня, пражывуць разам шэсцьдзесят тры гады, народзяць пяць дзетак, і сярод іх — дзяўчынку Раечку, маю матулю.

Неяк аднойчы падчас апытання яе сястра, 95-гадовая цётка Соня, нечакана згадала пра асабістую прыкмету Васіля Баешкі: «У яго не было падушачак пальцаў на абодвух руках, толькі абрубкі без пазногцяў. А што і калі здарылася — таго не ведаю». Здавалася, знайсці ў архіўных справах дарэвалюцыйных часоў такі дробязны факт з біяграфіі звычайнага селяніна — з'ява малаверагодная. Але, як ні дзіўна, мне пашанцавала!

Перад маімі вачыма — асабістая справа Баешкі Васіля Гаўрылавіча — стрэлачніка на Лібава-Роменскай чыгунцы: з 28 верасня 1900 года да 5 ліпеня 1917 года. Кавалак жыцця майго прадзеда даўжынёй 17 гадоў — на 40 аркушах! Я бачу яго подпіс, прыгожы почырк, ведаю, што ён служыў бамбардзірам-наводчыкам павышанай кваліфікацыі ў войску Расійскай імперыі (што адпавядае яфрэйтару ў пяхоце) і што дзень яго нараджэння 13 красавіка 1887 года, а галоўнае — бачу яго фотаздымак ад 1900 года! І чаму мне падаецца такім родным твар гэтага маладога 29-гадовага чалавека, які нарадзіўся 152 гады таму? Дык ён жа глядзіць на мяне вачыма маёй бабулі Ксені!

Я быццам запусціла руку ў бяздонны куфар Гісторыі і выцягваю скарб за скарбам...

І раптам натыкаюся на запіс, ад якога замірае сэрца: за тры дні да дня нараджэння жыццё Васіля павісла на валаску!

Чытаю ў медыцынскім пасведчанні і быццам чую Васілёў голас:

Васіль Гаўрылавіч Баешка, яго жонка Дар'я Лазараўна і дачка Тацццяна, якая была расстраляна немцамі за сувязь з партызанамі, фота 1931 г. (з архіва Алы Жур).

«10 красавіка 1917 года ў 6 гадзін вечара на дзяжурстве я ўбачыў на рэйках медную трубку велічынёй з папяросную гільзу. Я падняў яе і пачаў выціраць аб сценку стрэлачнай будкі наліпшы бруд, ад чаго адбыўся выбух, які пашкодзіў мне пальцы». Увечары таго ж дня ў Мінскім прыёмным пакоі фельчар М. Г. Багдановіч установіць, што ў стрэлачніка станцыі «Раз'езд № 18» Васіля Баешкі адарваны ногцевыя фалангі трох пальцаў — правай рукі і раненне скуры над правым брывом. Потым у Гомельскай лякарні высветліцца, што таксама раздроблены дзве фалангі мезенца і левай рукі.

6 ліпеня 1917 года, праз тры месяцы пасля лячэння, Галоўная ўрачэбная камісія прызнае Баешку здольным працягваць службу стрэлачніка з абмежаваннем працаздольнасці на 15 працэнтаў, начальства будзе прыспешваць Васіля, які пакутаваў ад болю, хутчэй прыступаць да працы.

Але між радкоў тут хаваецца і нейкая загадка. Вось у пратаколе знаходжу іншы варыянт паказанняў Баешкі: «Я разглядаў знойдзены на рэйках патрон, які выбухнуў і параніў руку і твар».

Чаму Васіль у адным месцы ўхіліста называе снарад «меднай трубкай», якую ён «выціраў аб сценку будкі», а ў другім — «патронам»? І яшчэ: ці мог вайсковец-бамбардзір не ведаць, што за рэч ён знайшоў на рэйках і як з ёю трэба абыходзіцца?..

Дэтэктыў «Прыпарка на шчаку»

Калі мы працягнем на прыкладзе асабістай справы вывучаць жыццё продка, то яго «жывы абрыс» лепш за ўсё праявіцца ў графе аб налажэнні спагнанняў і прызначэннях.

Мы ўбачым, што служыў Баешка старанна. Пачынаў насільшчыкам, каравульным вартаўніком, стрэлачнікам. Правіннасці былі зусім дробныя. 1 жніўня 1913 года ён паспяхова вытрымаў іспыт на пасаду кандуктара і быў прызначаны стрэлачнікам з жалаваннем 228 рублёў у год.

Але наступны запіс 3 сакавіка 1914 года «аддаляе чаргу павышэння па службе на 10 разоў чаргі...»

Што ж здарылася? Дадзім слова Васілю: «26 студзеня я зайшоў у дзяжурны пакой памочніка загадчыка раз'езда, каб распісацца ў прыёме дзяжурства, — пачынае ён апавядаць. — Мяне бачыў памочнік Дзіакалаў і нічога не сказаў. Праз паўгадзіны загадчык запатрэбаваў мяне ў раз'езд. Там я застаў Дзіакалава і загадчыка Дрыноўскага. Апошні прызнаў мяне п'яным. Я адказаў, што зусім не піў, а толькі рабіў прыпарку на шчаку з-за хваробы зуба».

Ёсць такая з'ява, як міфамізацыя мінулага, калі ўспаміны пры шматлікіх паўторах абрастаюць недакладнасцямі, перабольшваннем.

Далей праводзіцца такое дбайнае расследаванне, з паказаннямі сведак, якія падзеляцца на два супрацьлеглых «лагера», што і не разбярэшся — хоць дэтэктыў пішы!

Стрэлачнік Уладзімір Запольскі пацвердзіць, што бачыў 26 студзеня ўвечары Баешку і той быў абсалютна цвярозым: «Калі Баешку адхілілі ад службы — збіралі стрэлачнікаў і прасілі быць сведкамі яго нецвярозасці, я пайшоў да начальніка і засведчыў, што Баешка цвярозы. Я ведаю яго на працягу 2 гадоў і п'яным на службе ніколі не бачыў. Мне вядома, што Баешка доўгі час пакутуе ад зубоў», — дадаў ён.

Памочнік загадчыка раз'езда № 18 Міхаіл Альшамоўскі выкажа іншае меркаванне:

«26 студзеня паміж 8 і 9 гадзінамі да мяне на кватэру прыйшоў Дзіакалаў і паведаміў пра нецвярозасць Баешкі. Прыйшоўшы ў пакой, я ўбачыў, што Баешка сапраўды трохі выпіўшы, хадзіў, размаўляў, але не так, як заўсёды. Баешка заўсёды вядзе цвярозы лад жыцця. Нецвярозым я яго бачыў у першы раз за чатыры гады».

На яго баку выступіць і другі памочнік загадчыка Парфірый Дзіакалаў, праз якога ўся тая каша і заварылася:

«26 студзеня ад стрэлачніка Баешкі, які ўступіў на дзяжурства, пахла гарэлкай. Ён, відаць, быў выпіўшы, аб чым я паставіў у вядомасць загадчыка раз'езда Дрыноўскага».

Але вось што цікава: чаму ў самую першую чаргу для медыцынскага агляду Баешкі не быў запрошаны... урач?

У заключэнне 3 сакавіка 1914 года загадчык раз'езда № 18 Дрыноўскі напіша ва Упраўленне Лібава-Роменскай чыгуначнай дарогі наступнае:

«Маю гонар дакласці, што нецвярозасць стрэлачніка пры расследаванні пацвердзілася. Прымаючы, аднак, да ўвагі, што аб Баешку дадзены вельмі пахвальныя водгукі як загадчыкам раз'езда, так і памочнікам Альшамоўскім, хадайнічаю аб змякчэнні яго пакарання...»

Таццяна Васільеўна Баешка з маці Дар'яй Лазараўнай, фота прыкл. 1940 г. (з архіва Алы Жур).

> Здаецца, сухі канцылярскі стыль дакументаў, але якая каларытная гісторыя і яскравыя яе персанажы! Такім чынам, я бачу не абстрактную фігуру продка, а жывога, кемлівага чалавека з нейкай хітрынкай, якому трэба выжыць самаму і пракарміць 10 чалавек, у тым ліку і старую маці, якая жыла з імі (як я даведалася з той жа невычэрпнай справы).

На гэтым асабістая справа абрываецца. Але гісторыя Васіля Баешкі не спыняецца. Яму 46 гадоў, наперадзе яшчэ 36 гадоў жыцця. У яго народзяцца хлопчык і сем дачок. У 30-х ён трапіць пад раскулачванне. Васіль напіша ліст Калініну і здолее адстаяць свае правы, нешта з маёмасці вернуць. У пачатку Вялікай Айчыннай вайны камандзір партызанскага атрада «Полымя» Яўген Філіпскіх будзе сябраваць з сям'ёй Баешкаў, часта іх наведваць, дапамагаць калоць дровы, а Васілёва жонка Дар'я Лазараўна будзе пячы хлеб партызанам. У бацькоўскай хаце з Філіпскіх пазнаёміцца 24-гадовая Таццяна Баешка, зубная доктарка з лякарні ў мястэчку Пухавічы. Яна будзе перадаваць медыкаменты і сакрэтныя звесткі ў атрад «Полымя», але ў красавіку 1943-га маладую дзяўчыну схопяць і расстраляюць за сувязь з партызанамі...

Як стаць золаташукальнікам?

І я ніколі не знайшла б згаданыя вышэй каштоўныя справы, каб не шчаслівы выпадак, які звёў мяне з валанцёрамі праекта па індэксацыі вопісаў Нацыянальнага гістарычнага архіва Беларусі і Аленай Кароўчанка, яго кіраўніком, вядомым генеолагам у Беларусі з 20-гадавым стажам, аўтарам кнігі «У архіўным пошуку».

— Наш праект узнік тры гады таму, — распавядае Алена Кароўчанка. — За гэты час у ім узялі ўдзел дзясяткі людзей з розных краін. Большасць зацікавілася магчымасцю лёгка знайсці справу аб сваіх продках, якія пражывалі на тэрыторыі сучаснай Беларусі. Але былі і тыя, хто проста захацеў нам дапамагчы.

Па словах кіраўніка праекта, у цяперашні момант, напрыклад, у базе Мінска налічваецца 722 406 найменняў набраных валанцёрамі спраў, Гродна — 170 210! Цяпер не трэба губляць месяцы працы ў чытальнай зале архіва, каб паглядзець уручную вопісы і знайсці патрэбную справу.

— Дастаткова стаць удзельнікам праекта, унесці сваё ўкладанне і атрымаць доступ да базы, — тлумачыць генеолаг Кароўчанка. — Тады за некалькі хвілін вы даведаецеся, у якіх справах захоўваецца інфармацыя па вашым пошукавым прозвішчы ці населеным пункце. Відавочная карысць праекта не толькі для генеолагаў, але і для краязнаўцаў, гісторыкаў, усіх, хто неабыякава ставіцца да сваіх каранёў. І вось мы, валанцёры, быццам золаташукальнікі, старанна перапісваем тысячы радкоў, спадзеючыся, што недзе бліснe залатой макулінкай і роднае прозвішча, вёсачка, а можа, знойдзецца цалкам архіўны Кландайк!

Вы з намі? Тады пішыце Алене Кароўчанка на электронную пошту: poiskpredkov@mail.ru

Ала ЖУР.

«Пра белую сукенку нават не шкадую»

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар. «СГ».)

ДЗЯКУЙ ДЗЯРЖАВЕ ЗА ПАДТРЫМКУ!

Тыя, хто лічыць, што жыццё на вёсцы цячэ павольна, глыбока памыляюцца. Іна і Сяргей былі б удзячныя, калі б суткі падоўжыліся на некалькі гадзін. Сяргей — майстар лесу ў Бацэвіцкім лясніцтве, Іна вядзе ў мясцовай школе групу прадоўжанага дня. На рабоце яна да позняга часу, нягледзячы на лета. Цяпер там рамонт, лагер, дзеці з 4 да 8 класаў. У жніўні будзе палатачны лагер для дзяцей старшых класаў.

У Сяргея таксама работы хапае. Нядаўні ўраган абышоў бокам клічаўскія лясы, а вось калегам з Быхаўскага раёна не пашчасціла. Там шмат лесу паваліла. Клічаўскія работнікі дапамагаюць ліквідаваць наступствы.

Раней чым за шэсць гадзін вечара дарослыя звычайна дома не з'яўляюцца. З дзецьмі, а іх у сужэнцаў трое — Раман, Даша і лапуля Маша, — дапамагаюць спраўляцца бабулі-дзядулі, якія пад бокам. Вялікая сям'я збіраецца разам толькі вечарам. І за тыя некалькі гадзін, якія застаюцца да сну, трэба яшчэ дома прыбрацца, вячэру прыгатаваць, памыцца. Адбой строга па раскладзе — у 22.00 — і ні хвілінай пазней.

Сёлета ў сям'і дадалося клопатаў: яны пачалі рэканструкцыю свайго дома і зараз жывуць у стане будаўніцтва. Субсідыю атрымалі, паводле 240-га Указа, як маладая сям'я. Дом вялікі, але былі дзве халодныя веранды.

— Зараз мы іх зносім і будуем дадатковыя памяшканні, — кажуць суразмоўнікі. — Прыйшлося шмат папер збіраць і паўгода чакаць, каб выдзелілі грошы. Умова атрымання крэдыту — вясковая прапіска. Атрымалі пад будаўнічыя работы 35 тысяч долараў. За 20 гадоў трэба вярнуць дзяржаве толькі 10 тысяч. Вельмі выгадна. Дом наш будзе зусім іншы — камфортны і прасторны.

— Наогул падтрымка шматдзетным сем'ям, асабліва тым, якія жывуць на сяле, аказваецца істотная, — лічыць Іна. — Трэба толькі самім крыху шавяліцца. Пад ляжачы камень, як той казаў, і вада не цячэ. А хто дбае, той і мае. Сястра Сяргея — Юля, у якой таксама шматдзетная сям'я, субсідыю выкарыстала на будаўніцтва кватэры ў Клічаве, таксама паводле 240-га Указа. Мы ж не хочам выязджаць з Бацэвіч. Тут спакой, цішыня. Калі ажаніліся, ведалі, што жыць будзем толькі ў вёсцы. Нам падабаецца наш дом, які хутка павялічыцца ўдвая, шырокі двор. Справа, злева і насупраць жывуць дачнікі, якія прыязджаюць выключна на лета. Увесь астатні час мы, лічы, адны. І ўся велізарная тэрыторыя наша. Нам ніхто не перашкаджае і мы нікому. Нам крыху за 30, але ў нас ужо ёсць усё — дом, машына, гаспадарка. А галоўнае наша багацце — гэта дзеці. Праз дзяцей да нас і прыйшло ўсё.

У СЯМ'І — НАША СІЛА

Сяргей старэйшы за Іну на 4 гады, у старшых класах яны нават вучыліся ў адной школе. Іна, як актыўная ўдзельніца самадзейнасці, заўсёды была наперадзе ўсіх падзей. Нават на выпускным будучага мужа выступала ў якасці вядучай. Тады нават і ў думках не было, што яны калісьці стануць мужам і жонкай. Але лёс, як кажуць людзі, на кані не аб'едзеш. Сяргей ужо скончыў каледж у Клічаве, вывучыўся на вальшчыка лесу ў Буйнічах і працаваў у лясніцтве разам з родным братам Іны — Андрэем. Аднойчы сябры паехалі адпачываць на крынічку за Бацэвічы, і Андрэй прыхапіў сястру, каб дома не сумавала. Маладыя зацікавіліся адно адным, сталі сустракацца, а ў хуткім часе панеслі дакументы ў ЗАГС.

Абышліся без вяселля. На ўрачыстай цырымоніі прысутнічалі Іна, Сяргей і нават не два, а адзін сведка з боку нявесты. Адзначалі гэты момант таксама сціпла, невялічкай кампаніяй.

— Грошай на вяселле не было, а абцяжарваць бацькоў не збіраліся, — кажа Іна. — Улазіць у крэдыты таксама не хацелася.

— Не крыўдна, што ў белай сукенцы не пакрасаваліся? Гэта ж мара любой дзяўчыны, — не хаваю свайго здзіўлення.

— Гэта не паказчык, — лічыць Іна. — У мяне нават жадання такога не было. У іншых усё, здаецца, ёсць — і белая сукенка, і вяселле некалькі дзён, — а праз год разыходзяцца. Мы жывём разам ужо 10 гадоў і становімся толькі мацней. Магчыма, у будучыні яшчэ і абвянчаемся. У Бацэвічах храм ёсць, мы там Рому і Дашу хрысцілі.

> **«На нас шмат усяго звалілася, і не ўсё было так гладка, як падавалася. Але мы пераадолелі ўсе перашкоды».**

З бацькамі маладыя не жылі ніводнага дня. Пасля таго як распісаліся, пэўны час кватаравалі ў пустуючым доме хроснай. Затым купілі побач дом за сабраныя самастойна грошы, цяпер яго рэканструююць.

СЯРГЕЙ

Прашу Сяргея крыху расказаць пра сябе. Ён сціпла ўздыхае. Маўляў, ну што тут асаблівага. Нарадзіўся будучы шматдзетны бацька ў вёсцы Усохі Клічаўскага раёна, таксама ў шматдзетнай сям'і. У яго два браты і тры сястры. У гаспадарцы было аж тры каровы. Дзеці дапамагалі сена нарыхтоўваць. Цяпер ва Усохах засталіся толькі бацькі. Усе тры сястры жывуць у Бацэвічах, браты — у Клічаве.

У розных людзей свае хобі. Сяргей любіць грыбы збіраць, прычым аддаецца гэтаму занятку цалкам. Ведае, дзе растуць лісічкі, дзе шукаць падбярозавікі з падасінавікамі. Кажа, што грыбны ўраджай прагназуе па надвор'і. Дажджы прайшлі, значыць, можна адпраўляцца ў лес. Тыя ж лісічкі ў бары растуць, сустракаюцца і ў маладым бярэзніку. За пару гадзін 5-6 кілаграмаў здольны сабраць. Апошні раз нават дамоў не панёс, адразу на нарыхтоўчы пункт. Прайсці міма не можа, а сям'і грыбы ў такой колькасці не патрэбны. Ужо ад'еліся і смажаных з цыбуляй і смятанай, і ў духмяным супе.

Любоў да лесу ў Сяргея з дзяцінства. Адзначае, што апошнім часам стала больш лясных жыхароў — казулі, алені, нават рысі ёсць. Мядзведзі сталі заходзіць з Кіраўскага раёна. Аднойчы, калі Сяргей быў вальшчыкам, сутыкнуўся з цэлым статкам кабаноў, якія рушылі наўпрост на яго. Хлопец не разгубіўся, завёў бензапілу, і тыя адразу ж разбегліся.

Вёска Бацэвічы.

ІНА

У шматдзетнай сям'і, дзе нарадзілася Іна, яна самая малодшая. Адзін старэйшы брат Дзіма жыве ў Магілёве, другі — Андрэй — непадалёк ад сястры, у Бацэвічах. Пасля школы пайшла вучыцца ў Магілёўскі эканамічны каледж на страхавога агента і аператара ЭВМ. На адпрацоўку прыехала ў Бацэвіцкую школу. Пасля яе хацела з'ехаць у горад, але сустрэла Сяргея. Зноў вярнулася ў школу і працавала там да першага свайго «дэкрэта». Калі Рому споўніўся год і дзевяць месяцаў, у сям'і з'явілася Даша. Маладая маці часу дарэмна не губляла, паспела падрыхтавацца і паступіла на факультэт «Дашкольнае выхаванне» Магілёўскага МДУ імя А. Куляшова. Самай малодшай дачушцы Машы сёння тры з паловай гадкі, а яе мама ўжо на 4-м курсе ўніверсітэта.

Самае вялікае захапленне Іны — спяваць. Голас у яе добра пастаўлены, гучны. Прызнаецца, што спявае з дзяцінства. Калі вучылася ў школе, затым у каледжы — усюды выступала і цяпер з песняй не расстаецца. У раённым конкурсе патрыятычнай песні заняла 1 месца і летась, і сёлета. З красавіка ў мясцовым Цэнтры культуры і вольнага часу яна ўзначальвае ансамбль народнай песні, дзе раней спявала. Любоў да песні ў яе спадчынная. Бацька — гарманіст-самавучка, маці пела ў ансамблі народнай песні. Іна, лічы, за кулісамі і вырасла.

ЭКЗАМЕН НА ЎЛАДАРА СЯЛА

У раённым конкурсе выйгралі за кошт візітоўкі, дзе дзеці паказалі сябе як сапраўдныя артысты. Паўплывалі матуліны гены. Усе шэсць членаў раённага журы сям'і па 10 балаў паставілі. На абласным конкурсе было складаней. Там канкурыравалі 14 сем'яў. Але і тут візітоўка дапамагла плюс перамога ў асобных іспытах. Напрыклад, дранікі на калодзе Сяргей і Іна зрабілі першымі. У Сяргея атрымалася хутка калоду распаліць і надзёрці бульбы. Так стараўся, што гумавую пальчатку падраў. Трэба было рабіць усё вельмі хутка, на якасць эксперты менш увагі звярталі. Але дранікі сям'і Тарэлка ацанілі ўсе.

— А мне падабалася вершы расказваць, — дзеліцца ўражаннямі ад конкурсу Даша і дэкламуе: «Галаву сям'і мы любім і вельмі паважаем і ласкава татулем яго мы называем. А гэта наша мама, Інай Сяргееўнай завуць, працуе чараўніцай, і дзеці вам не лгуць...»

— Мы сталі яшчэ больш згуртаваныя, падтрымліваем адно аднаго, — кажуць сужэнцы. — На нас шмат усяго звалілася, і не ўсё было так гладка, як падавалася. Але мы пераадолелі ўсе перашкоды. Не трэба звяртаць увагу на нейкія кпіны, неабходна быць гатовымі да таго, што не ўсе за вас парадуюцца. Поспех іншых некаторых наогул раздражняе.

Вельмі ганарова для Сяргея і Іны было асабіста сустрэцца з міністрам лясной гаспадаркі. На свяце ў Александрыі, калі ён даведаўся, што Сяргей — работнік ляснога ведамства, прыйшоў да маладых знаёміцца.

ВЯЛІКАЯ СЯМ'Я

— Я люблю маляваць і гуляць у лялькі, — кажа Даша. — Мая любімая — лялька Энчанцімал — з свету эльфаў. А вось Машу лялькі не цікавяць, яна любіць з машынкамі гуляць.

Рома, як і бацька, сур'ёзны, разважлівы. У краме дзяўчынкі заўсёды просяць нешта ім купіць, а ён рэдка. Раней вельмі любіў Lego, мог займацца канструктарам гадзінамі. Цяпер яго любімая цацка — дзіцячая «Яндэкс. Станцыя Аліса», якую падарылі на праекце «Уладар сяла». «Аліса сама падбірае музыку, можа зрабіць яе гучней, — кажа Рома. — Я вельмі люблю слухаць песні». Ацанілі дзеці і батут, які таксама быў сярод падарункаў ад праекта.

Сертыфікат на 1,5 тысячы рублёў, які канкурсантам уручылі «за вобласць», сям'я ўжо выкарыстала — купілі мультыварку для Іны і якасны мабільны тэлефон для Сяргея. Іна майстрыха прыгатаваць нешта смачнае, і мультыварка для яе першая памочніца.

> **«Мы жывём разам ужо 10 гадоў і становімся толькі мацней. Магчыма, у будучыні яшчэ і абвянчаемся».**

— Што датычыцца кухні, там гаспадыня толькі я, — кажа Іна. — Сяргей выконвае мужчынскую работу: дамаўляецца наконт трактара, каня, каб агарод разараць. З кожным годам наш зямельны ўчастак становіцца ўсё больш і больш. Дом, які мы набылі, 16 гадоў стаяў пусты, у агародзе ўсё бур'янам зарасло. Перааралі ўчастак, распрацавалі зямлю. Сотак 13 ужо ёсць. Заўсёды саджаем шмат бульбы і робім градкі, на якіх растуць капуста, памідоры, агуркі, цыбуля — усё, што трэба для кансервацыі. Прапалваць градкі Даша дапамагае. Рома больш з Сяргеем мужчынскімі справамі займаюцца. Дзеці пыл могуць у доме працерці, ложак заслаць, але ўсё па жаданні, лічым, нікога прымушаць не трэба. Але спаць трэба класціся не пазней за 22.00. Гэта звычка ў нас з таго часу, як Сяргей вальшчыкам працаваў і ў 4 раніцы ўставаў. Тады мы наогул у 21.00 клаліся, калі сонейка за вокнамі яшчэ свяціла.

ДЗЯКУЙ УСІМ, ХТО БЫЎ З НАМІ

На развітанне сям'я просіць выказаць падзяку ўсім, хто перажываў за іх у спаборніцтве за званне «Уладар сяла». Сяргей і Іна вельмі ўдзячны першаму сакратару БРСМ Клічаўскага раёна Юліі Комар, якая нават сваю сям'ю да падрыхтоўкі падключыла. Сям'і Калініных — Яўгену і Вользе, якія сталі ўладальнікамі трэцяга прызу праекта «Уладар сяла — 2023». Яны таксама з Клічаўскага раёна, перажывалі за Сяргея і Іну, дапамагалі парадамі. Вельмі падтрымалі падчас іспытаў галоўны бухгалтар Клічаўскага райкама БРСМ Ала Трушко, кіраўнік ансамбля «Купалачка» Наталля Коктыш. Група падтрымкі была і ў складзе Валерыя Патачыца і Таццяны Вароніч. «Гэтыя людзі ўсялялі ў нас надзею, дапамагалі ў складаных сітуацыях, выручалі падказкамі, — кажуць Сяргей і Іна. — І мы — перамаглі. Гэта наша агульная перамога».

Нэлі ЗІГУЛЯ,
фота аўтара.
Клічаўскі раён.

КАБ НЕ ЗАСТАЎСЯ «МАМЧЫНЫМ СЫНКОМ»

«Зляпіць» мужчыну немагчыма, але вырасціць падобнага да сябе — варта паспрабаваць

У маёй сям'і трое дзяцей: дзве ўжо дарослыя дачкі і малодшы сын, якому 16. Нядаўна я зразумеў, што навучаннем дзяцей бацькі займаюцца ўсё жыццё. Маім бацькам ужо больш за 85, але я да іх прыслухоўваюся нават часцей, чым у дзяцінстве... Проста ў кожным узросце мы ставім перад сабой ужо іншыя задачы.

Як не прамахнуцца і выхаваць з сына насамрэч сапраўднага мужчыну? З някемлівага малога вырасціць абаронцу, здабытчыка, любячага бацьку і мужа. Словам, надзейнага чалавека. Такога, з якім бяспечна, хто пазітыўна глядзіць на жыццё, цвёрда стаіць на нагах і зможа забяспечыць шчасце блізкіх.

Тры крокі да мужнасці

Яшчэ калі майму сыну было зусім мала гадоў, я пагутарыў са спецыялістамі. Яны патлумачылі, што незалежна ад часу і асяроддзя сталенне дзіцяці праходзіць у тры этапы.

Першая стадыя — пяшчоты. Доўжыцца да шасцігадовага ўзросту. У дзіцяці любога полу ў гэты час захоўваецца вельмі моцная сувязь з маці. Хлопчык у той час — мамчын сынок, нават калі бацька ўдзельнічае ў працэсе яго выхавання. Таму бацька патрэбен як дадатковая апора, і ўсё.

Другая стадыя — шлях да мужнасці. Працягваецца да 14 гадоў. Цяпер дзіця больш прыглядаецца да бацькі: што ён робіць, як паводзіць сябе ў розных сітуацыях, якія ў яго захапленні. Моцная сувязь з маці пачынае паступова губляцца. На змену ёй прыходзяць інтарэсы з навакольнага жыцця.

Трэцяя стадыя — час станаўлення асобы. Працягваецца да паўналецця. Тут як ніколі патрэбен мужчынскі прыклад збоку. Мамы адыходзяць на другі план. Дарасламу сыну цяпер патрабуюцца зносіны з годным дарослым чалавекам. Равеснікі не ў лік, у іх няма жыццёвага вопыту. Добра, калі бацька ў хлопчыка не люмпен, не слюнцяй або размазня. Тады ў маладога чалавека ёсць усе шанцы ператварыцца ў сапраўднага мужчыну.

Іншая крайнасць — уседазволенасць. Не трэба залішне песціць, інакш можа павялічыцца рызыка выхаваць капрызную натуру.

Ведаючы гэтыя этапы, бацькі змогуць выпрацаваць праграму дзеянняў, падказаць, дапамагчы, навучыць, падтрымаць. Літаральна кожны бацька павінен зрабіць гэта для свайго дзіцяці.

Навучыць прайграваць

Калі хлопчык ламае цацкі, пэцкае вопратку, б'ецца — не варта злавацца кожны раз і абсякаць яго, трэба проста тлумачыць, што гэта дрэнна. Прыйдзе час, і ён зразумее сам, без ціску, што так рабіць нельга. Адначасова... Кожны бацька абавязаны ведаць, што адбываецца ў жыцці дзіцяці. Так можна падтрымаць яго і засцерагчы ад непрыемнасцяў.

Асобная тэма — навучыць будучага мужчыну прайграваць, бо не заўсёды атрымаецца быць першым. Нельга здавацца, нервавацца, панікаваць, трэба спакойна рэагаваць на пройгрыш — вось чаму павінен навучыцца хлопчык. Тады ён вырасце годным чалавекам. Сёння няма патрэбы абараняць дом і сям'ю са зброяй у руках. Але да мужнасці моцнага полу прад'яўляюцца іншыя патрабаванні. Хлопчык, вырастаючы, павінен гэта разумець, інакш поспеху ён не даб'ецца.

Класічная мужнасць паступова набывае новыя адценні. Прадстаўнік моцнага полу сёння заваюе навакольных сваёй таварыскасцю, уменнем спачуваць і ўлоўліваць настрой.

Ужо ў школе хлопчык павінен умець лічыцца з незалежнасцю іншых людзей. Упартасць і прынцыповасць у яго характары пажадана дапоўніць уменнем манеўрыраваць, быць гнуткім і чулым.

«Я раблю так, як і тата...»

Кожны хлопчык будзе рады сказаць такія словы. І хто, як не бацька, дапаможа яму ў гэтым. Ёсць стандартны мужчынскі набор якасцяў, якія трэба выхоўваць у малога з дзяцінства. Тата можа растлумачыць, паказаць на сваім прыкладзе, дамагчыся поспехаў у выхаванні, і тады сын вырасце упэўненым і здольным праявіць сябе з найлепшага боку.

На правах аднаго з бацькоў, які мае жыццёвы вопыт, скажу, што тата павінен навучыць хлопчыка быць самастойным, адказным і рашучым. Не ціснуць і прымушаць, а паказваць. Прыклад бацькі вельмі важны. Дзіця будзе паўтараць за ім. Пройдзе час, і пэўныя дзеянні стануць звыклымі. Толькі так можна вырасціць мужчыну.

У адрозненне ад мамы, якая можа пайсці на кампраміс з дзіцем, тату варта праяўляць цвёрдасць і настойлівасць, не пераходзячы мяжы дазволенага. Тады сын навучыцца дамагацца мэты.

І яшчэ вельмі важна, каб бацька патлумачыў, а потым на сваім прыкладзе паказаў, што не ўсё ў жыцці вырашаецца кулакамі. Ёсць шмат спосабаў ліквідаваць праблему мірным шляхам, і трэба навучыцца дамаўляцца. Менавіта гэтыя якасці бацькі хочуць бачыць у сваім дарослым дзіцяці. Калі тата заўсёды трымае слова, то сын будзе яго слухаць, паважаць і імкнуцца быць падобным на яго.

Тое, што хочацца бачыць у дзіцяці, прывіваецца паступова. Добрыя ўчынкі, думкі, жаданні патрабуюць больш часу і сіл на іх ажыццяўленне. Але старанні бацькоў не пройдуць дарма. Сын стане годным мужчынам.

Усе правілы выхавання зводзяцца да аднаго: дзеці — адлюстраванне бацькоў. Таму нам варта часцей глядзець на сябе збоку. А пры зносінах з сынам выконваць пэўныя запаведзі.

Па-першае, трэба вучыць хлопчыка самому прымаць рашэнні і браць ініцыятыву ў свае рукі. Сёння без гэтых якасцяў не абысціся.

Па-другое, фарміраваць у ім паважлівае стаўленне да жанчыны — сын павінен навучыцца дапамагаць маме ва ўсім. У маёй сям'і — гэта паднесці сумкі з крамы, вынесці смецце, пачысціць бульбу. Гэта не ўваходзіць у абавязкі нашага сына, але калі мама не паспявае — ён проста абавязаны прыйсці на выручку (калі побач няма бацькі ці той заняты)

Трэцяя запаведзь — у замацаванні за сынам пэўнай работы па доме, гэта дапаможа вырасціць з яго адказнага мужчыну. У нас цяпер «зносіны» з бытавой тэхнікай і электронікай ажыццяўляе выключна Аляксей. Падключэнне і чыстка пральнай машыны, работа з пыласосам, з сістэмай клімат-кантролю (кандыцыянаванне і ўвільгатненне паветра), а таксама з іншымі механізмамі (дзе патрэбны мужчынскі спрыт) — ужо на працягу паўгода за ўсё пералічанае замест бацькі адказвае сын.

Далей для мяне ўключаецца *чацвёртая запаведзь.* Не дапамагаць хлопцу ў дробязях, няхай робіць сам, здзяйсняе пры гэтым памылкі і сам выпраўляе іх — тады ён стане сапраўдным памочнікам для блізкіх.

Уменне кіравацца розумам, а не пачуццямі — найважнейшы момант у выхаванні хлопчыка. Бо ён — не задзірлівы певень і не безгаловы таварыш, якога лёгка «ўзяць на «слабо» і які нярэдка сам дзеля вострых адчуванняў гатовы рызыкаваць без патрэбы: гэта безадказнасць. Мужчына не мае права рызыкаваць сабою проста так, мужчыну выхоўваюць не для таго, каб за яго дурныя подзвігі расплачваўся бацька ці тым больш каб яго бессэнсоўную смерць аплаквала маці. Сапраўдны мужчына — той, хто ўмее кіравацца розумам, а не пачуццямі.

Чатыры папярэднія парады не выключаюць чалавечнасці. Трэба адначасова выхоўваць у сыне пачуццё дабрыні, а гэта магчыма, калі ён бачыць любоў і ласку з боку абаіх бацькоў. Ды і адно да аднаго таксама.

А яшчэ трэба хваліць дзіця за любыя дасягненні ў вучобе і спорце — гэта зробіць яго моцным і паспяховым.

Вянком гэтых правіл выхавання стане ваш гонар за сына, калі вы будзеце адзначаць учынкі, у якіх хлопчык павёў сябе па-мужчынску (абараніў слабага, праявіў смеласць, прынцыповасць і іншае).

А гэтага рабіць не варта

Бацькі, якія маюць падрослага сына, павінны памятаць пра тыя рэчы, якія рабіць нельга. Інакш сапраўды адказнага чалавека ім не выхаваць.

Не перапыняйце ініцыятыву дзіцяці, нават пры ўмове што яго дзеянні няслушныя або памылковыя. Нельга лаяцца і крычаць — няхай ён сам убачыць, што гэта няправільна і часам небяспечна. Лепш потым пракаментаваць і растлумачыць усё даступнай яму мовай. І заўсёды трэба быць побач, сачыць і падстрахоўваць. Тады хлопчык зразумее, што не ўсё так проста, як здаецца, навучыцца думаць і прадбачыць наступствы.

Іншая крайнасць — уседазволенасць. Не трэба залішне песціць, інакш можа павялічыцца рызыка выхаваць капрызную натуру. Такі сын, у будучыні муж і бацька, будзе няўважлівы да сваёй сям'і.

Вялікую памылку здзяйсняюць бацькі, якія строга прытрымліваюцца вызначанай сістэмы выхавання. У гэтым выпадку жыццё дзіцяці ператвараецца ў пекла. Любая кніга на такую тэму дае толькі рэкамендацыі. На самай справе іх трэба падвесці да канкрэтнай асобы маленькага мужчыны. Жывучы па строгім рэжыме, ад правілаў якога адступаць нельга, ён вырасце таемным тыранам.

Пра кнігі, спорт і «не хачу»

Ці трэба сыну з дзіцячых гадоў чытаць кніжкі пра рыцараў, герояў, выбіраць фільмы, дзе мужчыны паводзяць сябе гераічна? Абавязкова.

Гэта настолькі важна, што ў псіхатэрапіі ёсць нават цэлы раздзел, ён называецца бібліятэрапія. У гэтым раздзеле «трывожным» мамам рэкамендуюць чытаць хлопчыкам творы такіх аўтараў, як Джэк Лондан. Яго кнігі выхоўваюць волю да жыцця.

Ужо ў школе хлопчык павінен умець лічыцца з незалежнасцю іншых людзей. Упартасць і прынцыповасць у яго характары пажадана дапоўніць уменнем манеўрыраваць.

А калі хлопчык не хоча займацца спортам, ці трэба яго прымушаць? Мабыць, трэба пераканаць.

Няхай займаецца не сілавымі відамі спорту, не боксам, не хакеем, але шахматамі або плаваннем, айкідо. Чалавек павінен фарміравацца гарманічна. А ў жыцці вельмі часта назіраюцца перакосы. Аддалі хлопчыка ў спорт, ён такі ўвесь на мускулах, а ў галаве пуста. Ці наадварот: мудрагелісты батанік, начытаны, інтэлект развіты, але ў фізічным плане ніякі. Таму што сядзіць цэлымі днямі за камп'ютарам і іншымі гаджэтамі. Павінна быць залатая сярэдзіна. Дзіцяці без спорту, без рухальнай актыўнасці нельга. Асабліва хлопчыку.

Яшчэ парада, як выхоўваць волю з дзяцінства. У сям'і павінна быць правіла: кожны дзень трэба рабіць тры справы, якія вельмі не хочацца рабіць. Як я часам жартую з сябе: сёння аналітык Куркач будзе працаваць сантэхнікам. У мяне раз у паўгода на кухні забіваецца труба. Я купіў тросік, мне паказалі, як трэба трубу прачышчаць, і цяпер раблю гэта сам. Хачу не хачу, а раблю, таму што трэба. І ў дзіцяці таксама павінны быць хатнія абавязкі. Стаміўся, не паспяваеш, не хочаш, а зрабіць трэба!

Не прымушайце сына хаваць эмоцыі. Фраза «Будзь мужчынам» часта выкарыстоўваецца ў дачыненні да хлопчыкаў як забарона на слёзы і іншыя праявы эмоцый. Не прымушайце яго з ранняга дзяцінства хаваць пачуцці і трымаць усё ў сабе.

Акрамя таго, размаўляйце з дзіцем, асабліва калі робіце нешта разам. Гэта дапаможа наладзіць эмацыянальную сувязь з сынам і стварыць даверлівыя адносіны. Хлопчык будзе расці больш адкрытым і гатовым да дыялогу. І, вядома ж, гумар. Бацька, які валодае гэтым навыкам, амаль што апрыёры знойдзе дарогу да самых таемных струн юнай душы. А калі сын пастараецца капіраваць стыль паводзін бацькі-гумарыста і ў яго гэта атрымаецца — бінга, гэта будуць не проста сваякі, а два неразлучныя сябры. Спадзяюся, што ў вас атрымаецца таксама.

Сяргей КУРКАЧ.

Центр Промышленной Оценки

- **ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ**
- **ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА**

Извещение о проведении повторных электронных торгов

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1607. УНП 191021390
Продавец	ОАО «Белшина», г. Бобруйск, ш. Минское, 4. УНП 700016217
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5. УНП 191224638 (**www.ipmtorgi.by)**

Предмет электронных торгов

Лот № 1.
Адрес**: Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Гагарина, 12**

Столовая в составе: **столовая** (2098,2 кв. м, 710/С-57661, составные части: подвал, 4 крыльца, ворота, асфальтное покрытие, забор), **склад** (125 кв. м, 710/С-60480), **склад кирпичный** (97,8 кв. м, 710/С-76250), **ограждение площадки для мусора** (710/С-57176), **тепловая сеть** (20,2 м, 710/С-79760), оборудование и ТМЦ – перечень на сайте ipmtorgi.by.
Сведения о земельном участке**:** пл. **0,6237 га** предоставлен продавцу на праве постоянного пользования для содержания и обслуживания зданий и сооружений по хранению и переработке продуктов питания

Начальная цена лота № 1 с НДС 20 % – 321 105,78 бел. руб.
(снижена на 50 %)

Лот № 2.
Адрес**: Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Максима Горького, д. 38а**

Встроенное офисное помещение 491,1 кв. м (административно-торговое помещение, инв. номер 710/D-54707).
Обременение**:** площади помещения сданы в аренду.
Более подробную информацию по арендаторам можно узнать у организатора аукциона

Начальная цена лота № 2 с НДС 20 % – 1 197 239,48 бел. руб.

Задаток **10 % от начальной цены предмета аукциона** перечисляется на р/с BY47BELB30120028500030226000 в ОАО «Банк БелВЭБ», БИК BELBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи	**10 (десять)** рабочих дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета электронных торгов

Если между продавцом и покупателем в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение **30 (тридцати) календарных дней** после заключения договора купли-продажи. По письменному заявлению покупателя может быть предоставлена рассрочка оплаты стоимости имущества на срок до 3-х лет с ежемесячной индексацией платежей согласно договору купли-продажи при первоначальном платеже не менее 20 % от цены продажи с учетом ранее внесенной суммы задатка

Порядок проведения электронных торгов, критерии выявления победителя торгов, порядок оформления участия в торгах и результатов торгов установлены регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги» (ipmtorgi.by)

Победитель электронных торгов либо единственный участник торгов, согласившийся повысить начальную цену на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить вознаграждение по лоту № 1 – **1,5 % и по лоту № 2 – 0,5 % от итоговой цены лота** в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения торгов

Предыдущее извещение о проведении аукциона опубликованы в газете «Звязда» 26.04.2024

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за один день до наступления даты проведения аукциона

Дата и время начала и окончания электронных торгов:
23.08.2024 с 11.00 до 12.00.
Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов

Заявки на участие в электронных торгах принимаются
по 22.08.2024 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» (ipmtorgi.by)

Контактные телефоны: +375 17-310-36-37; +375 (29) 154-34-35.
E-mail auction@cpo.by

ООО «Юридическая компания Аспект» проводит третьи повторные публичные торги в форме открытого аукциона по продаже имущественных прав ликвидируемого юридического лица – ОАО «Минскторгавтотранс»

№ п/п	Наименование лота	Начальная цена без НДС, руб.	Шаг торгов (5 %), руб.	Задаток для участия в торгах (10 %), руб.
1	Дебиторская задолженность ОАО «Борисовский завод полимерной тары «Полимиз» (УНП 600012322) на сумму 155 513,32 бел. руб. по договору купли-продажи № 17-10/01 от 17.10.2019 г.	89 575,67	4 478,78	8 957,57

Торги назначены на ***14.08.2024 г. в 10.30*** *по адресу:* ***г. Минск, ул. Тимирязева, д. 65, оф. 401, холл (4 этаж).*** *Срок приема заявок, внесения задатка для участия в торгах – до* ***12.08.2024 г.*** *включительно. Заявки принимаются организатором торгов по месту проведения торгов в рабочие дни с 09.00 до 17.30 (по пятницам – до 16.30)*

Продавец	**ОАО «Минскторгавтотранс»**
Организатор торгов	**ООО «Юридическая компания Аспект»**
Реквизиты для оплаты задатка	**Бенефициар – ОАО «Минскторгавтотранс»** р/с № BY86OLMP30121000371960000933 в ОАО «Белгазпромбанк», БИК OLMPBY2X, г. Минск, УНП 100217272

Условия и порядок участия в торгах:

- к участию в торгах (аукционе) допускаются лица, подавшие организатору торгов в установленный срок заявление с приложением всех необходимых документов, зарегистрированное в журнале регистрации, и заключившие с организатором торгов договор о задатке;
- лицо, желающее участвовать в торгах, представляет с заявлением копию платежного документа, подтверждающего внесение на текущий (расчетный) счет ПРОДАВЦА, указанный в настоящем извещении, суммы задатка, а также документы, предусмотренные п. 12 постановления Совета Министров РБ от 08.01.2013 № 16 «О некоторых вопросах продажи имущества ликвидируемого юридического лица»;
- победителем торгов признается участник торгов, предложивший наиболее высокую цену;
- договор купли-продажи подлежит заключению в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения торгов;
- победителю торгов, выразившему согласие на заключение договора купли-продажи, задаток не возвращается и учитывается при окончательных расчетах за приобретение предмета торгов;
- в случае отказа (уклонения) победителя торгов, единственного участника торгов от подписания протокола о результатах торгов, подписания договора, внесенный этим участником задаток возврату не подлежит;
- в случае если торги признаны несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником, предмет торгов продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) процентов;
- победитель/единственный участник торгов, выразивший согласие на покупку предмета торгов по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) процентов, оплачивает цену лота за вычетом суммы внесенного задатка. Срок для оплаты цены лота составляет 5 (пять) календарных дней со дня заключения договора купли-продажи

Объявление о предыдущих торгах опубликовано в газете «Звязда» 18.05.2024 (стр. 14), 26.06.2024 (стр. 12), 16.07.2024 (стр. 14)

Получить дополнительную информацию о порядке проведения торгов можно по телефону +375 (44) 5986627 в рабочие дни с 09.00 до 17.30 (по пятницам – до 16.30).
Ознакомление с документами на лот возможно по месту проведения торгов после предварительного согласования по тел. +375 (44) 5986627

ИНДУСТРИЯ ИННОВАЦИЙ
юридическая компания

- Взыскание задолженности
- Проведение торгов
- Ликвидация
- Юридические услуги

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПУБЛИЧНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ (АУКЦИОНА)

Организатор публичных торгов (аукциона)	ООО «Индустрия Инноваций», г. Минск, Старовиленский тракт, д. 10, пом. 4Н. Сайты в интернете: www.iin.by, https://iintorgi.by
Продавец	ОАО «Банк БелВЭБ», 220004, г. Минск, пр-т Победителей, 29

Предмет публичных торгов (аукциона)

Лот №	Наименование	Начальная цена, бел. руб. с учетом НДС	Минимальная цена, бел. руб. с учетом НДС
1	Погрузчик JCB 536-60 Agri, 2012 г. в.	71 538,80	57 231,04
2	Несамоходное судно баржа-площадка Р-0444, проекта 775, 1984 г. в.	52 233,13	41 786,50
3	Несамоходное судно баржа-площадка Р-0468, проекта 775, 1985 г. в.	52 233,13	41 786,50

Задаток 5 % от начальной цены предмета публичных торгов (аукциона) в белорусских рублях перечисляется на р/с BY48OLMP30123000945640000933 в ОАО «Белгазпромбанк», БИК OLMPBY2X, УНП 291442411, получатель платежа – **ООО «Индустрия Инноваций»**

Шаг электронных торгов по лоту № 1 – 5 % от начальной цены лота.
Шаг электронных торгов по лотам №№ 2, 3 – 5 % от начальной и (или) складывающейся в ходе торгов цены лота.
В случае отсутствия ставок участников торгов начальная цена торгов поэтапно снижается равными долями 5 (пять) раз до минимальной цены или до момента совершения ставок участниками торгов

Информация об имуществе, входящем в состав лота, условия участия и порядок проведения публичных торгов (аукциона) размещены в открытом доступе на официальном сайте электронной торговой площадки «Индустрия Инноваций – Торги» https://iintorgi.by

Срок подписания договора купли-продажи: не позднее 10 (десяти) рабочих дней после публичных торгов (аукциона)

Условия оплаты предмета электронных торгов: не позднее 10 (десяти) рабочих дней со дня заключения договора купли-продажи. Переход права собственности – после полной оплаты Имущества

Торги проводятся в соответствии с регламентом электронной торговой площадки «Индустрия Инноваций – Торги», размещенном по адресу: https://iintorgi.by

Победитель публичных торгов (аукциона), либо единственный участник публичных торгов (аукциона), согласившийся повысить начальную цену предмета торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить аукционисту торгов вознаграждение в размере **1 % от цены продажи лота в течение 3 (трех) рабочих дней** после проведения публичных торгов (аукциона)

Организатор публичных торгов (аукциона) имеет право снять предмет аукциона с торгов, но не позднее чем за 3 дня до наступления даты проведения торгов (аукциона)

Дата и время проведения торгов (аукциона): 03.09.2024,
начало торгов: 10.00, окончание торгов: 16.00,
электронные торги продлеваются на 3 минуты
с момента поступления последней ставки, если ставка
сделана менее чем за 3 минуты до времени окончания торгов.
Заявки на участие в публичных торгах (аукционе)
принимаются по 02.09.2024 г. до 17.00

Контактные данные	**Тел.: +375 17-300-90-03, +375 (29) 671-83-95.** **E-mail e.pinchuk@iin.by**

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ТОРГОВ

Унитарное предприятие «Могилевское отделение БелТПП»
13 августа 2024 в 14.00 проводит повторные торги по продаже следующих объектов

ЛОТ № 2: КОМПЛЕКС ИМУЩЕСТВА (ЦЕХ КИПиА) В СОСТАВЕ:

№ п/п	Наименование основных средств	Инв. №	Дата ввода в эксплуатацию	Основные технические и эксплуатационные характеристики
1.	Здание КИПиА, инв. № кап. стр. 730/С-343, г. Кричев	00110063	Декабрь 1965	Площадь 1006,43 м², кирпичное, объем здания 4242 м³, крыша рулонная, водопровод, центральное отопление
2.	Бассейн декоративный	00220196	Декабрь 2007	Бетонный оштукатуренный бассейн с распылителем, 1 м³
3.	Насаждения ограниченного пользования	00970252	Июль 2010	Деревья, кустарники

Начальная цена продажи лота № 2 снижена на 80 % и составляет с учетом НДС (20 %): 23 856,00 (двадцать три тысячи восемьсот пятьдесят шесть белорусских рублей 00 копеек), задаток 2 385,60 (две тысячи триста восемьдесят пять белорусских рублей 60 копеек).

ЛОТ № 3: КОМПЛЕКС ИМУЩЕСТВА (ЗДРАВПУНКТ) В СОСТАВЕ:

№ п/п	Наименование основных средств	Инв. №	Дата ввода в эксплуатацию	Основные технические и эксплуатационные характеристики
1.	Здание здравпункта (цех здоровья), инв. № кап. стр. 730/С-183, г. Кричев	00110082	Декабрь 1979	Площадь 258,76 м², кирпичное, объем здания 1183 м³, крыша рулонная, водопровод, центральное отопление
2.	Насаждения ограниченного пользования	00970254	Июль 2010	Деревья, кустарники

Начальная цена продажи лота № 3 снижена на 80 % и составляет с учетом НДС (20 %): 4 872,00 (четыре тысячи восемьсот семьдесят два белорусских рубля 00 копеек), задаток 487,20 (четыреста восемьдесят семь белорусских рублей 20 копеек).

ЛОТ № 4: КОМПЛЕКС ИМУЩЕСТВА (ИСПЫТАТЕЛЬНЫЙ ЦЕНТР) В СОСТАВЕ:

№ п/п	Наименование основных средств	Инв. №	Дата ввода в эксплуатацию	Основные технические и эксплуатационные характеристики
1.	Здание лаборатории испытательного цеха, инв. № кап. стр. 730/С-288, г. Кричев	00110064	Декабрь 1960	Площадь 483,75 м², кирпичное, объем здания 2254 м³, крыша совм. рулонная, водопровод, центральное отопление
2.	Склад кислоты, инв. № кап. стр. 730/С-438, г. Кричев, ул. Зеленая	00110130	Декабрь 2004	Площадь 10,59 м², кирпичное, объем 43 м³, крыша шиферная, окна

Начальная цена продажи лота № 4 снижена на 80 % и составляет с учетом НДС (20 %): 6 816,00 (шесть тысяч восемьсот шестнадцать белорусских рублей 00 копеек), задаток 681,60 (шестьсот восемьдесят один белорусский рубль 60 копеек).

Собственник имущества: Открытое акционерное общество «Кричевцементношифер», 213493, Республика Беларусь, Могилевская область, Кричевский р-н, Краснобудский с/с, 2, АБК в районе месторождения «Каменка», тел. +375224120909, тел. для осмотра объектов продажи +375224120914.

Организатор торгов: Унитарное предприятие по оказанию услуг «Могилевское отделение Белорусской торгово-промышленной палаты», г. Могилев, ул. Циолковского, 1. www.mogilev.cci.by

Место проведения торгов: г. Могилев, ул. Циолковского, 1, к. 112, Унитарное предприятие «Могилевское отделение БелТПП».

Лоты № 2–4 продаются без условий на торгах в форме открытого аукциона с применением метода повышения начальной цены, с шагом 5 (пять) процентов от предыдущей названной аукционистом цены. Победителем торгов признается участник, предложивший наивысшую цену.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, предоставившие организатору торгов, в сроки, указанные в извещении, следующие документы: заявление на участие в торгах; копии учредительных документов (для юридических лиц) и свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); доверенность представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения торгов; соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения торгов (в двух экземплярах); копию платежного поручения о внесении задатка, заверенную банком. Задаток перечисляется на расчетный счет унитарного предприятия «Могилевское отделение БелТПП» р/с № BY88ALFA30122641790010270000 в ЗАО «Альфа-Банк», г. Могилев, BIC: ALFABY2X, УНП 700016628; физическим лицам – предъявить паспорт; иные документы в соответствии с Положением о порядке организации и проведения торгов по продаже объектов, находящихся в собственности юридических лиц и индивидуальных предпринимателей Республики Беларусь, организуемых унитарным предприятием «Могилевское отделение Белорусской торгово-промышленной палаты».

Условия регистрации, участия в торгах размещены на интернет сайте продавца по адресу: www.mogilev.cci.by.

Срок заключения договора купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) – в течение 10 календарных дней после проведения торгов.

Срок оплаты предметов торгов на условиях заключенного договора купли-продажи.

Торги состоятся **13 августа 2024 г.** **в 14.00 по адресу: г. Могилев, ул. Циолковского, 1, к. 112, Унитарное предприятие «Могилевское отделение БелТПП».**

Срок подачи заявления: с момента выхода публикации настоящего извещения в рабочие дни с 9.00 до 12.00 и с 14.00 до 15.00 по адресу: г. Могилев, ул. Циолковского, 1, к. 112.

Последний срок подачи заявления – **12 августа 2024 г. до 12.00.**

Регистрация участников торгов **13 августа 2024 г. с 13.30 до 14.00** по адресу: г. Могилев, ул. Циолковского, к. 112, Унитарное предприятие «Могилевское отделение БелТПП».

Телефоны для справок: (0222) 778032, +375447350030 (А1) – Жилина Ольга Александровна.

Извещение о предыдущих торгах по объектам было размещено в газете «Звязда» от 25.07.2023, 20.09.2023, 10.10.2023, 07.12.2023, 12.01.2024, 13.02.2024, 30.05.2024, 09.07.2024.

ООО «Фрондера» извещает о проведении публичных торгов в форме открытого аукциона по продаже имущества ОАО «Вилейский райагросервис»

Лот	Наименование	Земельный участок и местонахождение лота	Начальная цена без учета НДС, бел. руб.	Задаток, бел. руб.	Шаг аукциона, бел. руб.
1	Капитальное строение (жилой дом) с инвентарным номером 631/С-59381 (назначение – здание одноквартирного жилого дома, наименование – жилой дом, площадь – 64,3 кв. м). Составные части и принадлежности: одноэтажный блочный оштукатуренный жилой дом с верандой, сараем	Земельный участок с кадастровым номером 621385408101000162, для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома), пл. – 0,2091 га (право аренды), расположенный по адресу: Минская обл., Вилейский р-н, Осиповичский с/с, д. Осиповичи, ул. Центральная, 75	18282,00	1828,20	914,10

Лот	Наименование	Начальная цена с учетом НДС 20 %, бел. руб.	Задаток, бел. руб.	Шаг аукциона, бел. руб.
2	Бытовка (металл), инв. № 6057-ос1	135,00	13,50	6,75
3	Агрегат лебедка, инв. № 648; компрессор, инв. № 634-1; факс Panasonic KX-FT 98, инв. № 3061; компьютер, инв. № 1525А; принтер Xerox, инв. № 1046	5 820,12	582,01	291,01

Лот	Наименование	Местонахождение и земельный участок	Начальная цена с учетом НДС 20 %, бел. руб.	Задаток, бел. руб.	Шаг аукциона, бел. руб.
4	1. Капитальное строение с инвентарным номером 631/С-67598 (назначение – здание специализированное сельскохозяйственного назначения, наименование – зерносклад деревянный, общая площадь – 297,1 кв. м, составные части и принадлежности: 2А1/д – зерносклад деревянный)	Минская обл., Вилейский р-н, Осиповичский с/с, 15/1, зерносклад деревянный, район д. Осиповичи	1692,00	169,20	84,60
	2. Капитальное строение с инвентарным номером 631/С-67599 (назначение – здание специализированное для ремонта и (или) технического обслуживания автомобилей (в том числе автомобильные заправочные, зарядные и газонаполнительные станции), наименование – весовая, общая площадь – 19,3 кв. м, составные части и принадлежности: 3А1/к – весовая, а – навес)	Минская обл., Вилейский р-н, Осиповичский с/с, 15/2, весовая, район д. Осиповичи			
5	Капитальное строение с инвентарным номером 631/С-65207 (назначение – здание специализированное для ремонта и (или) технического обслуживания автомобилей (в том числе автомобильные заправочные, зарядные и газонаполнительные станции), наименование – станция технического обслуживания автомобилей, общая площадь – 4691,9 кв. м, составные части и принадлежности: одноэтажная кирпичная станция технического обслуживания автомобилей с трехэтажным кирпичным административно-бытовым корпусом и навесом)	Кадастровый номер 621385412101000183, площадью 0,7037 га, назначение – для размещения объектов по ремонту и обслуживанию. Право аренды. Минская обл., Вилейский р-н, Осиповичский с/с, аг. Шиловичи, ул. Советская, 9	28224,00	2822,40	1411,20
6	Капитальное строение с инвентарным номером 631/С-62018 (назначение – здание неустановленного назначения, наименование – здание бани, общая площадь – 242,3 кв. м, составные части и принадлежности: здание бани с пристройкой, сараем	Кадастровый номер 621385412101000009, площадью 11,6867 га, назначение – для содержания и обслуживания зданий и сооружений. Право постоянного пользования. Минская обл., Вилейский р-н, Осиповичский с/с, аг. Шиловичи, ул. Советская, 9	4608,00	460,80	230,40

В отношении лота № 1 проводятся шестые повторные торги. **Стоимость снижена на 45 %.** В отношении лота № 2 проводятся седьмые повторные торги. **Стоимость снижена на 85 %.** Ранее публикация размещалась в газете «Звязда» № 114 (30248) от 13.06.2024, стр. 14. В отношении лота № 3 проводятся первые повторные торги. **Стоимость снижена на 10 %.** Ранее публикация размещалась в газете «Звязда» № 123 (30257) от 26.06.2024, стр. 12. В отношении лота № 4 проводятся двенадцатые повторные торги. **Стоимость снижена на 90 %.** В отношении лотов №№ 5, 6 проводятся четвертые повторные торги. **Стоимость снижена на 40 %.** Ранее публикация размещалась в газете «Звязда» № 114 (30248) от 13.06.2024, стр. 14

Местонахождение лота № 2: Минская обл., Вилейский р-н.
Местонахождение лота № 3: Минская обл., Вилейский р-н, г. Вилейка, ул. Шубина, 103А

Лот № 4 расположен на земельном участке с кадастровым номером 621300000001003832, для ведения товарного сельского хозяйства, пл. – 159,4315 га. Право постоянного пользования. Ограничения (обременения) в отношении земельного участка лота № 1: виды ограничений (обременений) прав: земли, находящиеся на природных территориях, подлежащих специальной охране (в водоохранной зоне реки, водоема), код – 2,4, площадь – 83,9400 га; земли, находящиеся на природных территориях, подлежащих специальной охране, код – 2,5, площадь – 14,9300 га; земли, находящиеся в охранных зонах электрических сетей, код – 5,2, площадь – 11,7700 га; земли, находящиеся в придорожной полосе автомобильной дороги, код – 7,1, площадь – 18,1200 га; земельные участки, находящиеся на мелиорируемых землях, код – 12, площадь – 71,4000 га. Участок № 53. Земельный участок является делимым, расходы по выделению земельного участка оплачивает покупатель

Дата и время проведения торгов	**14 августа 2024 года в 12.00 (регистрация с 11.30 до 11.55)**
Срок приема заявлений и внесения суммы задатка	**с 10.00 1 августа 2024 года до 16.00 12 августа 2024 года**
Ограничения (обременения)	В отношении лотов №№ 5, 6 имеется ограничение (обременение) в виде залога (залогодержатель – ОАО «Белагропромбанк»). Залог прекращается в случае реализации объекта на торгах (ст. 15 Закона Республики Беларусь от 20.06.2008 № 345-З (ред. от 28.06.2022) «Об ипотеке»). Вопросы по обременениям по тел. 80172552928

Условия для участия в торгах:

1. До подачи заявления необходимо внести задаток на р/с **BY36ALFA30122215570040270000**, код банка ALFABY2X, УНП 192789344. Получатель – ООО «Фрондера», назначение платежа: **OTHR 40901.** Задаток для участия в торгах по Лоту «__», ОАО «Вилейский райагросервис», проводимых 14.08.2024.
2. Заявление на участие (на каждый лот отдельное) и необходимые документы (соглашение о правах и обязанностях сторон в 2-х экземплярах (на каждый лот отдельное), копия платежного поручения о перечислении задатка, копия паспорта (стр. 31–33, действующая прописка); копия свидетельства о государственной регистрации – для ИП и юр. лица; документ, подтверждающий полномочия руководителя или представителя юр. лица, копия Устава – для юр. лица) принимаются в рабочие дни с 10.00 до 18.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127. Документы могут подаваться посредством направления почтой (220113, г. Минск, а/я 524) или личной подачи. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата и время получения организатором торгов оригинала заявления на участие в аукционе и полного пакета прилагаемых документов (в случае направления почтой – дата и время поступления документов на абонентский ящик организатора торгов). По вопросу подготовки необходимых документов для участия в аукционе обращаться по телефонам: +375293082897, +375293058650.
3. К участию в торгах допускаются лица, подавшие организатору торгов в указанный в извещении о проведении торгов срок заявление с приложением необходимых документов и зарегистрированные в журнале регистрации на участие в торгах. Победителем аукциона признается участник, предложивший в ходе торгов наивысшую цену. Результаты торгов оформляются протоколом в день проведения торгов.
4. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем явился только один участник, при согласии этого участника приобрести предмет торгов по начальной цене, увеличенной на 5 %, комиссия в день проведения аукциона оформляет протокол о продаже предмета торгов этому участнику аукциона.
5. Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан возместить Организатору аукциона стоимость затрат на организацию и проведение открытого аукциона (вознаграждение аукциониста и затраты по размещению публикации в газете) на основании счета-фактуры и акта в течение 5 (пяти) календарных дней со дня проведения аукциона. **Вознаграждение аукциониста: по лоту № 1 – 5 %, по лотам №№ 2–6 – 7 % от конечной цены предмета торгов.**
Победитель аукциона (Претендент на покупку) должен подписать с Продавцом договор купли-продажи предмета торгов после возмещения затрат на организацию и проведение аукциона в течение 10 (десяти) рабочих дней с момента подписания протокола о результатах торгов. Оплата приобретенного предмета торгов должна быть произведена в полном объеме не позднее 20 (двадцати) рабочих дней со дня проведения торгов.
6. Подробнее с правилами проведения торгов можно ознакомиться в разделе «Ликвидация» на сайте https://orgtorg.by/info.
7. Все желающие могут предварительно ознакомиться с предметом торгов. По вопросу осмотра объектов обращаться по телефону **+375299999112, Чеслав.** Дополнительная информация по лотам №№ 1, 4 по тел. **+375293058650, Алена;** по лотам №№ 5, 6 по тел. **+375293082762, Екатерина.**
8. Организация и проведение аукциона осуществляется на основании норм положения «О порядке продажи имущества ликвидируемого юридического лица с публичных торгов», утвержденного постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16.
9. Государственная регистрация (удостоверение) договора купли-продажи недвижимого имущества и возникающих на его основании прав осуществляется Покупателем самостоятельно и за свой счет.

При реализации НДС не начисляется на основании подп. 1.33 п. 1 ст. 118 Налогового Кодекса Республики Беларусь.

Информация о продавце	**ОАО «Вилейский райагросервис» в лице ликвидатора – ООО «Партнёр-Консультант», тел. +375172552928 (222416, г. Вилейка, ул. 1 Мая 105, УНП 600010756)**
Организатор аукциона	**ООО «Фрондера» 220113, г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127. ☎ 8 (029) 308 28 97 • e-mail info.torgi@orgtorg.by • сайт https://orgtorg.by • telegram https://t.me/orgtorg**

Извещение о проведении **27 августа 2024 года** повторных торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего ОАО «ДСТ № 5»

Предмет торгов
Капитальное строение с инв. номером 630/С-47149, общей площадью 647,0 кв. м (наименование – административное здание; назначение – здание административно-хозяйственное; составные части и принадлежности: бетонный подвал); капитальное строение с инв. номером 630/С-47154, общей площадью 397,2 кв. м (наименование – склад материальный; назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ); капитальное строение с инв. номером 630/С-47152, общей площадью 222,7 кв. м (наименование – склад для горюче-смазочных материалов; назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ); капитальное строение с инв. номером 630/С-47155, общей площадью 743,1 кв. м (наименование – боксы для автомашин с пристройкой подсобных помещений; назначение – здание специализированное иного назначения); капитальное строение с инв. номером 630/С-47160, общей площадью 1960,9 кв. м (наименование – ремонтные мастерские; назначение – здание специализированное иного назначения); капитальное строение с инв. номером 630/С-47158, общей площадью 1360,7 кв. м (наименование – пристройка к реммастерским; назначение – здание специализированное иного назначения); капитальное строение с инв. номером 630/С-47156, общей площадью 1123,1 кв. м (наименование – боксы для автомашин; назначение – здание специализированное иного назначения); капитальное строение с инв. номером 630/С-55558, общей площадью 35,0 кв. м (наименование – навес под баллоны; назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ); капитальное строение с инв. номером 630/С-55622 (наименование – ограждение; назначение – сооружение специализированное складов, хранилищ; составные части и принадлежности: а1 – ограждение из силикатного кирпича (1,95 м х 2,34 м х 0,25 м), площадью 4,6 кв. м); капитальное строение с инв. номером 630/С-55620 (наименование – ограждение; назначение – сооружение специализированное складов, хранилищ; составные части и принадлежности: а1 – ограждение из металлической арматуры (21,0 м х 2,69 м), площадью 56,5 кв. м, на металлических столбах (0,1 м х 2,60 м)); капитальное строение с инв. номером 630/С-55611 (наименование – ограждение; назначение – сооружение специализированное складов, хранилищ; составные части и принадлежности: а1.1. – ограждение из силикатного кирпича (13,94 м х 2,85 м х 0,25 м), 39,7 кв. м, а1.2. – ворота металлические (4,07 м х 2,85 м)); капитальное строение с инв. номером 630/С-55610 (наименование – ограждение; назначение – сооружение специализированное складов, хранилищ; составные части и принадлежности: а1 – ограждение бетонное (97,5 м х 1,71 м), 166,7 кв. м с 31 кирпичными столбиками с бетонными оголовками; а.1.1. – металлическая решетка (1,50 м х 1,97 м), 41,37 кв. м; а2 – ворота металлические (5,96 м х 3,70 м), 22,1 кв. м; а2.1. – калитка металлическая (1,62 м х 2,30 м), 3,73 кв. м); капитальное строение с инв. номером 630/С-55608, общей площадью 7260,0 кв. м (наименование – площадка; назначение – сооружение неустановленного назначения; составные части и принадлежности: а1 – площадка из асфальтобетона); капитальное строение с инв. номером 630/С-55607, общей площадью 465,0 кв. м (наименование – площадка; назначение – сооружение неустановленного назначения; составные части и принадлежности: а1 – площадка из бетонной плитки); оборудование котельной с инв. номером 146 (котел КВЖ-02, 2 шт.; циркуляционный насос, 4 шт.; бойлер 10 куб. м 1 шт.; топливопровод 20 м; щит управления)
Сведения о земельном участке: площадь – 1,331 га, кадастровый номер – 642000000002000230
Местонахождение: Минская область, Минский район, г. Молодечно, ул. Замковая, 33
Начальная цена: 1 363 662,00 бел. руб. без учета НДС
Сумма задатка: 136 000,00 бел. руб.
Обременение: аренда

Продавец имущества: ОАО «ДСТ № 5», г. Минск, ул. Лукьяновича, 4-253.

Организатор торгов: государственное предприятие «МГЦН», г. Минск, ул. К. Маркса, 39, к. 10.

Условия торгов: Победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «ДСТ № 5», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внесшие задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе, на расчетный счет № BY15 BLBB 3012 0190 3985 8300 1001 в ЦБУ № 527 ОАО «Белинвестбанк», г. Минск, БИК BLBBBY2X, кодификатор назначения платежа – 40901, получатель – государственное предприятие «МГЦН», УНП 190398583.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и не включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи. По согласованию с продавцом возможна рассрочка платежа.

Торги проводятся **27 августа 2024 года в 11.30** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 01.08.2024 по 23.08.2024 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.00) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

По вопросу осмотра продаваемого имущества следует обращаться по телефонам: (017) 388-43-21; (029) 179-23-02 (ОАО «ДСТ № 5»).
Телефоны для справок:
(017) 365-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»);
(017) 388-43-21; (029) 179-23-02 (ОАО «ДСТ № 5»).

ЗАО «БелБанкротАукцион», организатор торгов по продаже имущества учреждения **«Купальня»** (УНП 691510894), объявляет о проведении **12.08.2024 г. в 09.00** публичных торгов в электронной форме на электронной торговой площадке bankrottorg.by.

Перечень имущества и информация об условиях торгов размещены на сайте электронной торговой площадки **bankrottorg.by.**

З пошты «СГ»

РАБІЦЕ ДАБРО НЕ ТОЛЬКІ ЛЮДЗЯМ

Кожнае малое ў дзяцінстве марыць мець хоць каго-небудзь з такога прыблізнага спіса: шчанюка, кацяня, марскую свінку, чарапашку, хамячка, папугая, канарэйку, рыбак. Дзеці пачынаюць прасіць бацькоў здзейсніць іх мару: падарыць ім на дзень нараджэння такога сябра. Пры гэтым абяцаюць належна сябе паводзіць, добра вучыцца, даглядаць сваіх гадаванцаў і клапаціцца пра іх.

Аднак многія бацькі згаджаюцца не адразу, бо, на іх думку, дзіця ўспрымае жывёлінку ці птушачку як цацку і будзе з ёю толькі гуляць, а ўсе астатнія клопаты лягуць на плечы дарослых, у якіх і так шмат сваіх спраў. Але не трэба ігнараваць падобныя просьбы свайго дзіцяці, а лепш прыслухацца і паверыць у праўдзівасць яго слоў. Вы самі, яшчэ не да канца разумеючы гэта, зробіце вельмі добрую справу: будзеце развіваць у дзяцей такія станоўчыя рысы характару, як дабрата, любоў, увага, клопат, добразычлівасць, сардэчнасць, міласэрнасць і г. д. Такія хлопчыкі і дзяўчынкі наўрад ці пакрыўдзяць слабага, заўсёды акажуць дапамогу тым, каму яна патрэбна, з любоўю будуць ставіцца да сваіх родных, паважаць старэйшых. Бо ў іх душах і сэрцах не будзе злосці, жорсткасці і абыякавасці.

Калі ж бацькі не згаджаюцца набыць жывёлінку ці птушачку, дзеці ўсё роўна не перастаюць аб гэтым думаць. Пачынаюць прыносіць з вуліцы бяздомных шчанюкоў ці кацянят — з надзеяй, што менавіта ў такім разе бацькі ім не адмовяць. Але ж калі зноў сутыкаюцца з негатыўнай рэакцыяй дарослых, то часта замыкаюцца ў сабе або становяцца раздражняльнымі, непаслухмянымі. А дарослыя не разумеюць прычыны такіх паводзінаў.

Аднойчы дачушка маёй сястры прынесла з вуліцы дамоў кардонку з маленькім шчанюком. А была ўжо зіма, стаялі вялікія маразы. Можна сабе ўявіць, што здарылася б з беднай жывёлінкай, калі б не добрае сэрца дзяўчынкі. Маці дазволіла дачцэ пакінуць шчанюка. Разам яны яго сагрэлі, накармілі і паклалі спаць у мяккую пасцельку, зробленую спецыяльна для яго. Дзяўчынка сядзела каля сабачкі і ўвесь час ласкава гладзіла яго, пакуль той не заснуў...

Калі ж шчанюк з цягам часу вырас у надта вялікага сабаку і знаходзіцца ў кватэры яму стала цяжка, сястра адвезла яго ў вёску да нашых сваякоў, дзе ён стаў не толькі добрым вартаўніком, але і верным сябрам. Так што з любой сітуацыі можна знайсці выйсце, калі гэтага захацець.

Некалі мая дачушка-першакласніца, пакуль я была на працы, цішком адправілася на рынак, хоць да гэтага часу ніколі адна нікуды не ездзіла. Купіўшы там хамячка, назад пайшла пешшу. Гэта было зімой, і яна несла звярка ў сваёй рукавічцы. Я нават і цяпер здзіўляюся, як яна знайшла дарогу дамоў, бо шлях быў няблізкі... Потым, калі мы пераехалі з маласямейкі ў трохпакаёвую кватэру, у нас з'явіліся птушкі (папугай і канарэйка). Птушачкі так пасябравалі, што заўсёды знаходзіліся побач. Аднойчы папугайчык, разагнаўшыся і моцна ўдарыўшыся аб сцяну залы, пашкодзіў сабе крыльца, пасля чаго мог лятаць толькі каля клеткі. Канарэйка рабіла тое ж, не пакідаючы сябра. Мае дзве дачушкі, бачыўшы, з якой цеплынёй і любоўю птушкі адносяцца адна да адной, бралі з іх прыклад. Заўсёды ўсё рабілі разам, ніколі не сварыліся, дапамагалі адно аднаму.

Неяк мая знаёмая падабрала на вуліцы галку з пашкоджаным крылом, на якую паляваў кот. Доўга потым усёй сям'ёй, разам з мужам і сынам, лячылі яе. На балконе зрабілі ўсё неабходнае для знаходжання птушкі. А калі галка ўжо магла самастойна лятаць, выпусцілі яе на волю. Аднак птушка часта прылятала да сваіх сяброў, быццам хацела падзякаваць ім за выратаванне... Вельмі хочацца, каб такіх сем'яў — з добрым сэрцам і чулай душой — было як мага больш. Тады ў нашым свеце, такім непрадказальным і неспакойным, стане больш святла, цяпла, любові і дабрыні.

Таццяна ЧЭКЕД,
г. Гомель.

Дачныя парады

КАРЫСНЫЯ АДХОДЫ

Мы пастаянна выкідваем у сметнік цыбульнае шалупінне, а яшчэ яечную шкарлупіну, рэшткі кавы і чаю, ды і многае іншае. А гэта ўсё, а яшчэ попел і сажу, можна выкарыстоўваць у сваім садзе і агародзе. Аказваецца, калі моркву перад укладкай на захоўванне апырснуць водным настоем цыбульнага шалупіння, то яна будзе лепш «ляжаць». Тое ж цыбульнае шалупінне многімі дачнікамі выкарыстоўваецца для падсыпкі ў баразны, каб адганяць каларадскага жука. Супраць кляшчоў і тлі цыбульнае шалупінне таксама добрае. Для гэтага трэба ўзяць 20—50 грамаў шалупіння і настояць у дзесяці літрах вады — дзесьці 5-7 дзён. Тая ж тля не вытрымлівае настой лупіны ад цытрусавых. Для апырсквання трэба развесці 100—150 грамаў настою ў вядры цёплай вады і дадаць туды 50 грамаў гаспадарчага мыла.

А вось яечная шкарлупіна незаменная на кіслых глебах, бо ў ёй шмат кальцыю. Шкарлупіну трэба падсушыць, а потым здрабніць у кавамолцы. Такі парашок спатрэбіцца як пры перакопванні градак, так і на кампоснай яме, гэта значыць для выспявання кампосту. А яшчэ многія шкоднікі не любяць кававу гушчу. Заўважана, што яна дапамагае змагацца супраць мурашак, слізнякоў і тлі. Спітую каву варта прамыць і раскласці тонкім слоем на талерку. Сухую гушчу захоўваць у закрытай ёмістасці. Для адпужвання тых жа мурашоў дастаткова ўзяць кававу гушчу і насыпаць яе на гняздо. Многае насенне агародных культур пры пасадцы або сяўбе на градках таксама добра перасыпаць сухой кававай гушчай.

Супраць тлі варта прыгатаваць такі настой: 3-5 сталовых ложак спітай гушчы кавы заліць літрам гарачай вады і настойваць суткі. Для лепшага прыліпання да лісця дадаць 10 г вадкага гаспадарчага мыла. А яшчэ вельмі добры для агарода драўняны попел. Але попел ад вугалю на садовым участку ўжываць нельга!

І яшчэ — вельмі многа розных мікраэлементаў у заварцы чаю. Такі чай — толькі разведзены — добра дабаўляць у кампост. Дарэчы, такім растворам можна і трэба апырскаць вясной кусты чорных парэчак, пашкоджаныя кляшчом пупышкі.

Зімой на дачы з надыходам халадоў мы часцей і больш палім печку, і ў кожнага з нас збіраецца драўняны попел. Пры перакопванні агароду добра было б уносіць 1-2 шклянкі попелу на адзін квадратны метр. А вось на кіслых глебах такую дазіроўку трэба павялічыць у 2-3 разы. Асабліва драўняны попел эфектыўны для кустоў чорных парэчак. А вось тарфяны попел менш карысны. Для агародніны ён не прыдатны. Такі попел мы выкарыстоўваем як падсыпку для садовых дрэў.

Яўген САЛАНОВІЧ, дачнік са шматгадовым вопытам.

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

ПАКАШТУЙЦЕ

КАБАЧКІ, СМАЖАНЫЯ ПА-ЎКРАІНСКУ

Спатрэбіцца: *кабачкі — 2 шт., алей для смажання, соль. Для соусу: часнок — 3 буйныя зубкі, воцат — 1 ч. л., цукар — 1 ч. л., дробка солі і молатага чорнага перцу, дробка чырвонага вострага молатага перцу — па жаданні.*

Маладыя кабачкі нарэзаць кружочкамі, крыху прысаліць і даць пастаяць хвілін дзесяць. Далей магчымыя два варыянты развіцця падзей. Можна смажыць, абкачаўшы ў муцэ і добра яе абтрусіўшы, а можна і без абкачвання ў муцэ, таму што галоўнае — часночны соус.

Для яго прыгатавання часнок дробна рэжам і кладзём у ступку. Дадаём соль, чорны молаты перац (калі не для дзіцяці, то чырвоны востры молаты перац), воцат, цукар. І добра ўсё расціраем да аднастайнай масы.

Кабачкі смажым у невялікай колькасці алею да румянага колеру. Здымаем з патэльні і адразу ж на кожны гарачы кружочак кладзём траціну-чвэрць чайнай лыжкі соусу і размазваем па ўсім кружочку. Наступныя смажаныя кабачкі ўкладваем зверху і зноў гэтак жа змазваем. Можна пасыпаць дробна нарэзаным кропам.

ЛЯНІВАЯ АЧМА

Класічная ачма — від грузінскага хачапуры з некалькіх пластоў цеста з начынкай з сулугуні. Мы ж прыгатуем «лянівую» ачму, выкарыстоўваючы шматфункцыянальны тонкі лаваш, а для начынкі змяшаем тварог, яйкі, кефір і свежую зеляніну.

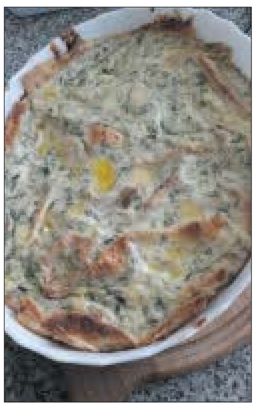

Спатрэбіцца: *тонкі лаваш — два вялікія лісты; тварог — 500 г; яйкі — 3 шт.; кефір — 200 мл; соль — чайная лыжка без горкі; сода — дробка (сода дапамагае тварагу плавіцца); кроп і зялёная цыбуля — па пучку; масла для змазвання формы і для начынкі.*

Форму прамазаць маслам.

Лаваш нарэзаць на шырокія палоскі і гармонікам скласці ў форму, каб утвараліся вертыкальныя кішэні. Чым больш кішэняў, тым больш слаістай атрымаецца ачма.

Тварог, яйкі, кефір, соль, соду пабіць блендарам. Замяшаць у масу нарэзаныя дробна кроп і цыбулю.

Заліваем тварожную начынку на лаваш, каб кішэнькі запоўніліся. Паварушыце лаваш, па максімуме запаўняючы яго начынкай. Некалькі тонкіх пласцінак масла змясціце ў кішэнькі (5-7 кавалачкаў).

Запякаем у духоўцы пры 180 ^{0}C 40—45 хвілін.

ДЖЭМ З ПАМІДОРАЎ

Спатрэбіцца: *дробныя памідоры (сорт чэры, міні-сліўка і г. д.) — 600 г, надзёрты свежы імбір — 1,5 ч. л., часнок сушаны — 0,5 ч. л., молатая каляндра — 0,5 ч. л., сушаны перац чылі — 0,5 ч. л., цукар (лепш карычневы) — 100 г, соль — 1 ч. л.*

Памідоркі нарэзаць на невялікія кубікі 1-2 см.

Варыць лепш за ўсё ў каструлі з шырокім дном, так хутчэй выпарваецца лішняя вадкасць. Скласці ўсе інгрэдыенты ў каструлю. Давесці да кіпення, паменшыць агонь да сярэдняга. Варыць, часам памешваючы, да загусцення. Сумесь павінна быць падобная на густы джэм. У самым канцы паспрабаваць і адрэгуляваць смак на соль-цукар.

Раскласці па стэрыльных слоіках. Астудзіць. Захоўваць у халадзільніку.

Для больш працяглага захоўвання можна раскласці па слоіках і адразу закатаць, тады трымаць іх можна ў цёмным месцы пры пакаёвай тэмпературы.

ЁСЦЬ ІДЭЯ!

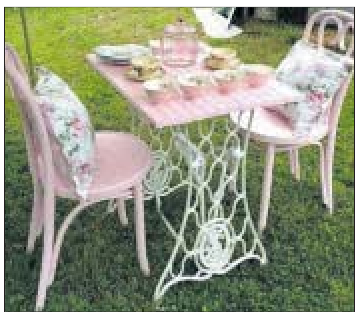

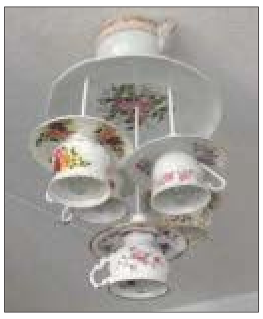

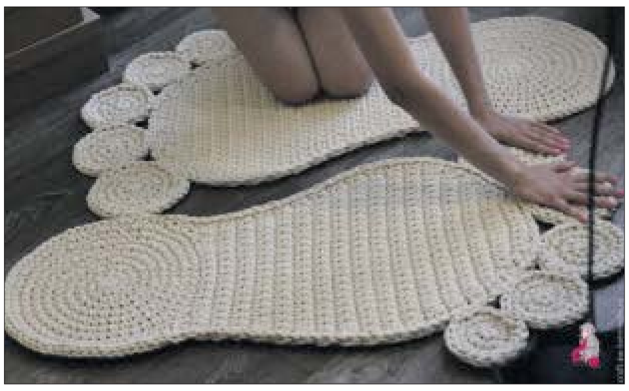

НАШТО ГРОШЫ, КАЛІ МУЖЫК ХАРОШЫ (БЕЛАРУСКАЯ НАРОДНАЯ ПРЫМАЎКА).

РЭКОРДНАЯ СПЯКОТА І ПАЎМІЛЬЁНА СМЕРЦЯЎ

Як пашыраецца глабальнае пацяпленне?

Генеральны сакратар ААН Антоніу Гутэрыш заклікаў да глабальных дзеянняў па барацьбе з экстрэмальнай спякотай, паколькі вельмі высокія тэмпературы «больш не з'яўляюцца з'явай аднаго дня, аднаго тыдня ці аднаго месяца». Пра гэта паведаміла інфармацыйнае агенцтва «Сіньхуа». «На Зямлі становіцца ўсё гарачэй і небяспечней для ўсіх і паўсюль, — заўважыў генеральны сакратар ААН. — Мільярды людзей сутыкаюцца з «эпідэміяй» экстрэмальнай спякоты — яны паміраюць ад усё больш смяротных цеплавых хваляў, калі тэмпература ва ўсім свеце перавышае 50 градусаў».

Антоніу Гутэрыш адзначыў, што смяротная спякота, якая абрынулася на рэгіён Сахель, прывяла да рэзкага росту колькасці шпіталізацыі і смерцяў. Акрамя таго, былі пабіты тэмпературныя рэкорды на ўсёй тэрыторыі ЗША, у выніку экстрэмальных умоў надвор'я загінулі 1,3 тысячы паломнікаў падчас хаджу, былі закрыты турыстычныя славутасці ў найбуйнейшых гарадах Еўропы, а закрыццё школ па ўсёй Азіі і Афрыцы закранула больш за 80 мільёнаў дзяцей.

«Экстрэмальная спякота ўсё часцей наносіць урон эканоміцы, пагаршае няроўнасць, падрывае дасягненне мэт устойлівага развіцця і забівае людзей», — дадаў Гутэрыш. Па яго словах, ад спякоты, паводле ацэнак, памірае амаль паўмільёна чалавек у год, што прыкладна ў 30 разоў больш, чым ад трапічных цыклонаў. «Экстрэмальная спякота — новая анамалія», — адзначыў генеральны сакратар ААН.

Гэта адбіваецца на дабрабыце людзей. Больш за 70 працэнтаў усіх работнікаў у свеце, ці амаль 2,5 мільярда чалавек, церпяць ад экстрэмальных тэмператур, вынікае з апублікаванага даклада Міжнароднай арганізацыі працы. Як толькі слупок тэрмометра паднімаецца вышэй за 34 градусы, прадукцыйнасць працы падае ўдвая, падлічылі навукоўцы. Эканамічны ўрон расце ўслед за тэмпературай. ААН ацэньвае яго ў 2,4 трыльёна долараў да 2030 года. У 1990-х гэты паказчык быў у 10 разоў меншы.

«Зразумела, што спякота ўлетку старая як свет. Але экстрэмальная спякота прыходзіць усё часцей, яна становіцца ўсё больш маштабнай і працяглай. Яна падрывае эканоміку, тармозіць прагрэс, падсілкоўвае няроўнасць і забівае людзей», — адзначыў Гутэрыш.

Глабальнае пацяпленне набірае абароты. Кожны з апошніх 13 месяцаў быў цяплейшы, чым любы адпаведны месяц за ўсю гісторыю назіранняў за кліматам, паказалі некалькі тэмпературных баз даных, у тым ліку NASA і кліматычнага цэнтра Каперніка пры Еўрасаюзе. Да таго ж апошнія 12 месяцаў запар тэмпература на планеце перавысіла даіндустрыяльныя ўзроўні 1850—1900 гадоў больш чым на 1,5°. Мяжа ўмоўная, але менавіта яе спрабавалі ўтрымаць амаль усе краіны свету, калі ў 2015 годзе падпісвалі Парыжскае пагадненне аб барацьбе са зменамі клімату.

У гістарычнай перспектыве нічога падобнага планета не перажывала ўжо сотні тысяч гадоў. Узяць, напрыклад, мінулы месяц. 21 ліпеня сярэднесусветная тэмпература на паверхні Зямлі паставіла новы рэкорд. Ён пратрымаўся роўна дзень — 22 ліпеня планета прагрэлася да 17,16 °C. Наступны дзень — 23 ліпеня — зноў аказаўся цяплейшы за папярэдні рэкорд, устаноўлены ўсяго год таму.

«Мяне асабліва ўражвае тое, як упэўнена тэмпературы апошніх 13 месяцаў б'юць усе папярэднія рэкорды, — адзначыў кіраўнік Цэнтра Каперніка Карла Буантэмпа. — Мы выйшлі на нязведаную тэрыторыю, дзе ў найбліжэйшыя месяцы і гады нас абавязкова чакаюць новыя сюрпрызы».

Апошнія дзесяць сярэднясутачных тэмпературных рэкордаў у гісторыі чалавецтва прыпалі на апошнія дзесяць гадоў — з 2015-га па 2024-ы. Новыя проста непазбежныя. Нават калі ліпень і наступныя месяцы акажуцца халаднейшыя за леташнія, у цэлым 2024 год з верагоднасцю 95 % стане самым гарачым у гісторыі, прагназуе вядучае кліматычнае выданне Carbon Brief.

Гіпатэтычная вайна Паўднёвай Карэі і КНДР абыдзецца свету ў чатыры трыльёны долараў

Першы год поўнамаштабнай вайны паміж Рэспублікай Карэя і КНДР можа абысціся сусветнай эканоміцы ў чатыры трыльёны долараў, што складае 3,9 працэнта сукупнага глабальнага ВУП. Такія ацэнкі гіпатэтычнага сцэнарыя прыводзіць агенцтва Bloomberg, паведаміла ТАСС. Гэта ў два разы больш, чым наступствы спецыяльнай ваеннай аперацыі ва Украіне, сцвярджае агенцтва. Адзначаецца, што паўнацэнная вайна на Карэйскім паўвостраве «вельмі малаверагодная». Аднак у выпадку канфлікту чалавечыя і эканамічныя страты будуць разбуральныя, мяркуе Bloomberg.

У вайне могуць загінуць мільёны. У сеульскай агламерацыі, якая знаходзіцца ў зоне паражэння артылерыі КНДР, пражывае прыкладна 26 мільёнаў чалавек — палова насельніцтва Паўднёвай Карэі. Агенцтва называе гэтую краіну «заводам паўправаднікоў, пабудаваным на геапалітычным разломе». Samsung Electronics пастаўляе каля 40 працэнтаў чыпаў DRAM і 33 працэнты мікрасхем памяці NAND у свеце. Прадукцыю паўднёвакарэйскай карпарацыі купляюць і ў ЗША, і ў Кітаі. На Сеул і яго наваколлі прыпадае 80 працэнтаў вытворчасці чыпаў у краіне і 34 працэнты прамысловай вытворчасці.

Агенцтва лічыць, што ў выпадку вайны на паўвостраве паўднёвакарэйскія заводы паўправаднікоў могуць стаць цэлямі для артылерыі КНДР і яе балістычных ракет малой дальнасці. Апошнія маюць дальнасць каля 250 кіламетраў. На працягу першага года канфлікту ВУП Рэспублікі Карэя можа скараціцца на 37,5 працэнта. Зніжэнне аб'ёмаў экспарту паўднёвакарэйскіх паўправаднікоў і іншых тавараў можа прывесці да памяншэння ВУП ЗША на 2,3 працэнта, вынікае з аналізу агенцтва.

Афрыка губляе давер да долара і пераходзіць на золата

Усё больш афрыканскіх дзяржаў закупляюць золата для папаўнення сваіх дзяржаўных рэзерваў, каб засцерагчы сябе ад рызыкі валютных страт. Яны апасаюцца, што ЗША выкарыстоўваюць долар у якасці інструмента палітычнага ціску. Аб гэтым паведаміла служба навін лічбавай біржавой платформы Money Metals Exchange (MME, спецыялізуецца на аперацыях з каштоўнымі металамі).

«Усё большая колькасць афрыканскіх краін ужываюць золата для хэджавання геапалітычных рызык і абароны ад валютных страт», — адзначаецца ў публікацыі. Нарошчваюць свае залатыя рэзервы ў бягучым годзе Зімбабвэ, Мадагаскар, Нігерыя, Танзанія, Уганда і Паўднёвы Судан. Так, у чэрвені Цэнтральны банк Уганды запусціў праграму па выкупе золата ў мясцовых арцеляў старацеляў, каб «ліквідаваць рызыкі, якія ствараюцца на сусветных фінансавых рынках». Урад Танзаніі аб'явіў аб планах закупіць шэсць тон золата за $400 млн, а міністэрства фінансаў гэтай дзяржавы сваёй дырэктывай абмежавала ўнутры краіны выкарыстанне долара ЗША. Улады Нігерыі таксама пачалі купляць золата для нарошчвання дзяржрэзерваў, каб пераадолець рызыкі ад аслаблення эканомікі краіны.

Адзначаецца, што кандыдат у прэзідэнты Ганы, дзейны віцэ-прэзідэнт краіны доктар Махамаду Бавумія заваёўвае давер электарату абяцаннямі ў выпадку перамогі на выбарах забяспечыць золатам валюту краіны. Улады Зімбабвэ такі крок ужо здзейснілі — з красавіка зімбабвійскі долар быў заменены на новую валюту, забяспечаную золатам, якая так і называецца, «зімбабвійскае золата» (ZiG, Zimbabwe gold).

Згодна з заключэннем MME, афрыканскія краіны занепакоены тым, што ЗША ператвараюць сваю валюту ў зброю супраць іншых эканомік, а таксама рызыкамі, абумоўленымі раздзіманнем дзярждоўгу Злучаных Штатаў. Нагадаем, да аналагічных высноў нядаўна прыйшоў і савет выканаўчых дырэктараў Міжнароднага валютнага фонду. Паводле заключэння МВФ, высокі бюджэтны дэфіцыт, павелічэнне дзярждоўгу і гандлёвыя санкцыі ЗША, «ствараюць рызыкі не толькі для амерыканскай, але і для сусветнай эканомікі».

У Сінгапуры адобрылі ўжыванне ў ежу 16 відаў насякомых

Харчовы кантроль Сінгапура адобрыў ужыванне ў ежу чалавекам 16 відаў насякомых — ад цвыркуноў да конікаў, лічынак і мучных чарвякоў. Пра гэта паведамляе Reuters.

Па звестках харчовага агенцтва Сінгапура, усе насякомыя, ухваленыя для ўжывання ў ежу чалавекам, павінны вырошчвацца ў кантраляваных умовах, а не збірацца ў дзікай прыродзе. Харчовая і сельскагаспадарчая арганізацыя паралельна з гэтым садзейнічае іх развядзенню для спажывання чалавекам і кармлення жывёл.

Цвыркуны і іншыя насякомыя ўжо даўно з'яўляюцца вулічнай ежай у Паўднёва-Усходняй Азіі, але не ў багатым фінансавым цэнтры, дзе імпарт прадуктаў харчавання строга абмежаваны з меркаванняў бяспекі і гігіены, адзначае Reuters. Сінгапурскі рэстаран House of Seafood стаў першай установай, якая ўключыла ў меню насякомых пасля таго, як харчовы кантроль горада-дзяржавы, абмяркоўваючы гэтае пытанне на працягу двух гадоў, усё ж ухваліў іх для ўжывання ў ежу.

Генеральны дырэктар House of Seafood распавёў, што кліентам падабаецца, калі ў стравах фігуруюць насякомыя. Напрыклад, поспех мае страва з тофу, якая падаецца так, быццам з яе выпаўзаюць насякомыя, а таксама страва з ліпкіх рысавых шарыкаў, усеяных шаўкапрадамі.

У 2019 годзе Сінгапур заявіў, што мае намер да 2030 года забяспечыць 30 працэнтаў сваіх харчовых запатрабаванняў (цяпер 90 % харчавання імпартуецца). Эксперт па харчовай бяспецы Пол Тэнг заявіў, што насякомыя, безумоўна, могуць дапамагчы ў дасягненні гэтай мэты. «Большасць насякомых амаль поўнасцю складаецца з бялку», — адзначыў Тэнг, дадаўшы, што для таго каб зрабіць гэту альтэрнатыўную крыніцу бялку даступнай, неабходна наладзіць мясцовую вытворчасць.

Як вядома, ААН прызнала насякомых устойлівай крыніцай бялку для харчавання насельніцтва Зямлі, колькасць якога, паводле ацэнак, да 2050 года павялічыцца да 9,7 мільярда чалавек. Адзначалася, што глабальныя праблемы з харчовай бяспекай, выкліканыя экстрэмальнымі ўмовамі надвор'я і канфліктамі, павысілі цікавасць да эканамічнага харчавання, якое забяспечваюць насякомыя.

Падрыхтаваў Захар БУРАК.

ООО «Реалконсалтинг»
извещает о проведении повторного открытого аукциона № 11/24 по продаже складского помещения в г. Могилеве

Предмет аукциона:
Лот № 1 **– Изолированное помещение с инвентарным номером 700/D-147539, расположенное по адресу: Могилевская обл., г. Могилев, ул. Якубовского, 70-84, площадь – 291,0 кв. м, назначение – складское помещение, наименование – склад. Начальная цена лота – 290 556 рублей с учетом НДС 20 %,** сумма задатка – 300,00 рублей, шаг аукциона – 5 % от начальной цены

Повторный аукцион проводится **30.08.2024 с 10.00 до 16.00** в форме электронного аукциона на электронной торговой площадке «РЕАЛТОРГИ» по адресу: https://realtorgi.by/ (далее – ЭТП).
Заявки на участие в аукционе принимаются по 28.08.2024 включительно до 17.00

Для участия в аукционе необходимо:
1. внести задаток в указанном размере на расчетный счет организатора аукциона BY70SLAN30124358100130000000 в ЗАО Банк ВТБ (Беларусь), г. Минск, ул. Московская, 14, БИК SLANBY22, получатель платежа – ООО «Реалконсалтинг», УНП 191302068, назначение платежа: «Задаток для участия в повторном аукционе № 11/24»;
2. пройти регистрацию на ЭТП и подать заявку на участие в аукционе с приложением документов, предусмотренных Регламентом ЭТП

Аукцион проводится в соответствии с Регламентом ЭТП (размещен по адресу: https://realtorgi.by/reglament-etp). Подавая заявку на участие в аукционе, участник аукциона принимает условия размещенного на странице лота (вкладка «Договор и документы») соглашения о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения электронного аукциона, устанавливающего права, обязанности и ответственность участника аукциона.
Победителем аукциона объявляется участник, предложивший наибольшую цену. В случае если заявка на участие в аукционе подана только одним участником (далее – единственный участник), предмет аукциона продается этому участнику с его согласия по начальной цене, увеличенной на 5 %.
Победитель аукциона (единственный участник, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %) возмещает организатору аукциона затраты на его организацию и проведение, а также уплачивает вознаграждение в размере 0,5 % от цены продажи лота в течение 3 рабочих дней со дня проведения аукциона.
Срок подписания договора купли-продажи предмета аукциона – в течение 20 дней со дня проведения аукциона. Срок оплаты предмета аукциона по договору купли-продажи – в течение 30 дней со дня проведения аукциона, если стороны договора не договорятся об ином сроке. Победителю аукциона (единственному участнику, согласившемуся приобрести предмет аукциона по цене, увеличенной на 5 %) внесенный задаток учитывается в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи предмета аукциона, другим участникам задаток возвращается в течение 5 рабочих дней со дня проведения аукциона. Собственник имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до даты проведения аукциона, о чем Организатором аукциона извещаются участники аукциона.

Организатор аукциона и оператор ЭТП:
ООО «Реалконсалтинг», г. Минск, ул. Пономаренко, 35А, пом. 701, каб. 8, тел.: +375 (17) 256 61 35, +375 (25) 549 86 22, auction@expertiza.by, https://www.expertiza.by.
Продавец – ОАО «Керамин», г. Минск, ул. Серова, 22, комн. 1, тел. +375 17 219 26 19.

Извещение о проведении аукциона № 11/24 опубликовано в газете «Звязда» 30.04.2024, повторных аукционов – 20.06.2024 и 10.07.2024

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННОГО АУКЦИОНА

Государственное предприятие
«Минский областной центр инвестиций и приватизации»
(организатор торгов и оператор
электронной торговой площадки: torgi.rlt.by,
местонахождение: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 321)
по поручению **ОАО «Стешицы»**
(продавец, местонахождение: аг. Стешицы, Вилейский район)
проводит открытый аукцион по продаже

КОМБАЙНА ЗЕРНОУБОРОЧНОГО CLAAS MEGA 350,

2005 года выпуска, рег. знак ОМ-5 9213,
зав. № 83600254, инв. № 26, цвет – зеленый

(комбайн укомплектован жаткой зерновой CLAAS C 600 2005 г. в. и тележкой транспортировочной для жатки, инв. № 33).

Находится по адресу:
Минская область, Вилейский район, аг. Стешицы.

Начальная цена с НДС (20 %) – **142 560,00** бел. руб.
Задаток 10 % от начальной цены – **14 256,00** бел. руб.

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB30121082600169330000 в ОАО «Сбер Банк», г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, БИК BPSBBY2X, УНП 690324015, ОКПО 29250255, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации», код платежа – 40901, код категории платежа OTHR.

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 20 (двадцати) календарных дней с даты проведения аукциона, если иное не предусмотрено договором купли-продажи.

Организатор торгов имеет право отказаться от их проведения: в любое время, но не позднее чем за три дня до наступления даты проведения аукциона.

Победитель аукциона (единственный участник аукциона) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение аукциона в размере **3 (трех)** процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона.

Электронные торги проводятся в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 12.07.2013 г. № 608 и регламентом электронной торговой площадки «TORGI.RLT.BY», размещенным по адресу: torgi.rlt.by.

Информация о проводимых электронных торгах опубликована на сайтах: au.nca.by, minsk-region.gov.by, rlt.by.

Электронные торги состоятся **02.09.2024** в **10.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **30.08.2024** до **17.00**.

Тел.: (8017) 516-80-65, (8029) 102-21-17, 516-80-64.
Тел. для осмотра (8029) 330-24-01.

УНП 600011007

УНП 400078768

Открытое акционерное общество
«Гомельская мебельная фабрика «Прогресс»
(Республика Беларусь, 246008, г. Гомель, ул. Лещинская, 49)
сообщает, что внеочередным общим собранием акционеров
данного общества, состоявшимся 26.07.2024,
принято решение о выплате дивидендов
за первое полугодие 2024 года – 0 рублей 56 копеек
на одну простую (обыкновенную) акцию.

Выплата дивидендов по акциям будет производиться
с 29.07.2024 по 31.12.2024.

Порядок выплаты дивидендов акционерам: юридическим лицам – путем зачисления на их расчетные счета, физическим лицам дивиденды зачисляются на их карточные счета, либо выплачиваются через кассу ОАО «Гомельская мебельная фабрика «Прогресс», либо высылаются почтовым переводом (в пределах Республики Беларусь).

ИЗВЕЩЕНИЕ
О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Государственное предприятие
«Минский областной центр инвестиций и приватизации»
(организатор аукциона)
по поручению Минского филиала
Минского областного потребительского общества
(арендодатель)
проводит открытый аукцион

по продаже права заключения договора аренды здания магазина № 1

с инв. № 601/С-13270
(составные части и принадлежности: сарай, уборная),
общей площадью 192,6 кв. м,
расположенного на земельном участке
с кадастровым номером 623280401101000071,
площадью 0,0792 га *(право постоянного пользования),*
по адресу: Минская область, Логойский район,
Беларучский с/с, д. Беларучи,
для осуществления торговли.

Срок заключения договора аренды – 3 года.

Размер ежемесячной арендной платы устанавливается по результатам аукциона.

Начальная цена предмета торгов – 2 889,00 бел. руб. (15,00 бел. руб. за 1 кв. м).

Задаток – 2 889,00 бел. руб.

Сумма задатка учитывается в счет арендой оплаты за 1-й месяц.

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB30121082600169 330000 в ОАО «Сбер Банк», г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, БИК BPSBBY2X, УНП 690324015, код платежа – 40901, код категории платежа OTHR, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Победитель аукциона (лицо, приравненное к победителю аукциона) в течение 3 рабочих дней со дня его проведения обязан перечислить арендодателю сумму, за которую продан предмет аукциона, за вычетом суммы задатка, возместить организатору аукциона затраты на его организацию и проведение, а также возместить арендодателю затраты на публикацию извещения в СМИ.

Договор аренды имущества должен быть заключен в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона по форме, утвержденной Правлением Белкоопсоюза.

Порядок проведения аукциона регламентирован Положением о порядке проведения аукционов по продаже права заключения договоров аренды капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машино-мест, их частей, находящихся в государственной собственности организаций потребительской кооперации, утвержденного постановлением Правления Белкоопсоюза от 30.08.2019 № 263 (далее – Положение), а также иными актами законодательства.

Штраф в размере **4000,00 бел. руб.** оплачивается участниками аукциона в следующих случаях:

- победителем (единственным участником) аукциона в случае отказа (уклонения) от возмещения затрат на организацию и проведение аукциона и (или) подписания договора аренды, внесения платы за право заключения договора аренды;
- участниками аукциона, отказавшимися объявить свою цену за предмет аукциона, в результате чего аукцион признан нерезультативным в соответствии с частью второй пункта 26 Положения.
- победителем в случае отказа от подписания протокола о результатах аукциона.

Предыдущее извещение было опубликовано в газете «Звязда» от 08.06.2024.

Аукцион состоится **12.08.2024** в **12.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **09.08.2024** до **16.00** в каб. 320 по указанному адресу.

Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 102-21-17, 136-31-11.
Тел. для осмотра: (8017) 373-36-76, (8029) 815-95-61.

УНП 600037767

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ТОРГОВ

Место проведения: г. Минск, ул. К. Либкнехта, 66-114.
Форма проведения: открытый конкурс. Предмет торгов:
право на заключения договора купли-продажи объекта торгов

Наименование объекта торгов	Жилой дом с инв. № 600/С-133036, д. Королищевичи, ул. Артиллеристов, 3	Участок с кадастровым № 623883000043000046, Молодечненский р-н, СТ Ветеран-7, У-86
Сведения об объекте	Общая площадь (кв. м): 132,0	Площадь (га): 0,0987
Дата и время проведения торгов	02.09.2024 в 10.00	02.09.2024 в 11.00
Начальная цена (сумма в белорусских рублях эквивалентная)	150 000 долларов США по курсу НБ РБ на день проведения торгов	90 000 долларов США по курсу НБ РБ на день проведения торгов
Задаток (в белорусских рублях)	4000,00	3000,00
Организационный сбор (в белорусских рублях)	8320,00	5760,00
Срок заключения договора купли-продажи	30 рабочих дней с момента утверждения протокола	30 рабочих дней с момента утверждения протокола
Расчеты за объект (в календарных днях)	в день заключения договора купли-продажи	в день заключения договора купли-продажи
Передача объекта с момента заключения договора купли-продажи	в день заключения договора купли-продажи	в день заключения договора купли-продажи
Срок снятия с рег. учета	до заключения договора купли-продажи	-
Окончание приема заявок	30.08.2024 в 17.00	30.08.2024 в 17.00
Расходы по гос. рег. договора купли-продажи и основанных на нем прав оплачиваются	Заказчиком и Победителем (единственным участником) в равных долях	Заказчиком и Победителем (единственным участником) в равных долях

Иные условия проведения объявленных торгов: срок возможного отказа от проведения торгов до момента окончания приема заявок. Право подачи и подписания заявления о государственной регистрации договора купли-продажи и основанных на нем прав предоставляется покупателю. Лицо, выигравшее торги, определяется в соответствии с порядком организации и проведения торгов, утвержденным приказом директора ООО «ЦентрСитиБай» от 06.04.2018 г. № 2. К участию в торгах допускаются лица, внесшие задаток и подавшие заявку на участие в торгах, а также представившие организатору заверенную банком копию платежного поручения или соответствующую квитанцию о перечислении задатка. Организационный сбор уплачиваются Победителем (единственным участником торгов) в течение 3 банковских дней с момента утверждения протокола. Сумма задатка учитывается при окончательном расчете между Победителем (единственным участником торгов) и Организатором. Задаток перечисляется на р/с: BY35MTBK30120001093300089651, ЗАО МТБанк, Код MTBKBY22, г. Минск, ул. Толстого, д. 10, УНП 193056974. **Организатор: Общество с ограниченной ответственностью «ЦентрСитиБай»,** УНП 193056974, **тел. +375 (29) 157-55-55, e-mail: info@centrcity.by, www.centrcity.by.**

Центр
Промышленной
Оценки

• ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ
• ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1607, оф. 5. УНП 191021390
Продавец	Минское областное потребительское общество, г. Минск, ул. Бровки, 24. УНП 600037767
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5. УНП 191224638 – **www.ipmtorgi.by**

Предмет электронного аукциона

Лот № 1

Магазин «Ветеран», общ. пл. 112,3 кв. м (здание специализированное розничной торговли, 601/С-13107**,** составные части и принадлежности: пристройка, терраса, сарай).
Адрес: **Минская обл., Логойский р-н, г. Логойск, ул. Победы.**
Сведения о земельном участке: пл. 0,0395 га, предоставлен продавцу на праве постоянного пользования для обслуживания зданий и сооружений

Начальная цена лота №1 с НДС 20 % – 137 623,00 бел. руб.

Лот № 2

Здание со складскими, административными и торговыми помещениями, общ. пл. 5182,3 кв. м (здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, 500/С-29271, составные части и принадлежности: машинное отделение, подвал).
Адрес: **г. Минск, ул. Петруся Бровки, 24.**
Сведения о земельном участке: пл. 0,3784 га, предоставлен продавцу на праве аренды (срок действия по 30.06.2027) для обслуживания здания специализир. складов, торговых баз, баз материально-технич. снабжения, хранилищ.
Обременения: площади зданий частично сданы в аренду.
Здания находятся в залоге у банка.
Подробная информация на сайте организатора торгов

Начальная цена лота № 2 с НДС 20 % – 10 552 000,00 бел. руб.

Шаг аукциона по всем лотам – 5 % от начальной цены

Задаток по лоту № 1 – 10 % и **по лоту № 2 – 5 %** от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/с BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк БелВЭБ», БИК BELBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета электронных торгов: если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение **30 (тридцати)** календарных дней после заключения договора купли-продажи

Порядок проведения и оформления участия в электронных торгах

Электронные торги проводятся в соответствии с регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги» (www.ipmtorgi.by).
Ответственность участника аукциона, его права и обязанности, **штрафные санкции** прописаны в **соглашении** о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, которое является договором присоединения и размещается на странице лота во вкладке «Документы».
Страница лота по указанному адресу содержит также информацию о типе торгов и общих правилах их проведения. Победителем аукциона признаётся участник, предложивший максимальную цену

Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить установленное вознаграждение по лоту № 1 – 4 % и по лоту № 2 – 1 % от цены продажи лота в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения электронных торгов

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за один день до наступления даты проведения аукциона

Дата и время начала и окончания электронных торгов:
03.09.2024 с 13.00 до 14.00.
Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки,
в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут
до окончания торгов

Заявки на участие в электронных торгах принимаются
по 02.09.2024 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги»
по адресу: www.ipmtorgi.by

Контактные телефоны: +375 17-310-36-37, +375 (29) 154-34-35.
E-mail auction@cpo.by

Могилевский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» извещает о проведении повторного открытого аукциона по продаже имущества

ОАО «Белхозторг-1М»

Аукцион состоится **28.08.2024 в 14.00**
по адресу: **г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 352**

Лот № 1: Капитальное строение с инв. №700/С-86853 – Магазин № 1, назначение: здание специализированное розничной торговли, пл. – 210,9 кв. м. Расположенное на земельном участке с кадастровым номером 740100000003002328 (право постоянного пользования, пл.: 0,1210 га), по адресу: г. Могилев, ул. Плеханова, 2. Составные части и принадлежности: одноэтажное кирпичное здание магазина № 1 с уборной.

Начальная цена продажи: 100 000,00 бел. руб. с учетом НДС.
Сумма задатка: 10 000,00 бел. руб.

Лот № 2: Капитальное строение с инв. № 700/С-13338 – Магазин № 6, назначение: здание специализированное розничной торговли, пл. – 197,0 кв. м, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 740100000003002328 (право постоянного пользования, пл.: 0.1210 га), по адресу: Могилевская обл., г. Могилев, ул. Плеханова, 2. Составные части и принадлежности: одноэтажное каменное здание магазина №6 с тамбуром.

Начальная цена продажи: 132 000,00 бел. руб. с учетом НДС.
Сумма задатка: 13 200,00 бел. руб.

Отдельные земельные участки для обслуживания лотов №№ 1 и 2 не выделены.

Р/с для перечисления задатка BY85 BAPB 3012 7802 9001 0000 0000 в ОАО «Белагропромбанк» г. Минск, BIC BAPBBY2X. Получатель платежа – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Код назначения платежа 40901. Срок подачи документов для участия в аукционе: по 27.08.2024 до 11.00.

Порядок оформления участия в аукционе, порядок его проведения, а также определения лица, выигравшего аукцион, содержится в информации о проведении аукциона, опубликованной на электронной торговой площадке Организатора аукциона GOSTORG.BY.

Инф. О предыдущем аукционе была размещена в номере газеты «Звязда» от 18.05.24, 28.06.24.

Доп. информацию можно получить по тел. +37529-624-26-25, Mogilev@ino.by.

Государственное предприятие «МИНСКИЙ ОБЛАСТНОЙ ЦЕНТР ИНВЕСТИЦИЙ И ПРИВАТИЗАЦИИ»

20 августа 2024 г. проводит открытый *аукцион*

по продаже права заключения договоров аренды капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машино-мест, их частей, находящихся в государственной собственности

Вид аукциона: открытый (на повышение начальной цены). **Предмет аукциона:** право заключения договора аренды.

Арендодатель имущества и организатор аукциона: государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 320, тел. +375 (17) 516 80 64).

Порядок проведения аукциона определен Положением о порядке проведения аукционов по продаже права заключения договоров аренды капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машино-мест, их частей, находящихся в государственной собственности, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.08.2009 № 1049 (далее – Положение).

№ лота	Местонахождение имущества	Площадь (кв. м)	Размер арендной платы в БАВ*	Коэфф. спроса	Начальная цена права заключения договора аренды имущества/сумма задатка (руб.)	Целевое использование имущества	Наименование имущества, его характеристика, необходимые условия аренды и иные сведения
1	2	3	4	5	6	7	8
1	г. Минск, ул. Захарова, 104г (в гараже на 14 м/мест с инв. № 500/С-24097, общ. пл. 264 кв. м)	33,1	41,38	2,5	146,96	Любые цели, возможные на данных площадях	Гараж (боксы 21,22). Имеется проходная на территории. Отдельный вход. Санузел совместно с другими арендаторами. Имеются: электроснабжение, отопление. Требуется: ремонт, установка приборов учета электроэнергии (тех. учет). Все работы за счет арендатора без последующей компенсации затрат
2	г. Минск, ул. Захарова, 104г (в гараже на 14 м/мест с инв. № 500/С-24097, общ. пл. 264 кв. м)	33,3	41,63	2,5	147,85	Любые цели, возможные на данных площадях	Гараж (боксы 23,24). Имеется проходная на территории. Отдельный вход. Санузел совместно с другими арендаторами. Имеются: электроснабжение, отопление. Требуется: ремонт, установка приборов учета электроэнергии (тех. учет). Все работы за счет арендатора без последующей компенсации затрат
3	г. Минск, ул. Захарова, 104г (в гараже на 14 м/мест с инв. № 500/С-24097, общ. пл. 264 кв. м)	16,45	20,56	2,5	73,04	Любые цели, возможные на данных площадях	Гараж (бокс 27). Имеется проходная на территории. Отдельный вход. Санузел совместно с другими арендаторами. Имеются: электроснабжение, отопление. Требуется: ремонт, установка приборов учета электроэнергии (тех. учет). Все работы за счет арендатора без последующей компенсации затрат
4	г. Минск, ул. Захарова, 104в (в административном здании с инв. № 500/С-24037, общ. пл. 320 кв. м)	57,8	86,70	3	271,08	Любые цели, возможные на данных площадях	Гараж (7). Имеется проходная на территории. Отдельный вход. Санузел совместно с другими арендаторами. Имеются: электроснабжение, отопление. Требуется: ремонт, установка приборов учета электроэнергии (тех. учет). Все работы за счет арендатора без последующей компенсации затрат
5	г. Минск, ул. Волгоградская, 3А/2 (в административном здании с инв. № 500/С-40373, общ. пл. 74,3 кв. м)	14,9	20,12	3	66,16	Любые цели, возможные на данных площадях	Магазин. Имеется проходная. Отдельный вход. Санузел совместно с другими арендаторами. Имеются: электроснабжение, отопление. Требуется: ремонт, установка приборов учета электроэнергии (тех. учет). Все работы за счет арендатора без последующей компенсации затрат
6	г. Минск, ул. Волгоградская, 3А/3 (в здании склада с инв. № 500/С-39597, общ. пл. 329,4 кв. м)	110,7	64,76	1,3	491,51	Любые цели, возможные на данных площадях	Склад. Имеется проходная на территории. Отдельный вход. Санузел совместно с другими арендаторами. Имеется: электроснабжение. Требуется: ремонт, установка приборов учета электроэнергии (тех. учет). Все работы за счет арендатора без последующей компенсации затрат
7	г. Минск, ул. Волгоградская, 3А-4. Изолированное помещение (наименование – административное помещение) с инв. № 500/D-798187537, общ. пл. 564,6 кв. м	564,6	508,14	2	2 506,82	Любые цели, возможные на данных площадях	Изолированное помещение полностью. Расположено на двух этажах. Имеется проходная на территории. Имеются: электроснабжение, отопление, вода, канализация (собственный сан. узел), водонагреватель. Требуется: ремонт, установка прибора учета электроэнергии (тех. учет), установка прибора учета воды с дистанционным съемом показаний. Все работы за счет арендатора без последующей компенсации затрат
8	г. Минск, ул. Волгоградская, 3А/3 (в здании специализированном для ремонта и технического обслуживания автомобилей с инв. № 500/С-39596, общ. пл. 292,1 кв. м)	31,3	42,26	3	138,97	Любые цели, возможные на данных площадях	Боксы 8,9. Имеется проходная на территории. Отдельный вход. Санузел совместно с другими арендаторами. Имеются: электроснабжение, отопление. Требуется: ремонт, установка приборов учета электроэнергии (тех. учет). Все работы за счет арендатора без последующей компенсации затрат
9	г. Минск, ул. Волгоградская, 3А/3 (в здании специализированном для ремонта и технического обслуживания автомобилей с инв. № 500/С-39596, общ. пл. 292,1 кв. м)	34,3	46,31	3	152,29	Любые цели, возможные на данных площадях	Бокс 10. Имеется проходная на территории. Отдельный вход. Санузел совместно с другими арендаторами. Имеются: электроснабжение, отопление. Требуется: ремонт, установка приборов учета электроэнергии (тех. учет). Все работы за счет арендатора без последующей компенсации затрат
10	г. Минск, ул. Промышленная, 9/2 (в здании специализированном складов с инв. № 500/С-5953, общ. пл. 202,8 кв. м)	45,7	25,59	1,6	202,91	Склад и иные цели, возможные на данных площадях	Склад 14. Имеется проходная на территории. Отдельный вход. Имеется электроснабжение. Требуется: ремонт, установка приборов учета электроэнергии (тех. учет). Все работы за счет арендатора без последующей компенсации затрат
11	г. Минск, ул. Промышленная, 9 (в здании проходной с инв. № 500/С-5951, общ. пл. 41,2 кв. м)	11,8	6,61	1,6	52,39	Любые цели, возможные на данных площадях	Гардеробная. Имеется проходная на территории. Вход в здание совместно с другими арендаторами. Имеется электроснабжение. Требуется: ремонт, установка приборов учета электроэнергии (тех. учет). Все работы за счет арендатора без последующей компенсации затрат
12	г. Минск, ул. Промышленная, 9 (в здании проходной с инв. № 500/С-5951, общ. пл. 41,2 кв. м)	5,5	3,08	1,6	24,42	Любые цели, возможные на данных площадях	Электро-щитовая кабинет. Имеется проходная на территории. Имеется электроснабжение. Требуется: ремонт, установка приборов учета электроэнергии (тех. учет). Все работы за счет арендатора без последующей компенсации затрат
13	г. Минск, ул. Промышленная, 9/4 здание нежилое с инв. № 500/С-56343, общ. пл. 24,2 кв. м	24,2	13,55	1,6	107,45	Любые цели, возможные на данных площадях	Капитальное строение полностью. Имеется проходная на территории. Имеется электроснабжение. Требуется: ремонт, установка приборов учета электроэнергии (тех. учет). Все работы за счет арендатора без последующей компенсации затрат
14	г. Минск, ул. Промышленная, 9/3 здание специализированное складов с инв. № 500/С-5952, общ. пл. 201,9 кв. м	201,9	113,06	1,6	896,44	Склад и иные цели, возможные на данных площадях	Капитальное строение полностью. Имеется проходная на территории. Имеется электроснабжение. Требуется: ремонт, установка приборов учета электроэнергии (тех. учет). Все работы за счет арендатора без последующей компенсации затрат
15	г. Минск, ул. Щорса 2-я, 5-46 Изолированное помещение (наименование – административное помещение) с инв. № 500/D-708035659, общ. пл. 225,3 кв. м	225,3	202,77	2	1 000,33	Любые цели, возможные на данных площадях	Изолированное помещение полностью в многоквартирном жилом доме. Имеются: электроснабжение, отопление, водоснабжение, канализация. Требуется: ремонт, установка прибора учета электроэнергии (тех. учет), установка прибора учета воды с дистанционным съемом показаний. Все работы за счет арендатора без последующей компенсации затрат
16	г. Минск, ул. Гурского, 3А/1 часть здания склада-гаража с инв. № 500/С-46251, общ. пл. 199 кв. м	83,3	66,64	2	369,85	Склад и иные цели, возможные на данных площадях	Часть капитального строения. Имеется электроснабжение. Требуется: ремонт, установка приборов учета электроэнергии (тех. учет). Все работы за счет арендатора без последующей компенсации затрат
17	г. Минск, ул. Гурского, 3А/1 склад с инв. № 500/С-46253, общ. пл. 11,4 кв. м	11,4	13,68	3	50,62	Склад и иные цели, возможные на данных площадях	Капитальное строение полностью. Имеется электроснабжение. Требуется: ремонт, установка приборов учета электроэнергии (тех. учет). Все работы за счет арендатора без последующей компенсации затрат

Без учета коэффициента для отдельных видов деятельности (устанавливается при наличии оснований).

**Базовая арендная величина составляет 17,76 бел. руб., размер базовой арендной величины ежегодно устанавливается Советом Министров Республики Беларусь с учетом изменения индекса потребительских цен за предыдущий год по отношению к предшествующему и применяется с 1 апреля года, в котором он установлен.*

В отношении лотов №№ 1–3, 6,7, 10–16 торги являются повторными.

Аукцион состоится 20 августа 2024 г. в 10.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5 (актовый зал).

Прием документов, консультации по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляются по адресу: **г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 320, по 16 августа 2024 г. включительно в рабочие дни с 08.30 до 17.00.**

УНП 690324015

Центр Промышленной Оценки

- **ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ**
- **ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА**

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1607
Продавец	ОАО «Ивацевичдрев», Брестская обл., г. Ивацевичи, ул. Загородная, 2
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5
Адрес ЭТП	www.ipmtorgi.by

Предмет электронных торгов

ДВУХКОМНАТНАЯ КВАРТИРА
(**52,5 кв. м,** инв. № 122/D-6960,
в состав квартиры входит кладовая в подвале).
Адрес: **Брестская обл., Ивацевичский р-н,
г. Ивацевичи, ул. В. Клютко, 35-23**

Начальная цена лота (без НДС) – 60 214,02 бел. руб.

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на на р/с BYN BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк БелВЭБ» (г. Минск), БИК BELBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 15 (пятнадцать) рабочих дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета электронных торгов

Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней после заключения договора купли-продажи

Порядок проведения электронных торгов, критерии выявления победителя торгов, порядок оформления участия в торгах и результатов торгов установлены регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: **www.ipmtorgi.by**

Победитель аукциона либо единственный участник, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %, обязан возместить продавцу и организатору торгов затраты на их проведение и оплатить организатору торгов установленное вознаграждение **5 %** от итоговой цены продажи предмета аукциона в течение 5 (пяти) дней со дня проведения аукциона

Предыдущее извещение о проведении торгов опубликовано в газете «Звязда» от 18.06.2024

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Дата и время начала и окончания электронных торгов	**Начало торгов: 16.08.2024 в 11.00.** **Окончание торгов: 16.08.2024 в 13.00.** Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов
Дата и время окончания приема заявок	**Заявки на участие в электронных торгах принимаются по 15.08.2024 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу: www.ipmtorgi.by**

**Контактные телефоны: +375 17-310-36-37; +375 (29) 154-34-35.
E-mail auction@cpo.by**

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор аукциона	ЗАО «Оценка Сервис», г. Гомель, ул. Лепешинского, 1, УНП 491382947 (https://ocenkaservis.by)
Продавец	ОАО «Институт Гомельгражданпроект», г. Гомель, ул. Ирининская, д. 6, УНП 400011073
Оператор ЭТП	ООО «Аукцион Сервис», г. Гомель, ул. Барыкина, д. 240 каб. б/н, УНП 491066041 (https://torgiservis.by)

**Дата и время начала и окончания электронных торгов:
03.09.2024 с 11.00 до 12.00**

**Заявки на участие в электронных торгах принимаются
с 01.08.2024 09.00 по 02.09.2024 до 16.00
на ЭТП «Аукцион Сервис» (www.torgiservis.by)**

Предмет электронных торгов:
**Автомобиль грузовой ВАГОН (WAGON)
UAZ 390995 330,**
рег. № АЕ 7103-3,
№ кузова ХТТ390995А0401714 390900А0208174,
2010 года выпуска, цвет – темно-зеленый,
тип двигателя – бензиновый, МКПП, пробег – 273 661,
состояние – условно-пригодное (б/у).
Местонахождение: г. Гомель, ул. Тельмана, 22Б

Начальная цена лота с НДС (20 %) – 10 000,00 бел. руб.

Размер шага составляет **5 (пять) процентов** от начальной цены предмета электронных торгов

Задаток **1 000,00** в белорусских рублях перечисляется на р/с BY61 AKBB 3012 0379 9920 6530 0000 в ф-ле 300 ГОУ ОАО АСБ «Беларусбанк», г. Гомель, БИК AKBBBY2X, УНП 400011073, получатель платежа – ОАО «Институт Гомельгражданпроект». Код назначения платежа – 40901 «Перечисление гарантийного взноса»

Ознакомиться с предметом торгов можно в рабочие дни по предварительному согласованию с продавцом по контактному тел. 8 (029) 336-75-92, Александр

Срок подписания договора купли-продажи	10 (десять) календарных дней с даты проведения аукциона
Срок оплаты предмета аукциона	**В день подписания договора купли-продажи**

Победитель электронных торгов либо единственный участник, согласившийся повысить начальную цену на 5 %, обязан возместить затраты на их проведение и оплатить вознаграждение **8 %** от цены продажи предмета электронных торгов в течение **3 (трех) рабочих дней** со дня проведения торгов

Электронные торги проводятся в соответствии с Регламентом ЭТП «Аукцион Сервис», размещенным по адресу: **www.torgiservis.by.** Регистрация и участие в электронных торгах осуществляются на Электронной торговой площадке **www.torgiservis.by.** Организатор электронных торгов имеет право отказаться от проведения электронных торгов в любое время, но не позднее чем за три дня до наступления даты их проведения. Детальная информация об электронных торгах, в том числе о порядке их проведения, оформлении участия в них, условиях торгов, размещена на электронной торговой площадке **www.torgiservis.by** в разделе «Информация»

**Организатор электронных торгов:
☎ 8 (0232) 51-22-17, 8 (029) 651-22-19, 8 (029) 694-43-89.
E-mail ocenkaservis.gomel.by@mail.ru**

Крынічка

Вядучая рубрыкі Ірына ТАМКОВІЧ. Тэл. 8 (017) 287-18-15

Якія культуры нельга падкормліваць у канцы лета

Да нядаўняга часу агароднікам рэкамендавалі праводзіць тры падкормкі: праз два тыдні пасля з'яўлення ўсходаў, падчас бутанізацыі і падчас паспявання пладоў.

Потым з'явілася рэкамендацыя амаль тую ж колькасць угнаенняў падзяліць на шмат частак і падкормліваць агародніну і пладовыя дрэвы праз кожныя два тыдні. Апрабаваўшы гэтую методыку на практыцы, аказалася, што ўраджай значна вырас. Усё таму, што раней расліны атрымлівалі харчаванне па прынцыпе «то пуста, то густа», а з такім падыходам — раўнамерна ўвесь сезон. У выніку і аддача вышэйшая. Аднак бывае і так, што падкормкі раслінам не патрэбны і могуць нават нашкодзіць будучаму ўраджаю. Што ж нельга падкормліваць у гэты спякотны час?

Пачынаючы са жніўня, ні часнок, ні цыбуля не маюць патрэбы ў падкормках. У іх ідзе адток пажыўных рэчываў у цыбуліну, і ніякія падкормкі станоўчага ўплыву ўжо не акажуць.

Гэта не адносіцца да шматгадовых цыбуль (батун, слізун, шалот і інш.), яны сыходзяць на зімоўку восенню і зараз ім патрэбны фосфарна-калійныя ўгнаенні. Яны палепшаць падрыхтоўку раслін да зімы, імунітэт да хвароб і ўстойлівасць да маразоў. Восеньскія падкормкі адаб'юцца на колькасці і якасці пяра вясной.

Яшчэ адна група агародніны, якую нельга падкормліваць, — гэта зялёная агародніна. У яе вельмі кароткі перыяд вегетацыі, і лічыцца, што ёй дастаткова таго, што ўнеслі пры падрыхтоўцы градкі да пасеву. А яшчэ яна любіць назапашваць нітраты. Таму азотныя ўгнаенні для яе ўвогуле лепш не выкарыстоўваць. Фосфарна-калійныя ўгнаенні асаблівага ўплыву на ўраджай у канцы лета ўжо не акажуць. Так што можна абмежавацца толькі палівамі.

Наогул лічыцца, што падкормліваць у канцы лета — няўдзячная праца, бо ўраджай агародніны такія падкормкі ўжо не павялічаць. Навошта ж марнаваць угнаенне і свой каштоўны час? Але карысць усё ж ёсць, у прыватнасці, агародніна пасля фосфарна-калійных падкормак будзе лепш захоўвацца. Гарбузовыя культуры (агурок, кабачок, патысоны, гарбуз...) стаяць асобна. Яны ў канцы лета маюць патрэбу ў азоце і каліі. Калі калію будзе мала, то плады пачнуць гніць яшчэ на градках, а агуркі стануць кручкаватымі.

Добрая крыніца азоту — настой каравяку (250 г на 10 л вады). Ці можна прымяніць нітрафоску (20-30 г на 10 л вады).

Падкормліваць агуркі трэба раз у тыдзень, астатнія гарбузовыя можна падкормліваць радзей.

Капусце позніх сартоў зараз неабходны толькі азот. Ад яго напрамую будзе залежаць ураджай. Чым даўжэй будзе стаяць цёплае надвор'е і больш азоту атрымае капуста, тым большы будзе ўраджай. Толькі не перастарайцеся: калі даць занадта шмат азоту, то качаны будуць буйнымі, але друзлымі. Дастаткова ўзяць 20 г аміячнай салетры на 10 л вады.

Але ж азот проціпаказаны для морквы, буракоў, перцу, памідораў, баклажанаў, фасолі. А ад фосфару і калію яны не адмовяцца. Цяпер у продажы можна знайсці монафасфат калію — гэта крыніца абодвух гэтых элементаў харчавання. Так што прыкупіце, спатрэбіцца! На 10 л вады дастаткова ўзяць усяго 15-20 г гэтага ўгнаення.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	5.23	21.07	15.44
Віцебск —	5.08	21.02	15.54
Магілёў —	5.13	20.57	15.44
Гомель —	5.17	20.47	15.30
Гродна —	5.40	21.21	15.41
Брэст —	5.47	21.15	15.28

Месяц

Апошняя квадра 28 ліпеня.
Месяц у сузор'і Рака.

Імяніны

***Пр.** Макрыны, Міліцы, Рамана, Серафіма, Сцяпана.*
***К.** Надзеі, Альфонса, Пятра, Юстына.*

Фота Андрэя ФЕАКЦІСТАВА.

ЗАЎТРА

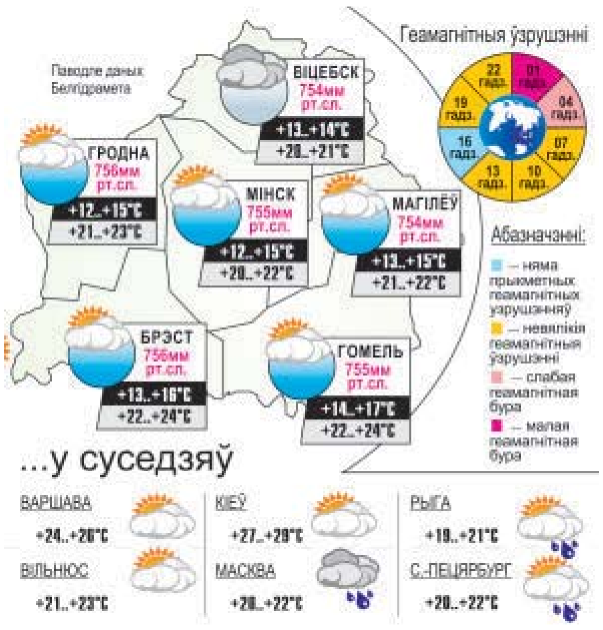
Паводле даных Белгідрамета
ВІЦЕБСК 754мм рт.сл. +13..+14°C +20..+21°C
ГРОДНА 756мм рт.сл. +12..+15°C +21..+23°C
МІНСК 755мм рт.сл. +12..+15°C +20..+22°C
МАГІЛЁЎ 754мм рт.сл. +13..+15°C +21..+22°C
БРЭСТ 756мм рт.сл. +13..+16°C +22..+24°C
ГОМЕЛЬ 755мм рт.сл. +14..+17°C +22..+24°C
Геамагнітныя ўзрушэнні
22 гадз. 01 гадз. 04 гадз. 07 гадз. 10 гадз. 13 гадз. 16 гадз. 19 гадз.
Абазначэнні:
— няма прыкметных геамагнітных узрушэнняў
— невялікія геамагнітныя ўзрушэнні
— слабая геамагнітная бура
— малая геамагнітная бура
...у суседзяў
ВАРШАВА +24..+26°C
ВІЛЬНЮС +21..+23°C
КІЕЎ +27..+29°C
МАСКВА +20..+22°C
РЫГА +19..+21°C
С.-ПЕЦЯРБУРГ +20..+22°C

1 ЖНІЎНЯ Даты Падзеі Людзі

У краіне

1920 год — створаны Ваенна-рэвалюцыйны камітэт Беларускай ССР на чале з А. Р. Чарвяковым (дзейнічаў да 13 снежня 1920 года). Падпарадкоўваўся Рэўваенсавету Заходняга фронту. Асноўныя задачы: арганізацыя савецкай улады на месцах, дапамога Чырвонай Арміі, падрыхтоўка склікання з'ездаў Саветаў і выбары пастаянных органаў улады. Друкаваныя органы — газеты «Савецкая Беларусь», «Весткі Ваенна-рэвалюцыйнага камітэта БССР», «Звязда» і павятовыя газеты. ВРК БССР перадаў свае паўнамоцтвы Другому Усебеларускаму з'езду Саветаў.

1921 год — нарадзіўся Веніямін Іосіфавіч Вацякоў, беларускі вучоны-вірусолаг, акадэмік НАН Беларусі, Акадэміі медыцынскіх навук СССР, доктар медыцынскіх навук, прафесар. З 1950 года — дырэктар Беларускага НДІ эпідэміялогіі і мікрабіялогіі. Пад яго кіраўніцтвам распрацавана тэхналогія і наладжана вытворчасць айчынных пажыўных асяроддзяў для шэрагу лячэбна-прафілактычных прэпаратаў. Аўтар больш чым 770 навуковых прац. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі.

У свеце

1520 год — нарадзіўся Жыгімонт Аўгуст, вялікі князь літоўскі і кароль польскі. Сын Жыгімонта Старога і Боны Сфорцы. Унутраная палітыка Жыгімонта Аўгуста скіроўвалася на паляпшэнне становішча і павелічэнне ўплыву сярэдняй шляхты. У выніку рэформаў павялічыліся прыбыткі дзяржаўнай казны. Спрыяў правядзенню Валочнай рэформы ў ВКЛ. Пачаў стварэнне ваенна-марскога флоту, стварыў марскую камісію. У час яго кіравання пашырылася рэфармацыя розных плыняў. Праводзіў палітыку талерантнасці, што датычылася ўсіх канфесій. Зацвердзіў Статут Вялікага Княства Літоўскага 1566 года. Быў мецэнатам, падтрымліваў мастакоў, архітэктараў, музыкаў, акцёраў. Яго княжанне было перыядам росквіту Адраджэння ў ВКЛ. Замежная палітыка Жыгімонта Аўгуста скіроўвалася на захаванне мірных стасункаў з суседнімі дзяржавамі.

1914 год — I Сусветная вайна: Германія аб'явіла вайну Расійскай імперыі. Днём раней, 31 ліпеня, імператар Аўстра-Венгрыі Франц-Іосіф I падпісаў указ аб усеагульнай мабілізацыі ў Аўстра-Венгрыі. У гэтых умовах Мікалай II аддаў загад аб усеагульнай мабілізацыі ў Расіі, якая была гатова абараняць сяброўскую славянскую Сербію. Германія запатрабавала ад Расіі спыніць ваенную падрыхтоўку. Гэта зроблена не было, і 1 жніўня 1914 года Германія аб'явіла вайну Расіі, 3 жніўня — Францыі. 4 жніўня Брытанская імперыя аб'явіла вайну Германіі. Так пачалася Першая сусветная вайна.

1924 год — на Краснай плошчы ў Маскве быў адкрыты для наведвання маўзалей У. І. Леніна. Драўляны магільны склеп быў збудаваны па праекце архітэктара Аляксея Шчусева.

1936 год — нарадзіўся Іў Сен-Ларан, французскі мадэльер, які быў заканадаўцам у свеце Высокай моды ў 1960-я і 1970-я гады.

1944 год — II Сусветная вайна: у Варшаве выбухнула антыфашысцкае паўстанне. Яно завяршылася 2 кастрычніка таго ж года паражэннем паўстанцаў і падпісаннем імі акта аб капітуляцыі. Дакладная колькасць ахвяр паўстання застаецца невядомай. Лічыцца, што каля 17 тысяч удзельнікаў супраціўлення загінула і каля шасці тысяч было паранена. Па прыблізных ацэнках, пасля ў карных кампаніях было забіта ад 150 да 200 тысяч чалавек мірнага насельніцтва.

Так гаварыў...

АЛЕСЬ РАЗАНАЎ:

«Каб траціць сілы, неабходна быць дужым, і каб быць дужым, неабходна траціць сілы».

УСМІХНЕМСЯ

Шцірліц адчуў за сабой хвост.

— Муцірую, — падумаў Шцірліц.

Пакупнік у краме «Рытуальныя паслугі» разглядае труны:

— Як вы думаеце, якая труна найлепшая?

— Цяжка сказаць: цынкавыя больш даўгавечныя, аднак драўляныя больш карысныя для здароўя.

— Кажуць, ты ажаніўся?

— Так, і жонка ў мяне класная — і на кухні, і ў ложку...

— І як яна ўсё паспявае?

— А я ёй на кухні заслаў.

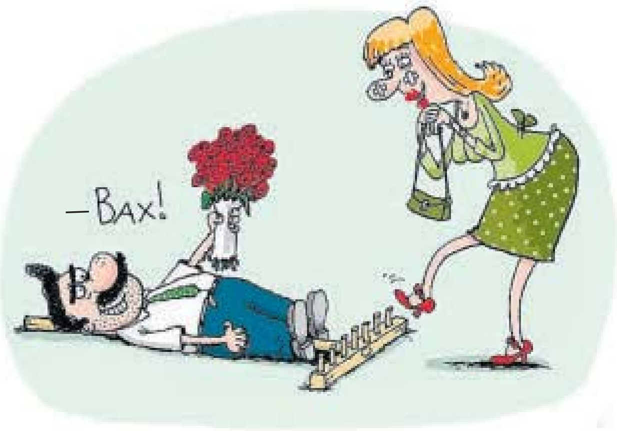

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь
Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».
Рэгістрацыйнае пасведчанне нумар 2 ад 17 лютага 2009 года, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.
АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.
ТЭЛЕФОНЫ Ў МІНСКУ: прыёмнай – 311 17 13 (тэл./факс);
аддзелаў: пісьмаў — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэрыі — 311 17 16.
прыём рэкламы
тэл./факс: 311 17 27,
e-mail: reklama@zviazda.by
Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.
Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

www.zviazda.by
e-mail: info@zviazda.by
(для зваротаў): zvarot@zviazda.by
Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 38200000007667 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, працп. Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.
Тыраж 10.880. Індэкс 63850. Зак. № 1901.
Нумар падпісаны ў 19.30 31 ліпеня 2024 года.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12